

ТУРИСТИЧЕСКИЯТ БРАНШ:

Кабинетът е некадърен за кризата с туристите

Левицата поиска оставката на Трайчо Трайков и на неговия заместник Иво Маринов

“При срещите си със заместник-министъра Иво Маринов констатирах пълно неразбиране. Той въобще не съзнава какво е европейското законодателство и как се прилага то в България”. Това заяви вчера директорът на Института за анализи и оценки в туризма Румен Драганов, който се среща с депутати от Коалиция за Бълга-

рия. Според него кризата е с неопределени граници, неопределен край и размер на щетите за страната, туристите и фирмите, комплексите и градовете.

Драганов обясни, че заместник-министърът е говорел с разграничение между “приемаща” и “изпращаща” фирма, а всъщност отговорност за ситу-

ацията носи организаторът на пътуването. Превозвачът пък според него с пълно съзнание е довел в България чуждите туристи, знаейки, че операторът ще ги остави, вместо да прочете договора си с него и да поиска съдът да разреши въпроса. Иво Маринов е знаел, че системата в България не сработва още в началото на лято,

твърди експертът.

Всички изнесени данни по темата накараха депутатите от КБ да поискат оставката на икономическия министър Трайчо Трайков и на неговия заместник Иво Маринов. Няма по-тежък удар за българския туризъм през последните 20 години, подчертаха социалистите.

Стр. 5

НА ДОБЪР
ЧАС,
УЧЕНИЦИ!

■ **НЯКОЛКО
ДУМИ**

С дъх на криза

Аида **ОВАНЕС**

Ураган от “напускания по лични причини” на ключови фигури от изпълнителната власт залива страната ни. При това - на небледен фон на нарастващото обществено недоволство. А ароматът на правителствена криза комай не е напуснал страната ни от половин мандат от управлението на ГЕРБ. Поредният експерт в сферата на социалната политика очевидно бе принуден да напусне поста си (стр. 2). Не може да се каже, че през последните 2 години е имало посилен или по-слаб сезон на помитане на хора от знакови позиции. Вероятно някой отнякъде - я Европа, я Америка, прави някоя забележка, праща някое критично писмо и гръмва поредният бушон. А заг шумното отстраняване на министър, зам.-министър или шеф на агенция вече за никого не е тайна, че се крие опит за прикриване на некомпетентността на отделни министерства и че управлението на ГЕРБ не е в състояние да извади държавната каруца от калта и да даде шанс на хората да подобрят доходите си.

След това премиерът се бие гордо в гърдите, че “разчиства всичко неработещо” и сам се кичи с приза “Най-работещ в кабинета и в държавата”. Иначе от самото начало този кабинет показва ясно, че не разчита на никакви свои (от партията си) компетентни експерти, които умело да въртят гомакинството, наречено държава.

Вече е трудно да се прогнозира кога ураганът ще се успокои, особено като се имат предвид предстоящите избори и... “фонът” от неударимо обедняващо, все по-болно и все по-необразовано население.

Д-р Христо Куруджиев за душевното здраве на българина

Стр. 11

Закриват кметствата в 1100 села

След промените в закона селата и градчетата с население, по-малко от 350 жители, няма да имат кмет и кметство.

Стр. 3

МОНД дипломатик

СЪВМЕСТНО ИЗДАНИЕ С **ДУМА**

Непобедимите творци на кризи

Три години след финансовия крах схващанията на неолибералната догма се възвращат подобно на зомбите във филми на ужасите.

Стр. 13

Снимка БГНЕС

Рекордни добиви от над 670 т висококачествено грозде очакват да приберат стопаните в с. Церова кория, Великотърновско

Филмовекофестивал превзема Кърджали

81 продукции от 21 страни ще участват във форума „Зелена вълна - XXI век“

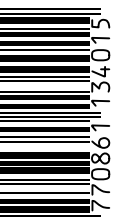
Стр. 28

Волейболистите загреха с Естония за Русия

Капитанът Владо Николов не е притеснен, че съперникът е основен спонсор на европейското в Чехия

Стр. 31

България

www.duma.bg

Агенцията по заетостта остана без шеф

Служителката с над 10-годишен стаж погледна оставка "по лични причини"

Изпълнителната директорка на Агенцията по заетостта Росица Стелиянова подаде оставка вчера рано сутринта. Тя е била приета от министъра на труда и социалната политика Тотю Младенов.

"Не мога да спра когото и да било млад човек от своите планове за бъдещето", коментира по-късно Младенов. По думите му във всички бюра по труда вчера е имало "национални съвещания за това какво да се прави отук нататък. Младенов подчерта, че "през последните 2-3 месеца агенцията навакса доста забавени плащания по ОП "Развитие на човешките ресурси".

От гербаджийската метла

през лятото на 2009 г. единствено Стелиянова остана директор на агенция към МТСП. Тогавашият директор на Инспекцията по труда Гълъб Донев пръв бе пометен и поста му зае първият човек след него, тогавашният главен секретар Румяна Михайлова. Директорката на Агенцията за социално подпомагане Гергана Дрянска набързо бе пенсионирана и заменена от заместника ѝ Ивайло Иванов. В началото на т.г. тихомълком като зам.-шеф на АЗ, отговарящ за европейските програми и международните проекти, бе назначена шефка на бюро по труда в провинцията - Камелия Лозанова от Видин. Именно тя ще изпълнява функциите на изпълнителен директор на АЗ до

назначаването на титуляр.

Тотю Младенов вчера поясни, че няма да бърза с назначението на титулярен шеф на агенцията, "защото това е много важна институция". Възпитаничка на английската езикова гимназия в град Добрич, Стелиянова е магистър по право и маркетинг, има и специализация за кариерен консултант. Работи в АЗ от времето на Цвета Наньова, когато бе директор на дирекция "Международни спогодби, програми и европейска интеграция", а от 2004 до 2009 г. е зам.-директор на агенцията. На 5 юни 2009 г. е назначена от тогавашния социален министър Емилия Масларова за изпълнителен директор и до вчера бе единственият несменен от ГЕРБ шеф на изпълнителна агенция към МТСП.

Това е поредната подмяна в социалната сфера. През юни со-

циалният зам.-министър и дългогодишен експерт по еврофондовете Красимир Попов бе заменен с премиерската съветничка Деяна Костадинова. Мотивът тогава бе желанието за "по-добро усвояване на парите по оперативната програма "Човешки ресурси", въпреки че оставката на Попов дойде, след като вече бяха регулирани закъснелите плащания на фирмите доставчици на учебителни услуги.

Незаеет остана близо 5 месеца и постът на управител на НОИ, след като 62-годишната Христина Митрева, работила в НОИ от 1997 г. като главен актюер, покена за социален зам.-министър в правителството на ГЕРБ, а от март 2010 г. назначена за управител на осигурителната институция, бе притисната да подаде оставка. Тогава Бойко Борисов каза, че ще осигури необходимото мнозинство, което да одобри освобождаването на Митрева. Едва преди около 10 дни НОИ бе оглашен от Бисер Петков.

22 МЛН. ЛВ. ЗА ГРАДСКИЯ ТРАНСПОРТ В СОФИЯ

Допълнителни над 22 млн. лв. ще даде Столичната община за градския транспорт. От тях над 14,1 млн. лв. са за автомобилния и за електротранспорта, а останалите - за метрото. Предложението за преразпределяне на средствата в бюджета на София е на зам.-кмета по финансите Мария Бояджийска и ще бъде гласувано от съветниците днес. Допълнителните пари за общинските фирми "Столичен автотранспорт" и "Столичен електротранспорт" се дават заради поскъпването на горивата. Така на "Столичен автотранспорт" вече ще се плаща по 3 лева за изминат километър вместо сегашните 2,76 лв. Въпреки повишението с 8,7% на цената, която плаща София на общинската фирма, тя остава по-ниска от тази на частните превозвачи, които получават от общината средно с около 22 ст. С 5% пък се повишава цената, която София ще плаща за изминат километър на "Столичен електротранспорт".

ТРИ НАРЕДБИ ЗА ДЕТСКИТЕ ХРАНИ СЪЗДАВАТ ХАОС

Веселка ВЕНКОВА

Без сирене с тебешир и палмово масло, млечни продукти само от сурово мляко, месо от чисто месо и хлебни от качествено брашно. Такава храна заслужават българските деца и ученици, обяви министърът на земеделието и храните Мирослав Найденов и подписа чак вчера Наредбата за специфичните изисквания към безопасността и качеството на храните, предлагани в детските заведения и училищата. На срещата между Найденов, здравния министър, експерти от двете ведомства и представители на родителски организации била постигната договореност наредбата на МЗХ да бъде обединена с Наредбата за здравословно хранене на децата от 3 до 7 години на МЗ, която наскоро влезе в сила.

До края на тази или в началото на следващата седмица и наредбата на Найденов ще влезе в сила, а заедно с това работна група от представители и на роди-

телските организации ще обединява двата нормативни акта. Чак в края на октомври обаче може да се излезе с конкретно предложение за единен текст.

Дотогава поотделно ще действат двете наредби. Найденов отбеляза, че МЗ има задачата да изготви менюто в детските заведения, а МЗХ разпорежда да бъде изпълнено с качествени продукти. В момента са в сила три наредби - до 7, от 7 до 18 години и тази на МЗХ за качеството на храните, призна земеделският министър, който се надявал скоро да бъдат обединени.

Цената на училищната храна според изчисленията при новите условия би трябвало да се увеличи с около 8% - около 2-3 лв. месечно на дете, каза Найденов. Ако производителите доставят храните без посредници, процентите ще бъдат компенсирани.

От 15 септември МЗ започва проверки в цялата страна дали се спазват правилата за здравословно хранене в детските градини.

Снимка Мариета ТОМОВА

Пожарникари, спасители и служители от "Пожарна безопасност и защита на населението" отбелязаха вчера професионалния си празник. Те положиха венци пред Паметника на Незнайния воин в София

ВАНЬО ТАНОВ - НА ПРОКУРОР ЗА РАЗКРИВАНЕ НА ДЪРЖАВНА ТАЙНА

Шефът на Агенция "Митници" е разгласил класифицирана информация в интервю за БНТ преди две седмици. За скандала сигнализира до главния прокурор депутатите от КБ Антон Кутев и Петър Курумбашев. Според тях Танов е извършил престъпление

по чл. 357 от Наказателния кодекс като публично е разгласил държавна тайна. Става въпрос за обвинения на Ваньо Танов по адрес на "Лукойл". В интервюто шефът на митниците твърди, че в резерва на "Лукойл Нефтохим" и "Лукойл България" трябва да се под-

държат определени военновъздушни запаси. Тези запаси, каза Ваньо Танов, са около 8 млн. литра. Според Закона за защита на класифицираната информация държавна тайна е информацията, която би навредила на интересите на България, свързани с националната си-

гурност, отбраната, външната политика. Като държавна тайна са посочени и "данни за стратегическите запаси от материални средства, създадени за военно време". Следователно, пише в сигнала на социалистите, информацията за горивото в резерва е държавна тайна.

УТРЕ Е ПОКЛОНЕНИЕТО ПРЕД ПАМЕТТА НА МИЛЕН ВЪЛКОВ

Поклонението пред тленните останки на талантливия журналист и председател на Съюза на българските журналисти Милен Вълков ще се проведе утре от 11 часа в Ритуалната зала на Централните софийски гробища. "С целия си живот и дейност той доказа как трябва да се работи за България, за нейната духовна култура, за нравственото израстване на българите", изрази преклонението си колегите на Вълков от Управителния съвет на "Агенция София прес". От СБЖ също показаха почитта си към журналиста. Колегите на Вълков припомниха, че той стриктно спазваше мотото на първия председател на съюза Йосиф Хербст - "Никому в угода, на никого напук". Където и да работеше, Милен Вълков съчетаваше интелигентност, деликатност и умение да помага на приятели в беда, да защитава обществени каузи и неща, свързани с България, добавят от УС на СБЖ. Колегите и приятелите му ще изпратят един човек, напуснал ни така, както живя - деликатно, талантливо, честно, винаги готов да пожертва всичко за СБЖ.

ВЪЗПОМИНАНИЕ

На 15 септември 2011 г. се навършват 20 ГОДИНИ от смъртта на нашия многообичан съпруг, баща, дядо и брат

ЕНЧО
ДИМИТРОВ
ЕНЧЕВ-КЕПА

1921-1991

Ти живя достойно и пълноценно. Незабравими са спомените за твоята добротата и обичта ти към нас.

Ще те помним винаги.

Дълбок поклон!

От семейството

ДАНС, НСО и НРС нарушавали Закона за защита на личните данни

ДАНС, Националната служба за охрана и Националната разузнавателна служба нарушават Закона за защита на личните данни. Те събират и обработват видеоматериали, без да имат вписан регистър в Комисията за защита на личните данни.

В него трябва да се посочи с каква цел и по какви правила се събира този видеоархив. Това показва справка на комисията, поискана от Дарик радио.

Миналата седмица стана ясно, че такъв регистър за видеонаблюдение липсва и при Столичната община, която съхранява записите от десетки камери около училища, детски градини и паркове.

Според разпоредба на комисията от 2009 г. всеки, който архивира видеоматериали, трябва да посочи целта за събирането им и

правилата, по които ги съхранява. От правоохранителните служби единствено МВР, военната полиция и военното разузнаване са обявили такива регистри.

Началникът на НСО ген. Димитър Димитров заяви, че службата съхранява записите до 3 седмици. Според шефа на НРС ген. Кирчо Киров, след като службата не работи на територията на страната, дейността ѝ не е предмет на българското законодателство. От ДАНС също потвърди, че имат система за видеонаблюдение, без обаче да отговорят конкретно дали съхраняват видеозаписите.

Председателят на Комисията за защита на личните данни Венета Шопова заяви, че въпреки строгите правила на защита на информацията в тези служби, може да се допусне и злоупотреба.

България

Цитат на гения

Не е сигурно кой ще бъде избран за президент, но е ясно, че вицепрезидентът ще е Стефан Данаилов

Левият депутат Румен Такоров коментира новите социологически данни

www.duma.bg

Плевнелиев обвини Цветанов в лъжа

На петия ден след избухналия скандал с поискания подкуп бившият министър проговори след погледване от БСП

Ралица ТАБАКОВА

Кандидатът на ГЕРБ за президент Росен Плевнелиев почти обвини шефа на предизборния щаб Цветан Цветанов в лъжа вчера. "Не съм имал среща с никакви брокери - ни един, ни два, нито три", каза в специално изявление бившият министър. По този начин излиза обаче, че разказаната преди 5 дни от Цветанов история, че трима общински съветници са искали подкуп от Плевнелиев през 2007 г., е абсолютна неверна.

Точно пет дни трябва на Плевнелиев да се пристраши да проговори по темата. След като изчете за по-малко от 7 минути предварително подготовеното оправдание, кандидат-президентът се отте-

ли и отказа да отговаря на журналистически въпроси. Единственото, което обяви, бе, че не обвинява Цветанов в лъжа.

Часове по-рано БСП за пореден път призова бившият министър да даде обяснения за скандала. "Росене, кажи си!", обърна се към Плевнелиев Георги Кадиев. Той заедно с Жельо Бойчев, Антон Кутев и Петър Курумбашев даде брифинг в парламента по темата. И четиримата са били или са общински съветници на БСП в столицата. И четиримата са били свидетели на действията на общинарите от ГЕРБ около сделката за Бизнес парка. Те още веднъж разказаха за разговор с Плевнелиев през 2007 г., когато той благодарил на общинарите от БСП, че единствени не са му поставяли усло-

вия и не са му искали пари, за да подкрепят проекта в комисии и в СОС. Все още социалистите нямат отговор на въпроса, който отправиха към Плевнелиев - едни и същи хора ли са го посещавали през 2007 г. и през 2008 г., за да му искат пари. Кой от тях в момента са общинари от ГЕРБ и дали един от тях не е бил предлаган за зам.-министър именно в МРРБ, при това когато вече самият Плевнелиев е бил министър.

Четиримата обещаха до дни сами да отговорят на въпросите, но коментираха, че е редно да оставят време на Плевнелиев, Цветанов, Борисов и Андрей Иванов сами да разплетат ситуацията. Време е и Фандъкова да каже истината, защото тя знае за скандала от 2008 г., кате-

9 септември 2011 г.:

През 2007 г. с Плевнелиев са направили среща трима общински съветници, които са били на важни позиции в общинския съвет. За тях негласно се знаеше, че това са брокерите в общинския съвет... За да му бъдат решени проблемите, тези хора са му поускали 500 хил. евро подкуп.

14 септември 2011 г.:

Не съм имал среща с никакви брокери - ни един, ни два, нито трима. Лично на мен подкуп не ми е ускаан, самите вие знаете, че подкуп не се уска директно, а с много завоалирани намеци. Аз лично подкуп никога на никого не съм давал.

Снимка Благвеста ЦВЕТКОВА

Левите общинари и депутати бяха категорични, че и Борисов, и Цветанов, и Фандъкова са знаели за предлагания подкуп, но са замълчали

Закриват кметствата в 1100 села

Ралица ДИМИТРОВА

Около 1100 населени места в България остават без кмет заради обезлюдяване. Депутатите приеха на първо четене промени в Закона за административно-териториалното устройство. В него е записано, че селата и градчетата с население, по-малко от 350 жители, няма да имат кмет и кметство. Въпреки възраженията на опозицията и предупрежденията, че хиляди хора се лишават от адекватно управление, управляващите приеха предложението, внесено от Любен Татарски. Той го оправда с промени в Изборния кодекс, според които кмет не се избира в населени места с по-малко от 350 жители.

Няколко общински съветници ще могат да решават съдбата на цели села, предупреди Милена Христова от левицата. Димчо Михалевски пък припомни, че НСОРБ и до днес не е дало съгласието си за тези законови промени. Той предупреди, че промените в този закон ще доведат до още по-лоши условия за хората. "Втрещен съм! Накъде отиваме, приятели?", развълнува се бившият зам.-министър. Михалевски призова депутатите от ГЕРБ да оттеглят промените, защото така ще провокират още по-голямо обезлюдяване в страната. Мнозинството не чу предупрежденията и гласува редакцията на закона.

Левицата иска от ЦИК публични стенограми

Обществото да може да узнае как се взимат решенията в ЦИК преди изборите поискаха депутатите от левицата. Мая Манолова и нейни колеги внесоха предложение за промяна в Изборния кодекс, което да направи стенограмите на ЦИК публични. Опозицията предупреди, че в момента комисията действа като тайно общество, а най-строго пазената тайна в държавата е как се взимат решенията й.

В същото време стенограмите от заседанията на парламента, правителството и ВСС са публични, добави Манолова. По думите й тези решения са много важни и касаят регистраци-

Знаете, че подкуп не се уска директно

С треперещ глас кандидатът на ГЕРБ за президент бе принуден да прочете на среща с медиите, наречена брифинг, предварително написано обяснение. Това не му попречи, макар плътно да се придържаеше към текста, да вмъква уточнения по "казуса" със заменките около Бизнес парк "София". Плевнелиев толкова се увлече, че патетично обяви: "Сменят се кметове, сменят се общински съветници", забравил, че кмет до 2005 г. бе Стефан Софийски, а после - днешният премиер. На него Плевнелиев горещо благодари за политическата воля да приключи "казуса" и на 49-имата гласували "за" съветници.

След многократни внушения, че той няма да участва в компроматни войни, които "показват пълната безпомощност на опозицията да се раздели с миналото и да върви по честен и коректен начин на тези

избори", Плевнелиев се обърна "към всички, които искат да правят избори в България по един нов и по-различен начин".

"Да, предизборните битки са силни, но по това, как ги водим, по това какво демонстрират кандидат-президентите, вие ще разберете каква президентска кампания правят", патетично излезе извън сценария Плевнелиев. Но как ще обединим хората - с компроматни войни, с лъжи, с политически битки, базирани на некоректни факти, или с истината, изхлещи той. После пресаташето на ГЕРБ го избути от залата и не му позволи да отговори на каквито и да било въпроси. На излизане от залата той успя да отговори единствено на настоячиво питане лъже ли е Цветанов. "Не", отвърна Плевнелиев и изчезна от ползрението на журналистите.

ОБЩИНА КОСТИНБРОД

О Б Я В А

На основание чл.25, ал.1, във връзка с чл.21, ал.1 от Закона за общинската собственост и Решение №789 от 18.02.2011 г. на Общинския съвет Костинброд за одобрен план за застрояване за гробищен парк за имот №392070, находящ се в землището на Костинброд - община Костинброд, открива процедура по отчуждаване на следните имоти:

- Имот №392071 (образуван от имот №392070) в землището на Костинброд с ЕКАТТЕ 38978, община Костинброд, площ на имота 4.021 дка, начин на трайно ползване: нива, категория на имота при не-поливни условия: четвърта, собственост на н-ци на Костадин Тошев Стефчев при парично обезщетение, както следва: Марийка Костадинова Стефчева - 5361.00 лв., Йоана Костадинова Димитрова - 5361.00 лв. и Тоше Костадинов Тошев - 5361.00 лв.

- Имот №392072 (образуван от имот №392070) в землището на Костинброд с ЕКАТТЕ 38978, община Костинброд, площ на имота 4.021 дка, начин на трайно ползване: нива, категория на имота при не-поливни условия: четвърта, собственост на н-ци на Иван Тошев Стефчев при парично обезщетение, както следва: Иван Емилов Тошев - 8042.00 лв. и Йоана Иванова Борисова - 8042.00 лв.

ОТ ОБЩИНСКАТА АДМИНИСТРАЦИЯ

България

Извадиха пощите на тезгяха за прогажба

Мнозинството изтегли гужеството от забранителния списък, на второ четене щели да забранят приватизацията

Ралица НИКОЛОВА

Мнозинството извади вчера пощите от забранителния списък за приватизация, но обеща отново да ги вклюи между първо и второ четене на закона. Абсурдните обяснения дойдоха от депутата на ГЕРБ Валентин Николов, който е сред вносителите на промените в закона за приватизация. Още в първия работен ден след ваканцията час и по-

ловина имаше дебат около мерациите на управляващите да продадат "Български пощи", АДИС, военното издателство и "Аудиовидео Орфей". Тогава обаче мнозинството се уплаши и отложи гласуването на законопроекта. Скандалите бяха именно около пощите и АДИС, защото се оказа, че в ГЕРБ защитниците на двете дружества са повече от онези, които искат приватизация. Валентин Николов дори бе заподозрян, че лобира за определени икономически интереси.

Опозицията, както ДУМА писа, предупреди, че промените няма да издържат пред КС, защото само Министерският съвет може да предлага тези дружества за приватизация.

Депутатите от ГЕРБ така и не чува доводите на опонентите си и вчера успяха да прокарат като първа точка в дневния ред гласуването на промените в закона. С 89 гласа "за" парламентът прие на първо четене изваждането от забранителния списък на четирите

дружества. Незнайно защо Валентин Николов привика журналистите и им обясни как между първо и второ четене щял да направи така, че отново да вкара пощите в списъка и да спре приватизацията им. Така по думите му всичко щяло да си дойде на мястото.

Опозицията за пореден път остана шокирана от абсурдните упражнения на мнозинството. Корнелия Нинова предупреди, че ГЕРБ подготвят продажба на печеливши дружества на ниски цени. Социалистката е убедена, че средствата от приватизацията няма да влязат в Сребърния фонд, а ще пълнят дупки в бюджета.

www.duma.bg

кратки

Председателят на БАН акад. Никола Съботинов празнува във вторник вечерта своята 70-годишнина. Той бе поздравен от кмета на София Йорданка Фандакова. Сред гостите на тържеството бяха и шефката на парламента Цеца Цачева, председателят на ресорната комисия Огнян Стоичков, още трима депутати, министър Сергей Иенатов

БСП РЕГИСТРИРА ЛИСТАТА СИ ЗА СЪВЕТНИЦИ В ПЛОВДИВ

Председателят на ГС на БСП в Пловдив Атанаска Тенева, кандидатът за кмет Георги Търновалийски и водачът на листата за общински съветници Тодор Петков внесоха официално в ОИК вчера документите за участие в местните избори. Очакваме 15 съветници от листата да работят в новия общински съвет след 23 октомври, прогнозира Тенева. Това е напълно възможно, защото в нашата листа са включени представители на различни поколения, доказани професионалисти, активно работещи за града ни пловдивчани, които могат да преобразят към добро живота на Пловдив, смята тя. 14 души от листата са родени след 1980 г., 16 - между 1970 и 1980 и 20 са преди това. Тенева не се опасява обжалвания да променят регистрацията в ОИК, защото Общопартийната контролна комисия не е оспорила решението на ГС на БСП в Пловдив. На успех залага и кандидатът на БСП за кмет Георги Търновалийски, който смята да води позитивна предизборна кампания. Познавам проблемите, имам граждански решения и самочувствието да променя към по-добро управлението на Пловдив, уверено заяви Търновалийски.

Огромн клон падна и едва не затрупа играещите деца в парка в столичния квартал "Света Троица". Преди по-малко от месец в същия парк отново отчупен клон заплаши минаващите по алеите

Премиерът се втурна да брани Йордан Лечков

Бойко Борисов заяви вчера, че Йордан Лечков продължава да е кандидатът на ГЕРБ за кмет на Сливен. Отказ от Лечков щяло да има само ако се докажели злоупотреби. Премиерът призна, че са спрени всички европроекти за градоустройството на общината по програмите "Регионално развитие" и "Околна среда". Според Борисов обаче прекратяването на еврофинансирането дошло след неговото лично разпоредяване, след като министри от кабинета още преди месец го предупредили за проблеми около проектите. "Преди два дни лично говорих с Реналдо (ръководителя на звеното за България в Генерална дирекция "Регионална политика" на ЕК Реналдо Мандметс), като беше тук. Европейската комисия приветства това наше решение, че не чакаме да ни

се казва, а сами сме си спрели проект", приписа си заслуги премиерът. Междувременно Йордан Лечков опита да negliжира проблема със спрените средства. Според него ситуацията била временна и не се било случило нищо страшно. Кметът обвини общинските съветници от "Съюз за Сливен", че са станали причина ЕК да бъде сигнализирана. "Заради това първоначално беше спряно временно проектът за водния цикъл на Сливен. Останалите проекти още не са започнали, за да бъдат спрени", опита се да се измъкне Лечков. Лечков настоява за среща с окръжния прокурор Пламен Стефанов, към когото доскоро силеше обиди заради 10 дела, които прокуратурата води срещу него. По скандала все още тече разследване има ли нарушения и злоупотреби със средства от ЕС.

"ШИПКА" 6 ОСТАВА НА СБХ

Весела СПИРОВА

Кабинетът безвъзмездно прехвърли правото на собственост върху галерията на столичната ул. "Шипка" 6 на Съюза на българските художници. За компенсация СУ "Св. Климент Охридски" получава сградата на бившия механотехникум на бул. "Александър Стамболийски" 82 в столицата. Очакванията са решението на МС да прекрати водения от десетилетия спор за сградата на "Шипка" 6. Галерията, превърнала се в национален културен символ, ще продължи да се използва за целите и предназначението, за които е изградена. Кабинетът смята, че частично удовлетворява и потребностите на СУ от сграден фонд, защото зданието на бившия механотехникум позволява организиране на учебен процес и научно-изследователска дейност по евростандартите.

Недоволен служител запалил реактор на завод в Чепинци

Работник от предприятието на "Изола Петров" е причинил пожара в реактора за бъркане на битум във вторник вечерта. В резултат на инцидента е пострадал тежко 56-годишният Митко Грозданов. Той е в критично състояние в "Пирогов" с 45 процента изгаряния в горната част на тялото. Според версията на собственика на завода всички изисквания за безопасност са спазени и не става дума за производствена авария, а за отмъщение на служител. Ако реакторът е бил пълен, е щяло да има огромен пожар заради леснозапалимите материали.

Пожар в локомотив на влака Русе-София

Пожар е избухнал в локомотива на влак, пътуващ от Русе за София. Сигналът за инцидента е подаден на тел. 112 в 9,10 ч. вчера. Няма пострадали пътници, те са евакуирани, а пожарът е потушен от железничарите във влака. Техническа неизправност е причината за пожара.

Потушиха огнената стихия между Вакарел и Ихтиман

Пожарът от двете страни на магистрала "Тракия" между Вакарел и Ихтиман бе напълно потушен вчера сутринта. В акцията участваха пожарни автомобили от Елин Пелин, Ихтиман и София, както и хеликоптер. Пламъците се разпростряха от двете страни на магистрала "Тракия". В участъка между Вакарел и Ихтиман бяха разположени полицейски патрули заради намалената видимост. Изгорели са около 5000 декара необработваема земя.

Контрольор във Враца пребит заради 50 стотинки

54-годишен контрольор в общинската фирма "Паркинги и гаражи" във Враца е бил бит в Синята зона в града. Мъжът е поискал 50 стотинки за престой на автомобил в зоната до половин час, но шофьорът и спътникът му отказали да платят. Те нанесли побой на служителите, които е с охлузвания по главата, нападателите са го ритали и в корема.

ПОМОЩ ЗА ВИКТОР!

Нашият колега и приятел Виктор Ангелоев претърпя тежка и скъпа операция. Сега трябва да се плати. Да му помогнем! Благотворителен концерт в помощ на Виктор!

"Сигнал", Б.Т.Р., Кристиян Коев и Николо Коцев на 28 септември от 19:30ч в RAINBOW PLAZA (Рейнбоу плаза).

Поканите се продават на входа на залата в деня на концерта, цена 10 лева.

Пребиха шофьор, прегазил дете

Жители на село Арчар, община Димово, пребиха шофьор, след като той прегазил 7-годишно момиче. Инцидентът е станал във вторник вечерта. Товарен автомобил "Форд-транзит" с монтанска регистрация, управляван от Д.И. на 26 г., е блъснал момичето на главния път Видин-София. След инцидента жители на селото пребили водача на товарния автомобил. 26-годишният шофьор е настанен в болницата във Видин с временна опасност за живота с травми и множество хематоми на главата и контузия на глезен. Взета му е кръвна проба.

България

www.duma.bg

Снимка БГНЕС

С литургия в православния храм "Св. Цар Борис" и литийно шествие във варненския квартал "Аспарухово" бе отбелязан християнският празник Кръстовден. Вчера Православната църква отбелязва Въздвижение на Светия кръст Господен. С Кръстовден, наричан още Гроздоберник, се отбелязва началото на есента

РЕТРОТРАМВАЙ И ВОДЕН ПАРК ЗА ДЕНЯ НА СОФИЯ

С множество културни прояви София ще отбележи празника си на 17 септември. По традиция в празничния ден ще има тържествено заседание на Столичния общински съвет, а след това пред църквата "Св. София" ще се състои тържествен водосвет и церемония по издигането на знамето на София. В 19 ч. в Народния театър ще бъдат връчени наградите на Столичната община за ярки постижения в областта на културата. В събота от 10 ч. до 18,30 ч. в Градската градина ще има детски панаир. В програмата му са включени ателиета по различ-

ни изкуства, куклен театър, детски песни.

Празничен ретроtramвай ще пътува по маршрут пл. "Възраждане" до пл. "Журналист" от 14 ч. до 18 ч. В Деня на София от 18 ч. на пешеходния мост до НДК ще бъде открита изложба на галерия-музей "Дечко Узунов".

"Воден парк" ще има около езерото "Ариана" в Борисовата градина. Негов организатор е "Софийска вода". "Водно училище", "Водата в София" и "Водни игри" ще разкрият интересни факти за водата, опазването и използването ѝ. Арт-инсталация ще покаже пътя на водата в София.

НАШЕ УЧИЛИЩЕ ВЛЕЗЕ В РЕКОРДИТЕ НА ГИНЕС

Новозагорското училище "Христо Ботев" влиза в книгата на рекордите Гинес с изработването на най-дългата мартеница в света - 5000 метра. Това съобщиха шефката на инспектората по образование в Сливен Бисерка Василева. Рекордът вече е вписан в книгата и от училището очакват да им връчат сертификата. Това ще се случи в първия учебен ден или на 16 септември. От началото на февруари всички ученици, учители, родители, баби и дядовци и обществени организации са се включили в творенето на най-дългата и атрактивна мартеница.

Искат оставката на Трайков заради кризата с туристите

Министърът да даде обяснение пред парламента как се стигна до скандала с „Алма тур“, призова левицата

Ралица НИКОЛОВА

Трайчо Трайков да бъде отстранен от министерския си пост, защото носи цялата отговорност за кризата с руските туристи, които дни наред не могат да се върнат в родината си. Срамът за българския туризъм е голям, а все още никой не е обяснил кой ще поеме отговорността и ще обезщети туристите за моралните и финансовите щети, които понасят. С тези думи депутатите от левицата призоваха за оставката на икономическия министър в декларация, прочетена от парламентарната трибуна. Според тях не по-малка е отговорността и на Иво Маринов, ресорсен зам.-министър.

Народни представители от КБ имаха вчера среща с Румен Драганов, директор на Института за анализи и оценка в туризма. Застраховката на руските туристи е трябвало да бъде задействана в рамките на 24 часа, обясни бившият икономически министър Петър Димитров. Това обаче не се е случило. Той разкри и скандално назначение на Мария Михалева, част от управата на "Алма тур", за директор в "Слънчев бряг" АД. Не е ли това конфликт на интереси и предпоставка за допълнително влияние върху хотелските комплекси на една фирма, попита Румен Петков в декларацията на левицата. В КБ са категорични, че Трайков е човекът, назначил Михалева, и че дори само затова трябва да подаде оставка.

Няма по-тежък удар за българския туризъм през последните 20 години, подчертаха социалистите. Как е възможно

но, след като фирмата-организатор на пътуването е българска, правителството да стои безучастно и безхаберно, питат в декларацията червените. От БСП припомниха случай от преди година, когато със средства на българското посолство в Анкара бяха върнати български туристи от Анталия, а преди 6 месеца се наложи правителственият самолет да извозва наши туристи от Египет. Въпреки това МИЕТ не е осигурило достатъчни гаранции като изискване към фирмите, за да се избегнат бъдещите проблеми. И това безхаберие го плащаме всички ние, заключи Румен Петков.

Той зададе няколко въпроса към Трайков и заместника му Иво Маринов: "Дали фирмата "Алма тур" се е разплатила с хотелиери, ресторантьори и превозвачи и, ако не, как това ще повлияе върху сектора туризъм? Кога и за чия сметка туристите ще бъдат извозени? Какви действия ще предприеме правителството, за да спре уронването на престижа на България като туристическа дестинация?"

Депутатите поискаха Трайчо Трайков да бъде повикан в парламента, за да даде обяснение за случващото се между "Алма тур" и "България еър".

От ГЕРБ веднага се втурнаха да бранят министъра. Категорично заставаме зад Трайчо Трайков и неговия заместник Иво Маринов. Това заяви депутатът от ПГ на ГЕРБ Димитър Бойчев в декларацията от името на групата. Държавата няма как да предвиди спор между две частни компании и няма как да се намеси предварително в него, пише в декларацията.

ДОМАШЕН ДОБЕРМАН УБИ 3-ГОДИШНО ДЕТЕ

Тригодишно момченце почина в Перник след нахапване от домашно куче. Детето било оставено при баба си, когато доберманът го нападнал. Инцидентът е станал в къщата на семейството в перниш-

кия ромския квартал "Рудничар". Момченцето е заведено в пернишката болница от майката около 20 ч. във вторник вечерта с рана на врата. То обаче било в клинична смърт, с разкъсана сънна артерия.

По повод станалото министърът на земеделието Мирослав Найденов коментира, че основно инцидентите са с домашни, а не с бездомни кучета и в малко от случаите тези кучета се оказват регистрирани.

РУМЕН ДРАГАНОВ: ИВО МАРИНОВ ИЗОБЩО НЕ СХВАЩА СИТУАЦИЯТА

Кризата е с неопределени граници, неопределен край и размер на щетите за страната, туристите и фирмите, комплексите и градовете. Това заяви Румен Драганов след срещата си с депутати от КБ. "Никой друг не се поинтересува от анализите на ситуацията, но при срещите си с Маринов констатирах пълно неразбиране. Той въобще не съзнава какво е европейското законодателство и как се прилага то в България", бе категоричен туристическият експерт.

Драганов обясни, че заместник-министърът е говорил с разграничение между "приемаща" и "изпращаща" фирма, а всъщност отговорност за ситуацията носи организаторът на пътуването. Според европейска директива правителството трябва да поиска достатъчна гаранция, че организаторът може да защити интересите на потребителите и да ги върне в страната им. Премиерът е разписал, че Комисията за защита на потребителите отговаря за тази директива, което означава, че тя трябва да уведоми застрахователя застраховката да задейства, поясни Драганов. По думите му това не е сторено от комисията, а Иво Маринов говорил непрекъснато, че едва ли не руското правителство трябва да поеме инициативата за извозване на туристите.

Превозвачът пък според Драганов с пълно съзнание е довел в България чуждите туристи, знаейки, че операторът ще ги остави, вместо да прочете договора си с него и да поиска съдът да разреши въпроса.

Иво Маринов е знаел, че системата в България не сработва още в началото на лятото, твърди Драганов.

МИНИСТЕРСТВО НА КУЛТУРАТА НА РУСКАТА ФЕДЕРАЦИЯ
МИНИСТЕРСТВО НА КУЛТУРАТА НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

ДНИ НА РУСКАТА
ДУХОВНА КУЛТУРА В БЪЛГАРИЯ

15.09

2011

НАЦИОНАЛЕН ДВОРЕЦ
НА КУЛТУРАТА 19.00ч.

**ЗВЕЗДИ НА
РУСКИЯ БАЛЕТ**

СОЛИСТИ НА БОЛЬШОЙ И
МАРИНСКИЯ ТЕАТРИ

БИЛЕТИ: НДК WWW.EVENTIM.BG

Икономика

www.duma.bg

Отчуждиха частни имоти заради „Хемус“

Министерският съвет отчужди допълнително имоти и части от имоти, частна собственост, за изграждането на част от автомагистрала „Хемус“ - Софийски околовръстен път - пътен възел „Яна“. Имотите са в землището на с. Долни Богров, район „Кремиковци“, Столична община. Това съобщиха от правителствената информационна служба. Финансирането на процедурата по отчуждаване се осигурява от Агенция „Пътна инфраструктура“. Решението може да бъде обжалвано в 14-дневен срок от обнародването му в „Държавен вестник“, се казва още в съобщението.

Според шефа на АП Емил Караниколов „дребна подробност“ е кой е истинският купувач на холдинга

„Ако знаехме, че ще ви интересуват такива дребни подробности, щяхме да осигурим документацията“. Така шефът на Агенцията по приватизация отговори на питане от парламентарната комисия по икономика кой е реалният купувач на „Булгартабак“ и какви лица стоят зад „БТ Инвест“. Емил Караниколов бе поканен вчера за изслушване от икономическата комисия заради продажбата на тютюневия холдинг. На разискването имаше и представители на КНСБ и КТ „Подкрепа“ и на независимия синдикат на тютюневи-

Ралица НИКОЛОВА

те работници. Въпреки че бе поканен, министър Трайчо Трайков се „измъкна“, като изпрати директор на дирекция в МИЕТ, който дори не взе думата по време на двучасовото заседание.

След като Караниколов обясни колко успешна е сделката и как държавата печели от нея, заваляха въпроси от депутати на опозицията и от синдикатите. Димчо Михалевски и Румен Овчаров от левицата поискаха отговор руски бизнесмени ли стоят наистина зад инвеститора „БТ Инвест“ или това е офшорка на българска фирма. От Агенцията за приватизация обаче дадоха отговор, че в документите всичко било ясно казано.

Депутатите не получиха отговор и на въпроса къде ще отидат средствата от сделката - за запълване на дупки в бюджета или в Сребърния фонд. Стана ясно

Областният управител на Ловеч стана зам. регионален министър

Областният управител на Ловеч Николай Нанков е назначен за зам.-министър на регионалното развитие и благоустройството на редовното заседание на кабинета вчера. Вероятно той ще поеме ресорите на избраната миналата

седмица за регионален министър Лиляна Павлова, след като Росен Плевнелиев подаде оставка от поста, за да се включи в надпреварата за президент. Роденият през декември 1983 г. Нанков има магистратура по регионално развитие и управление.

На мястото на Нанков за областен управител на Ловеч е назначена Ваня Събчева, която досега е била старши експерт в областната администрация.

Синдикатите:

Продажбата на „Булгартабак“ е предизборен курбан

освен това, че при подаване на офертата „БТ Инвест“ е съобщило едни числа за неустойки при съкратени работници, а при сключването на договора числата са били променени. Разтревожени и недоволни от продажбата на холдинга са синдикатите, които нарекоха сделката „предизборен курбан“ на Агенцията по приватизация. Не можем да преглътнем това, че неустойката за загубено работно място в „Булгартабак“ е едва в рамките на минималната работна заплата. Това заяви вицепрезидентът на КНСБ Николай Ненков. По думите му синдикатите не били поканени на предварителните преговори за социалните ангажменти на инвеститора. Клаузите по договора видяхме, едва след като сделката беше приключена, какво може да направим, риторично попита Ненков. Според него социалните клаузи поставят на риск бъдещето на работни-

ците в холдинга. Сделката е изключително лобистка, подписана на тъмно и не защитаваща нашите права, обявиха и двата браншови синдиката. Те се закачиха, че ще искат оставката на Емил Караниколов.

С такова нахалство не са налагани купувачи при нито една друга приватизационна сделка, дори при БТК и „Балкан“, заяви Румен Овчаров. По неговите думи Бойко Борисов е надминал Иван Костов“.

Единствено доволни от сделката освен ГЕРБ се оказаха ДПС. Йордан Цонев дори благодари на АП, че успяла да продаде дружеството най-накрая. ДПС цели да следят отблизо как се изпълнява договорът и дали се запазва бизнесът на холдинга, както гарантира инвеститорът. По отношение на темата кой стои зад „БТ Инвест“ Цонев коментира, че „има нива на прозрачност, които не могат да бъдат достигнати“.

Над 100 фирми представят здравословни продукти в НДК

Над 100 фирми - производители и търговци на биологично сертифицирани, екологично чисти и натурални продукти, са представени на откритото в НДК вчера международно специализирано изложение Bio&Eco EXPO 2011. Форумът ще продължи до 17 септември. Организатор е Българската търговско-промишлена палата. В изложението участват фирми от България, Австрия, Белгия, Великобритания, Мароко, Русия, Словения, Холандия, Чехия и други страни. Според организаторите целта на изложението е да се подчертае жизненоважната роля на развитието на биологичното

производство и да съдейства на фирми и организации да намерят своята пазарна ниша в този сектор, като осъществяват контакти с международни и български партньори. Изложението се провежда под патронажа на министъра на земеделието и храните Мирослав Найденов.

Аграрното министерство ще се представи с информационен щанд по Програмата за развитие на селските райони. Експерти от министерството, представители на Държавен фонд „Земеделие“ и на Националната служба за съвети в земеделието ще запознават на място посетителите с начините за инвестиции и финансиране по програмата

На над 60 щанда е разположена продукцията на фирми от различни краища на света, които показват биохрани

ВЪЗПОМИНАНИЕ

На 15 септември 2011 г. се навършва 1 година откакто ни напусна завинаги нашата скъпа съпруга, майка, баба и прабаба

МАРИЙКА ПЕТРОВА ИВАНОВА

22.06.1916 г. - 15.09.2010 г.

ДНИТЕ МИНАВАТ НЕУСЕТНО,
А СПОМЕНЪТ ЗА ТЕБ Е ВСЕ ТАКА МИЛ И СЪП.
БЛАГОДАРИМ ЗА ВСЕОТДАЙНАТА ЛЮБОВ И ГРИЖА ЗА НАС.

ПОЧИВАЙ В МИР!

От семейството

700 млн. лева годишно губела държавата от ДДС измами

Около 700 млн. лв. губи годишно държавата от ДДС измами. Това събщи изпълнителният директор на Националната агенция за приходите (НАП) Красимир Стефанов пред БНТ. Изчислението е на дрекцията в НАП, която се занимава с проблемите по събирането на този данък. Именно този анализ е причината за предложението в определени сектори от икономиката да се въведе т.нар. „обратно начисляване“ на ДДС, каза Стефанов.

Най-вероятно обратното начисляване на ДДС ще се въве-

де още от 1 януари догодина само в строителството, тъй като европейската директива за налога не изисква страната членка да иска специално разрешение за това. Преди седмица от НАП съобщиха, че искат новите правила да се въведат и за горивата, търговията със зърно и други области. При обратното начисляване задължението да внесе ДДС в хазната има последният търговец по веригата.

Към 31 август НАП е събрала 8,168 млрд. лева, което е 63% от плана, или с 580 милиона лева повече в сравнение

със същия период на миналата година, отчете той.

Но ако трябва да сравняваме в годишен план, имаме едно изоставане, което отчетохме към 31 май от порядъка на 622 милиона лева, допълни Красимир Стефанов. В резултат на последните промени и проверки, които НАП извършила обаче, изоставането било наваксано. Нашата цел е да наваксахме всички данъчни пера и постъпления, но за съжаление не можем да компенсираме непрецизно направените осигурителни вноски, каза още Стефанов.

Практично земеделие

www.duma.bg

СПОРЕД ЗАМ.МИНИСТЪРА СВЕТЛАНА БОЯНОВА

Икономически причини не притискат производителите на зърно

Оценка на състоянието на сектор „Земеделие“, направено на откриването на изложението „Селското стопанство и всичко за него“ в град Добрич

В момента няма икономически причини, които да притискат сектора на зърнопроизводителите у нас. Това заяви в Добрич зам.-министърът на земеделието и храните Светлана Боянова в отговор на въпроси относно организацията на протест на зърнопроизводителите от цялата страна. „Причини за недоволство за мен не са налице“, категорична е Боянова. Тя коментира, че по принцип протестът е крайно действие, когато е прекъснат диалогът. Със зърнопроизводителите обаче разговорите не са преустановени и поетите от правителството ангажименти се изпълняват, допълни зам.-министърът. По нейните думи от Националната асоциация на зърнопроизводителите са в течение на всеки един ход какво се случва в отговор на исканията им. Боянова подчерта, че зърнопроизводството е един от най-успешните сектори в страната. По информация на министерството за момента 4 262 000 тона е производството на пшеница, средният добив за страната е 405 кг/дка. За сравнение и двете цифри за миналата година са по-ниски - съответно 3 995 000 тона и 360 кг/дка. От Националната служба по зърното са определили като много добро качеството на зърното, качество, каквото не сме имали от седем години насам. Изкупната цена на зърното (стартовата) също е много добра и по-висока от тази през 2010 г., отбеляза Боянова и допълни: „Дотук секторът икономически звучи много добре, не е ли така?!“. Освен това е изпълнен ангажиментът за изплащане на субсидията, което означава, че зърнопроизводителите

разполагат с финансов ресурс. Зам.-министърът подчерта, че в земеделския отрасъл има и други сектори, като зеленчукопроизводство, трайни насаждения, животновъдство и т.н. „Тези сектори наистина имат нужда от сериозна финансова помощ“, каза Светлана Боянова. Факт е, че свиневъдството и птицевъдството до момента не са получавали никакви пари. По отношение на финансовата рамка, която се обсъжда с представителите на всички земеделски сектори, Министерството на земеделието и храните е предложило не само да се запазят

нивната на националните доплащания, но и да бъдат увеличени, така че да се покрива инфлацията. Ако за миналата година парите са били 28,50, министър Боянова подчерта, че всяка година европейското субсидиране се увеличава. Така до 2016 г. пакетът европейски пари трябва да се увеличи до 100%. Предлага се да няма намаляване на националните доплащания и предвид добрата икономическа ситуация ресурсът да бъде справедливо разпределен между различните земеделски сектори. Затова диалогът с всички тях продължава.

КОМЕНТАРЪТ НА „АГРО ММ“

През изминалата седмица беше обявено намерението на правителството да възстанови държавната помощ, свързана с възстановяването на акциза за горива, който се ползва от земеделските производители. Трябва да припомним, че тази държавна помощ действаше в периода 2006-2009 година и благодарение на нея земеделските производители чрез митниците възстановяваха акциза за горива на база регистрация на земеделски производител по Наредба щЗ и определен норматив за разход на декар.

За 2009 г. чрез тази система на подпомагане се финансираше допълнително декар площ с малко над 4 лева. През 2010 г. поради факта, че не беше направена нотификация пред ЕК за възстановяване на акциза за горива, в Закона за акциза не е предвидено плащане по тази държавна помощ.

Следва да уточним, че искането на държавна помощ е в приоритетите на МЗХ и то следва да отговаря на изискването на Регламент 1857/2006 г. Тази помощ е съвместима, при положение че не се прави диференциация в рамките на селското стопанство. Този вид помощ се третира и в Насоките за държавни помощи в земеделието с позоваването на Директива 2003/96 на ЕС. В директивата се определят по-ниски минимални нива на облагане с данъци за продукти, използвани като моторно гориво за целите на земеделието, обществото и горското стопанство. Държавите-членки могат да прилагат нива на облагане с данъци до нула за енергийните продукти и електрическата енергия, използвана за тази дейност.

Прилагането на по-ниски нива на облагане с данъци за продукти, използвани като гориво за двигатели, както и намаляването или освобождаването от данъци за енергийни продукти и електроенергия за целите на първичното селскостопанско производство е съвместимо с чл.87 /3/в на Договора за създаване на ЕО, при положение че не е правена диференциация в рамките на селското стопанство.

Тези разяснения по отношение на държавните помощи в земеделието и в частност до възстановяване акциза за горива са важни и от тях следват няколко въпроса:

- Защо министър Дянков следва да подпише нотификацията за исканата държавна помощ? Вярно е, че МФ следва да предвиди в Закона за акциза за 2011 г. промяна в частта за гориво за земеделието, но не и самото предложение за нотификация;

- Какво се предлага в нотификацията за реда и начина на възстановяване на акциза на гориво. Искането на нотификация на която и да е държавна помощ върви и с Указанията за нейното прилагане, а също така и с максималния размер на годишния финансов ресурс. Искане да припомним, че през 2009 година възстановеният акциз за земеделието беше в порядъка на 80 млн. лева.

- Следва да припомним, че при условие че нотификацията е направена както трябва, технически, времето за нейното одобряване от ЕК е минимум два месеца. Въпросът е откога ще действат тази държавна помощ и следва да се подчертае, че става въпрос за бъдещ период - т.е. за 2011 година.

ЕК прави оценка на всички мерки за подпомагане, дори те да не са включени в Насоките на общността за държавни помощи в сектора на земеделието и горското стопанство 2007/2013 година. В този случай държавата-членка, предлагаща подкрепа в селското стопанство, трябва да представи на Комисията икономическа оценка на положителното въздействие на мярката върху сектора и на рисковете за нарушаване на конкуренцията, причинено от въпросната мярка. Комисията одобрява мярката само ако положителният принос за развитие на сектора ясно превишава риска от нарушаване на конкуренцията.

СЪСТОЯНИЕ НА ЗЪРНЕНИЯ ПАЗАР

Цените на пшеницата с високи хлебопекарни качества през изминалата седмица търпят леко повишение и се движат в ценовия диапазон от 290 до 330 лв./тон без ДДС за различните региони в страната. Най-ниска е цената в Североизточна и Югозападна България 280-290 лв./т. В тези региони търговията е доста вяла. В другите региони на страната ценовите равнища са в порядъка на 300-320 лв./т. Активно търсене на пшеница се наблюдава в Североизточна и Северна Централна България. По данни на САПИ средната изкупна цена на пшеницата с високи хлебопекарни качества в страната за седмицата е 305 лв./тон без ДДС, което е повишение с 1% спрямо предходния период. От началото на ре-

колтната година до момента средната изкупна цена е 311 лв./т без ДДС. За същия период на миналата реколтна година средната цена е била 273 лв./т.

Цените на пшеницата с ниски хлебопекарни качества през изминалата седмица също регистрира леко повишение и се движат в рамките на 270-300 лв./тон без ДДС. Средната изкупна цена в страната за последната седмица е 284 лв./тон без ДДС, което е повишение с 2 лв./т спрямо предходния период.

Цените на фуражния ечемик нямат промяна и сделки се сключват в границите на 290-330 лв./тон без ДДС. Средната цена на фуражния ечемик в страната е без изменение 323 лв./тон без ДДС. Това се дължи

на по-слабото търсене на ечемик през изминалата седмица.

При пивоварния ечемик тази седмица цените също са без промяна спрямо предходната и се движат в рамките на 320-360 лв./тон без ДДС. Средната цена в страната е 343 лв./тон без ДДС.

Търговията с маслодаен слънчоглед е в изчакване на новата реколта. Отделни реални сделки от нова реколта се наблюдават в някои региони на Южна България на ценови нива от 620-640 лв./т. През следващата седмица се очаква да започне по-активна търговия със слънчоглед. Слънчогледът нова реколта е със средна цена за страната от 632 лв./тон.

Цените на царевичната-зърно са без промяна в срав-

нение с предходната седмица и се движат в рамките на 430-470 лв./тон без ДДС. Реализи-

раните сделки са в много малки обеми и не оказват влияние на ценовите равнища.

Икономика

Какво означава гържавата да банкрутира?

Все още няма съд на държавно ниво, който да определя какво се случва, когато една страна банкрутира или няма възможност да плаща задълженията по натрупаните си дългове. Няма и правила за това как кредиторите ще получат своите средства. Един банкрут обаче има изключително тежки последици в много аспекти, като засяга изцяло начина и стандарта на живот в дадена страна, като има и много други косвени ефекти.

И докато Гърция е на ръба на банкрут, при евентуално забавяне на по-редния транс към нейните кредитори, който трябва да бъде отпуснат през септември, ето част от последиците за страната при настъпването на подобно събитие. Инвеститорите залагат 91% шанс за банкрут на Гърция, което прави подобно действие почти сигурно и въпрос на време. А времето е свързано с по-нататъшни загуби за страната, предвид рекордните лихви, които се плащат по дълговете ѝ.

Всъщност редица анализатори изразяват мнение, че невъзможност за плащане на страната на дълговете ѝ може да бъде обявена съвсем скоро - до няколко седмици. Дали това ще се случи е въпрос на време да видим. А ето и какво показва световният опит при обявяването на банкрут, или какво може да сполети Гърция при настъпването на това изключително вероятно според всички събития.

СРИВ НА ФОНДОВИЯ ПАЗАР И СПИРАНЕ НА КРЕДИТИРАНЕТО

Сривът на борсовите индекси е най-първото нещо, което се случва, като стартира още с изразяване на опасенията за банкрут на дадена страна. Все пак на борсата се залагат бъдещи перспективи в цените на активите.

Обявяването на банкрут редуцира рязко средствата, насочвани към фондовия пазар както от страна на местни, така и на чуждестранни инвеститори. Последните пък се опитват веднага и на всяка цена да изтеглят своите вложения, което до голяма степен предполага паническото понижение на борсата.

ПРОВАЛ ЗА ФИНАНСОВИТЕ ИНСТИТУЦИИ

Хората ще се опитат да теглят своите спестявания от банките и да ги насочват към по-сигурни инвестиции или най-малко в чуждестранна валута. Това

ще доведе до още по-големи трудности за банките и може дори да накара правителството да въведе временна забрана или лимит за теглене от банките. Много банки фалират особено такива, които са с големи портфейли в държавни ценни книжа.

КРАЙ НА СУБСИДИРАНИТЕ ОТ ПРАВИТЕЛСТВОТО ПРОГРАМИ

Изключително силно биват засягани сектори като здравеопазване, полиция, образование и други финансирани от правителството сектори.

НИВОТО НА БЕЗРАБОТИЦА РАСТЕ СТРЕМГЛАВО

Съкращенията стават масови явления както в държавните, така и в частните компании. Свитото потребление създава допълнителни неприятности пред така и без друго затруднените компании.

НАЦИОНАЛНАТА ВАЛУТА СЕ ОБЕЗЦЕНЯВА

В случая с Гърция валутата е евро, а страната като членка на ЕС неминуемо ще инициира сериозни проблеми за съюза. Евро, най-вероятно ще се обезцени силно спрямо останалите основни валути и особено спрямо такива, които се смятат за "спасителен остров".

МАСОВИ БЕЗРЕДИЦИ

Такива са се наблюдавали в почти всички страни, минали по този път, като Аржентина и др. Нарастващата бедност и безработица водят по естествен път до растящо недоволство и безредици.

ПОЛИТИЧЕСКАТА И ИКОНОМИЧЕСКА НЕСТАБИЛНОСТ

Подобен процес най-вероятно ще е свързан с падане на няколко правителства, докато се влезе отново в правия път, трудно сформирани на нови такива и т.н. За да се върне икономиката в нормалните си колове, обикновено се изисква приемането на непопулярни действия, които са трудно приемани от хората.

Най-големите петролни находища в света

Най-голямото находище на петрол в света се намира в САЩ, макар петролът в него да е в шистова форма. В момента в света има над 40 000 полета, произвеждащи петрол. От тях 125 са големи, а 100 от тях дават около 50% от всички петрол в света. За големи се считат находищата, които разполагат с количество за над 500 милиона барела. Гигантски са тези, които имат над 5 млрд. барела петрол. Финансовото издание 24/7 показва най-големите находища на петрол в света:

ФЕРДОУС - ИРАН

Общ ресурс: 31 млрд. барела
Оставащ ресурс: 31 млрд. барела
Открит през: 2003 г.

Находището се намира в провинция Бушер. Заедно с две други полета имат общо 38.5 млрд. барела петрол. Във Фердоус също има трилиони кубични футове газ. Иран има споразумения с компания от Малайзия да построи завод за втечняване на природния газ, който да заработи от 2014 година.

КАРИОСА-ШУГЪР ЛОУФ - БРАЗИЛИЯ

Общ ресурс: 33 млрд. барела
Оставащ ресурс: 33 млрд. барела
Открит през: 2007 г.

Той е един от трите гигантски находища в Сантос Басин край бреговете на Бразилия. Контролираната от правителството Petrobras наскоро заяви, че може да похарчи 225 млрд. долара, за да развие резервите и дори това може да не е достатъчно. Петролът се намира на голяма дълбочина под океанското дъно и извличането му представлява сериозно техническо предизвикателство.

КАНТАРЕЛ - МЕКСИКО

Общ ресурс: 35 млрд. барела
Оставащ ресурс: 4 млрд. барела
Открит през: 1976 г.

Това е най-голямото конвенционално находище в Западното полукълбо. Според някои то се образувало след същия сблъсък с астероид, който е унищожил динозаврите. Продукцията пада драстично от 2003 година насам, когато беше пикът ѝ от 2.1 млн. барела на ден. В края на 2010 г. тук се добиваха 500 000 барела на ден, като цифрата се очаква да падне на 400 000 барела на ден в края на тази година. Очаква се да пресъхне до края на десетилетието.

КАШАГАН - КАЗАХСТАН

Общ ресурс: 38 млрд. барела
Оставащ ресурс: 7-9 млрд. барела
Открит през: 2000 г.

Намира се в Каспийско море. Открито е през 2000 г. и е най-голямото откритие след това в Prudhoe Bay от 1968 г. Разработването му бе забавено от финансови неуредици и от сериозни екологични съображения. Първоначално се счита-ше струва 57 млрд. долара, но през 2007 г.

сумата бе повишена на 136 млрд. долара. Оказва се, че извличането на петрола е трудно - полето съдържа висока концентрация на силно корозивни вещества, които разяждат съоръженията, а когато петролът все пак излезе, заплашва да разруши екосистемата в района. Освен това се намира в сравнително плитки води, които замръзват през зимата. И трети проблем - налягането в полето е много високо, което прави операциите много опасни. Обявено беше, че работата ще започне през 2012 година, но стартът може и да бъде отложен.

БОЛИВАР КУОСТЪЛ - ВЕНЕЦУЕЛА

Общ ресурс: 44 млрд. барела
Оставащ ресурс: 14 млрд. барела
Открит през: 1917 г.

Това е най-дълго работещото поле в списъка. До 2006 г. бяха извлечени около 30 млрд. от общо 44 млрд. петрол в него.

БУРГАН - КУВЕИТ

Общ ресурс: 150 млрд. барела
Оставащ ресурс: 6-25 млрд. барела
Открит през: 1938 г.

Продукцията пада от 1991 г. насам, когато оттеглящите се иракски войски запаляха 700 кладенеца и около 600 млн. барела се превърнаха в дим. Оттогава продукцията не е възобновена.

ГАУАР - САУДИСТКА АРАБИЯ

Общ ресурс: 162 млрд. барела
Оставащ ресурс: 11-45 млрд. барела
Открит през: 1948 г.

Започва продукция през 1951 г. Все още произвежда около 5 млн. барела на ден. Арабите вярват, че може да произведе още 125 млрд. барела след 60 години. Няма обаче независими оценки на саудитските кладенци, откакто те бяха национализирани през 1975 г. и много експерти се съмняват в данните на саудитите.

АЛБЪРТА ОИЛ САНДС

Общ ресурс: 173 млрд. барела
Оставащ ресурс: 169 млрд. барела
Открит през: 1980 г.

За разлика от американските находища пясъчните полета в Канада вече се разработват и от тях се извлича петрол. В Албърта се развиват над 20 проекта.

ОРИНОКО БЕЛТ - ВЕНЕЦУЕЛА

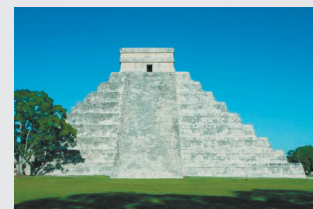
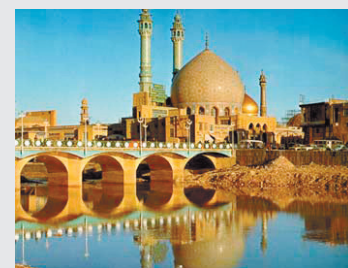
Оставащ ресурс: 530 млрд. барела

Открит през: 30-те години
Находището е подобно на канадските пясъчни полета - извличането на петрола е мръсна работа, но поне петролът е много.

БАСЕЙНИ ПИСИЪНС И УИНИТА - САЩ

Общ ресурс: 2.855 трлн. барела
Оставащ ресурс: 2.855 трлн. барела
Открит през: 1912 г.

Намират се в Колорадо и източна Юта. Лошото е, че това не е чист петрол, намира се в твърдо състояние, има много кероген. Той ще се превърне в обикновен петрол по естествен начин след неколкостотин години, но нас това не ни устройва. Дали тези находища ще се разработят зависи от цената на петрола и от това каква щета на природата хората са готови да нанесат.

БНР
БЪЛГАРСКО НАЦИОНАЛНО РАДИО

radio
sofia
94.5

ДЕН НА СОФИЯ И ГОДИШНИНА НА РАДИО СОФИЯ

СИМФОНИЧЕН ОРКЕСТЪР НА БЪЛГАРСКОТО НАЦИОНАЛНО РАДИО, ДИРИГЕНТ: ЕМИЛ ТАБАКОВ
СОЛИСТИ: МИЛЧО ЛЕВИЕВ И ЛЮБОМИР ДЕНЕВ, С УЧАСТИЕТО НА ДЕТСКИ ХОР «ПИМ ПАМ»

симфо- джаз концерт

18 СЕПТЕМВРИ / 19:00

ЗАЛАТА НА СОФИЙСКАТА ОПЕРА

УЛ. ВРАБЧА №1 / БИЛЕТИ НА КАСАТА НА ОПЕРАТА

Свят

В Страсбург се проведе петиият поход на свободата, организиран от Европейската мрежа за независим живот. Акцията има за цел да насърчи солидарността с хората в неравностойно положение

Денят „Д“ е в петък

Сърбите отново издигнаха барикади в Северно Косово

В северната част на Косово се засилва напрежението. След като местните власти отново обявиха намеренията си да установят контрол над двата гранични пункта, по пътищата пак се появиха барикади. Жителите на северната част на Косовска Митровица поставиха препятствия на пътя към Звечан, съобщил белградският в. „Блиц“. Малко след това жителите на Звечан спряха конвой на КейФОР на изхода от града и не му позволяват да продължи пътя си към крайната северна част на Косово. На пътя между Звечан и Косовска Митровица и в близост до т. нар. източен мост бе изсипан чакъл и движението на тези места върви само по едното платно, пише изданието.

Председателят на община Косовска Митровица Кръстимир Пантич заяви пред Танюг, че препятствия самоинициативно са били поставени от граждани в квартала Бошнячка Махала и на изхода от Косовска Митровица към Звечан заради информацията, че с помощта на ЕУЛЕКС косовската полиция и митничари

ще поемат контрола на северните пунктове.

Жителите на Звечан спряха във вторник към 22 часа и 30 минути на изхода от града конвой от двадесетина коли на КейФОР и не им позволяват да продължат пътя си към крайния север на Косово, пише „Блиц“. Гражданите в Лепосавич подновиха барикадата, с която контролират транспорта. Затворено е едното пътно платно с цел да се попречи на КейФОР да прехвърли на административния пункт Ярине контейнери за нуждите на митницата. Подобна е и ситуацията на пътната отсечка Косовска Митровица-Рибарице в община Зубин поток, пише изданието.

Властите в Прищина обявиха, че на 16 септември косовските полиция и митничари, заедно с ЕУЛЕКС и КейФОР, ще поемат административните пунктове Ярине и Бърняк. Това бе потвърдено и от премиера Хашим Тачи, който даде интервю за радио Свободна Европа, пише „Блиц“. Под заглавие „Прищина постепенно ще поема контрол на север“ вестник „Да-

нас“ пък пише, че косовските митничари и косовската полиция няма да контролират административните пунктове в северната част на Косово от петък, 16 септември, както преди твърдяха властите в Прищина, а вместо тях това ще правят представители на ЕУЛЕКС. Това било потвърдено пред „Данас“ от дипломатически източници в Брюксел и Прищина. Източниците заявили, че това не означава, че митничарите и полиците от мисията на ЕС завинаги ще контролират границата, а само, че Прищина постепенно ще установява властта си в северната част на Косово, което може да продължи с години, пише изданието.

В този момент е трудно да се каже какво ще се случи в северната част на Косово, ако косовските власти утре или в петък, който вече се нарича денят „Д“, изпратят косовски митничари и полиция на административните пунктове Бърняк и Ярине, пише и в. „Политика“. Според това, което е известно, ако членове на косовската гранична служба и митница бъдат докарани в тези два

административни пункта, Сърбия ще се опита да анулира тази стъпка с дипломатически средства, а сърбите в северната част на Косово ще организират мирна гражданска съпротива. Ръководителят на преговорния екип на Белград в разговорите с Прищина Борко Стефанович заяви за вестник „Политика“, че ще бъдат организирани блокади на пътищата в северната част на Косово и ще продължат други политически и дипломатически дейности на държавата Сърбия, за да се попречи на сценария, който Прищина е предвидила, при което е необходимо да се запази единството и координацията между гражданите и държавата, пише „Политика“.

Руското външно министерство нарече антисръбските действия на Косово провокация. Намеренията на властите на Косово да предприемат силови действия за установяване на контрол над граничните преходи в сръбските анклавни предизвикват сериозна загриженост, цитира Нюзру съобщение на външно-то министерство на Русия.

ЕК ПОДКРЕПЯ ДОКЛАДА НА ИЛИЯНА ЙОТОВА

Черно море определено има нужда от по-добър и по-координиран подход по отношение на научни изследвания, управление на рибарството, мониторинг на рибарството, заяви европейският комисар по индустрията и промишлеността Антонио Таяни. Той заяви, че Европейската

комисия подкрепя доклада на българския евродепутат Илияна Йотова - „Настоящо и бъдещо управление на риболова в Черно море.“ В него Йотова посочва, че координираното проучване е от съществена важност за намиране на най-добрите решения за целия регион и опазване на морското пространство с усилията на ЕС и шестте страни около него. В понеделник докладът бе приет с огромно мнозинство в Европейския парламент, а преди ваканцията на ЕП той бе одобрен единодушно и от ресорната парламентарна комисия по рибарство и аквакултури.

Според Таяни в момента Черно море не е достатъчно интегрирано в морската политика и затова трябва да се осигури една по-ефективна политика. Еврокомисарят обясни, че ЕК и ЕП работят над интегрираното управление на рибарството, за да се изготви стабилна дългосрочна система, която да изработва научни оценки.

Понижиха рейтинга на френски банки

Рейтинговата агенция „Мудис“ понижи с една степен рейтинга на френските банки „Сосиете женерал“ (от Aa1 на Aa2) и „Креди агрикол“ (Aa2 на Aa3), като така потвърди слухове, витаещи от неделя. В случая с „Креди агрикол“ оценката е понижена във връзка с дълговата криза на Гърция, а оценката на „Сосиете женерал“ пада от заради преразглеждането на помощта, която може да й отпуснат публичните власти в случай на тежка криза. „Мудис“ оставя непроменен рейтинга на банката „БНП Париба“, макар тя да продължава да е под негативно наблюдение, което означава, че не е застрахована срещу сваляне на оценката.

Пускат еврооблигации

В най-скоро време Еврокомисията ще представи варианти за въвеждане на еврооблигации, заяви пред ЕП председателят на комисията Жозе Мануел Барозу. Емитирането на ценните книжа обаче няма да ликвидира напълно кризата, предупреди той в Страсбург. Издаването на общи еврооблигации се коментира от средата на лятото като вариант за успокояване на борсите, но Германия силно се съпротивлява срещу подобна мярка. Речта на Барозу веднага повлиа на пазарите и еврото поскъпна.

Полският министър на финансите Яцек Ростовски, чиято страна е ротационен председател на ЕС, заяви, че цяла Европа е в опасност заради дълговата криза. Еврокомисарят по икономиката Оли Рен предупреди за опасност от евентуален фалит на Гърция или излизането ѝ от зоната на еврото, което би имало драматична цена за страната, за Европа и за целия свят. Според него съществуващите институционални структури не са достатъчни за справяне с кризата, а има нужда от действия на федерално ниво.

Италианският дълг почти 2 трлн. евро

Италианският държавен дълг е нараснал до 1,911 трлн. евро през месец юли, сочат данните от италианската Централна банка, месец след като дългът премина границата от 1,9 трлн. евро за първи път. Централната банка не издаде информация за съотношението между дълга и брутният вътрешен продукт, какъвто е стандартът за определяне на границите на дълга за страните в еврозоната. Според правилата в еврозоната дългът не може да надвишава 60% от БВП.

Пилотска грешка свалила Як-42

Причината за катастрофата на самолета Як-42 край град Ярославъл е грешка на пилотите, които са забравили да изключат т. нар. стоянъчна спирачка, еквивалент на ръчната спирачка в колите. Това е елементарна грешка, популярна сред шофьорите като „грешката на блондинката“, пише в. „Московский комсомолец“. Изданието се позовава на достоверен източник от авиационната промишленост, според когото пилотската грешка е била установена от разследващата комисия. Самолетът е потеглил по пистата с действащата спирачка и не е успял да набере достатъчно голяма скорост, за да излети.

Льотерм отива в ОИСР

Временно изпълняващият дължността премиер на Белгия съобщи, че се кандидатира за заместник-ръководител на Организацията за икономическо сътрудничество и развитие (ОИСР), докато неговата страна се сблъсква с рекордна политическа криза. Организацията ще гласува идния петък. В случай на успех датата на неговата оставка ще се определи от сегашните му отговорности като временен премиер на Белгия.

Кагафи събира силите си

Муамар Кагафи продължава да е в Либия. Той е в добро настроение и с мощна армия зад себе си, заяви говорителят на сваления либийски лидер Муса Ибрахим, без да съобщава местоположението си. Саади Кагафи, един от синовете на сваления либийски лидер Муамар Кагафи, който влезе в северен Нигер в неделя, пристигна в столицата Ниамей със самолет на нигерската армия. В Ниамей са и трима генерали от армията на Кагафи, които преговарят за политическо убежище за себе си и за други представители на сваления либийски режим.

Националният статистически институт на Великобритания обяви рекорден скок на безработицата в страната. Над 2,5 млн. британци са без работа, като засегнати са предимно младите

Свят

www.duma.bg

Американците обедняват

Една шеста от населението на САЩ живее в мизерия, безработицата остава на 9 процента

Броят на американците, живеещи в бедност, е нараснал до рекордните 46,2 милиона през миналата година според официалните данни, съобщи Би Би Си. Това е една шеста от населението на страната и е най-високият дял, регистриран от 1959 година насам, коментират експертите. В процентно изражение равнището на бедност се е увеличило до 15,1% от 14,3% през 2009 година.

Броят на американците, които живеят под линията на бедността, се повишава за четвърта поредна година, а равнището на бедност е най-голямото от 1993 година насам. От данните става ясно още, че бедността сред чернокожите и испаноговорящите е много по-висока, отколкото за цялото население на САЩ за миналата година.

По данни на Бюрото по преброяване на населението 25,8% от чернокожите и 25,3% от испаноговорящите живеят в бедност.

Годишният доход на среднестатистическото американско семейство през 2010 година е спаднал с над 2 процента спрямо предишната година. В доклада на американското бюро по заетостта се посочва, че това е твърде висок показател с оглед на факта, че 70 на сто от националния доход на САЩ се формира на базата на потребителските разходи.

В САЩ за бедни се смятат хората, чийто годишен доход не надвишава 11 139 долара на човек. Същевременно четиричленно семейство се приема за бедно, ако общият годишен доход на членовете му е не по-висок от 22 314 долара.

В същото време броят на американците без здравни осигуровки вече е достигнал 50 милиона. Към момента безработицата в САЩ остава над 9 процента.

Междувременно допитванията до общественото мнение показват, че Барак Обама стремително губи шансовете си да остане президент на

САЩ. Той вече има двама по-успешни конкуренти. Анкетите показват, че сегашният стопанин на Белия дом отстъпва по "народен" рейтинг на тексаския губернатор Рик Пери и на сенатора от Масачузетс Мит Ромни. Президентът най-много е критикуван за плана си за борба с безработицата, докато в страната се регистрира рекордно ниво на бедността.

Кризата обаче не е засегнала особено богатите. Броят на домакинствата, притежаващи над 1 млн. долара, се е повишил до около 12,5 млн. през 2010 г. Именно американците са първенци по брой семейства милионери - общо 5,2 млн. Петте процента най-богати американци са 0,1% от най-богатите хора на планетата. САЩ са лидери и по ръст на състоянието на милионерите. Състоянията на най-платежоспособните американци са се увеличили с 10,2 на сто. Най-състоятелните 5% от американците държат над 55% от богатството в страната.

Снимка БГНЕС

Близко 20 часа продължи талибанската атака над щаба на ИСАФ и намиращото се в съседство американско посолство в Кабул. Шестимата нападатели, които убиха 14 души, бяха ликвидирани от армията. Нападението поставя под въпрос реалистичността на плана на НАТО да предаде на афганистанските сили грижата за сигурността, коментираха американски медии

ДЪО ВИЛПЕН НАПЪЛНО ОПРАВДАН

Апелативният съд на Париж остава в сила оправдателната присъда срещу бившия премиер на Франция Доминик дьо Вилпен, който е един от основните политически съперници на действащия президент на страната Никола Саркози.

Бившият министър-председател бе обвинен в опит за клевета срещу Никола Саркози преди президентските

избори през 2004 г. Тогава бяха огласени фалшифицирани извлечения от банкови сметки на около 200 влиятелни лица, включително и Саркози. Фалшивите данни сочеха, че чиновниците са получавали подкупи за доставки на оръжие на Тайван. Саркози, който към момента бе министър на вътрешните работи, обвини дьо Вилпен в съучастие в лъжлив донос.

ДЖАКИ КЕНЕДИ ОХУЛИЛА ЛИДЕРИ

Покойната първа дама на САЩ Жаклин Кенеди използва язвителен език в коментарите си за изтъкнати личности и световни лидери, разкриват интервюта на историка Артър Шлезингър. В осемчасовите разговори, състояли се няколко месеца след убийството на Джон Кенеди, бившата първа дама на САЩ нарича активистът Мартин Лутър Кинг "ужасен човек", държал се непристойно на погребението на съпруга ѝ. Тя цитира нелицеприятните критики на Джон Кенеди към вицепрезидента Линдън Джонсън и разочарованието му от Уинстън Чърчил. Джаки определя тогавния френски държавен глава Шарл като "самовлюбен злобар", а бъдещата премиерка на Индия - Индира Ганди като "зловна и натрапчива жена". Извадки от тези разговори, държани под ключ в течение на 47 години, бяха огласени от телевизия Ей Би Си. Шлезингър е интервюирал Жаклин Кенеди 4 месеца след убийството на съпруга ѝ през ноември 1963 г. в Далас, когато тя е била на 34 години.

СКАНДАЛ

Развалено в България

Руските туристи се оказаха заложници на балканското безхаберие

Владислав ВОРОБЬОВ,
Владимир КУЗМИН

РОССИЙСКАЯ
ГАЗЕТА
СЪВМЕСТНО
ИЗДАНИЕ С
ДУМА

себе си.

През последните пет дни всички руски медии започват и завършват новинарските си блокове с информации от България. Като от фронтовата линия във всекидневен режим се съобщава колко още руснаци не могат да се върнат от почивката си у дома. Първоначално "късметливите", които успяха за няколко часа да удължат пребиваването си на българските курорти, бяха над 600. След това броят

им започна да намалява. Но прекалено бавно, за да могат българските заинтересовани и официални лица с чиста съвест да кажат: направихме всичко възможно руснаците, които бяха в България, да останат само с добри впечатления от почивката си. С други думи, българските туроператори еднозначно няма да се срещнат през следващата година не само с тези, които цели денонощия прекараха по летищата на Варна и Бургас, но и с техните приятели и роднини, а също така и с десетки хиляди други руснаци, които почти седмица следят този безпредел с етикета "Направено в

Без напредък за ПРО, смята Москва

Руското външно министерство коментира подписването на споразумението между САЩ и Румъния за разполагане на американски ракети-прихващачи SM-3 на румънска територия, като обяви, че липсва прогрес в преговорите за противоракетната отбрана (ПРО). Ведомството коментира, че развитието на събитията засилва нуждата от твърди и юридически обвързващи гаранции от САЩ и НАТО за ненасочеността на разгръщащите се противоракетни средства срещу стратегическите ядрени сили на Русия.

Вчера стана ясно, че американският президент Барак Обама е провел непредвидена среща с румънския си колега Траян Бъсеску, за да го поздрави за силното партньорство.

Междувременно в сряда Турция и САЩ са подписали в Анкара меморандум за разполагането на турска територия на радиолокационна система от европейската противоракетна отбрана ЕвроПРО. Подписи под документа са сложили първият заместник външен министър на Турция Феридун Синирлиоглу и американският посланик в Анкара Франсис Ричардън.

Радарът ще бъде разположен в провинция Молатия в югоизточната част на Турция. В момента в същата провинция има радиолокационна станция, оборудвана от американска страна, която впоследствие е била предадена на турската армия. В Молатия е дислоцирана Втора полева армия на турските въоръжени сили, както и оперативно-тактическа база на ВВС на страната.

Междувременно Съюзът на хотелиерите в България предложи на туристите, които се оказаха в ролята на заложници, безплатно или с огромни отстъпки отново да посетят хотелите им през следващата година. Този жест обаче едва ли ще спаси имиджа на България.

България". Няма съмнение, че ако на мястото на руснаците бяха британци или германци, проблемът щеше да бъде решен за часове или най-много за денонощие. А "братушките" могат да почакаат. Такава е народопсихологията на повечето българци, каквото и да възразяват в тази връзка официалните лица в София. Всичко това със сигурност ще изплува в паметта на онези от нас, които през следващата година се замислят в коя страна да оставят парите си за качествен почивка.

В същото време във вторник България продължаваше да е затвор за почти 200 руснаци. Преговорите между туроператора и авиокомпанията не дават никакви резултати. "България

еър" категорично отказва да изпълнява рейсовете с клиенти на "Алма Тур" заради дълга от 3,6 милиона евро. Това се казва в съобщение на самата авиокомпания. Така че продължава да е неизвестно колко още ще продължи непланираната "отпуската" на руските граждани в България.

Най-накрая достатъчно рязко реагираха българските власти. Във вторник главният прокурор на България Борис Велчев заяви: "Става дума вече не за спор между две фирми, а за репутацията на държавата". Прокуратурата съобщи, че икономическата полиция проверява и двамата участници в скандала заради подозрения в икономически злоупотреби.

Интервю

www.duma.bg

Д-р Христо Куруджиев:

България е като във вица за пустинята - внася пясък, изнася вода

Българинът все още се придържа към максимата: "Да не съм луд да ходя на психиатър", казва единственият у нас лекар, съчетаващ три специалности, свързани с душевното здраве

Интервю на Ева КОСТОВА

□ Какво е това да си съдебен психиатър. Вие май сте единственият с такава специалност?

- Не, единствен с тази тройна комбинация - неврология, психиатрия и съдебна психиатрия.

□ Какво означава комбинацията "три в едно"?

- Означава твърде широк аспект на медицински, съдебно-медицински и съдебно-психиатрични проблеми. Според Световната психиатрична асоциация около 20 на сто от цялостния курс на обучение на докторите трябва да бъде посветен на психиатричните аспекти на медицинската помощ. А според Световната здравна организация те повече са обучавани в тесните рамки на биомедицинския диагностичен модел с минимално запознаване с психиатричните проблеми, особено тези с по-умерената интензивност. Това има значение, защото в клиничните пътеки на всякакви болници, или на всякакви специалности, психиатър не пише. Това предполага едно особено отношение на администрацията в болниците към психиатричната помощ, negliжирани с една дума, защото у нас стигнахме до положение пътеката да се издигне в ранг на закон или да отричае някои от принципите на медицината. Защото ние говорим за цялостен подход към личността, а не на парче. Дори преди 90 години френската психиатрична школа създава т.нар. направлени психиатрия на връзката. С други думи, всеки болел, който има псоматичен, телесен проблем, винаги реагира с някакви емоционални проблеми. Затова французите препоръчват, и това е възприето от много държави в нормалния, цивилизован свят, схемата: кардиолог - психиатър, ортопед - психиатър. Това в България много рядко се практикува и за съжаление ние negliжираме емоционалните проблеми на болните с телесни страдания.

□ А в същото време на улицата се разхождат "тихите" луди...

- Това е другата тематика. Проблемите на българското общество са аналогични с тези на Европейския съюз, нали има директиви на ЕС във всички сфери на живота, образованието и здравеопазването. Една изключително голяма част - над 40 процента от населението на ЕС има различни психиатрични проблеми - от най-леките до най-тежките.

□ Наскоро бяха изнесени данни, че над 11 хиляди българи са се самоубили у нас за последните 10 години. На второ място сред причините специалистите нареждат психичните проблеми. Пак според тях за всеки четвърти българин има опасност да развие някакво психично заболяване, което се дължи на всекидневния стрес, на който са подложени хората през последните години. В същото време българинът не търси психиатри за помощ.

- Но да довърша - най-лошото е, че от споменатите 40 процента само 1/3 от населението на Европа се лекува адекватно.

ватно.

□ Какво остава за България...

- В България има едно клише: "Аз не съм луд, за да ходя на психиатър." В последната международна класификация за психичните болести изрично пише: "Психиатрични и поведенчески разстройства". Значи тук обсъждаме не само психиката, но и поведението на различните групи по възраст и по увреда на мозъка. А за България проблемът е много странен, защото това, което казах преди малко за negliжирането на психиатричните проблеми, е вид административна сегрегация. Много млади колеги, читави момчета и момичета, емигрираха в Германия, Канада, Гърция, Швейцария, Франция. Което предполага, че след много кратък период от време ще имаме недостиг от психиатри на фона на една нарастваща агресия и автоагресия в нашето общество. Това просто е факт. И той ще създаде много сериозни проблеми.

□ Няма много податки да има промяна в тази насока...

- Без да цитирам имена на министри и зам.-министри, поне от този мандат на другаря Борисов, се срещам с тях по различни поводи. Казах им следното: не може на 60 хил. първолаци да има 6 медицински факултета, 3 стоматологични и 2 фармацевтични. Във вестниците пише, че в Алма матер приемат с двойки студенти. Значи ние вкарваме в обращение, за да не се закрие даден ВУЗ или факултет, полуграматни хора, да не кажа неграмотни. Вкарваме да обучаваме такива хора за доктори, сестри, акушерки, лаборантки и ще създадем изключително тежък проблем за функционирането на държавата в бъдеще. И му казах на един от зам.-министрите - добре де, никъде в ЕС няма медицински университет, има медицински факултет към университет или медикъл скул към университет. В София, Пловдив, Плевен и Варна има медицински университети, а в Стара Загора и СУ има факултети към университета. А в същото време има резонанс да се направят малък брой факултети, но с едно високо качество на образованието. Акад. Малеев, лека му пръст, беше прав - Медицинска академия: 3 медицински, 2 стоматологични и 1 фармацевтичен факултет с общи учебници, общи програми и катедрени съвети.

□ Това, за съжаление, не важи само за медицината.

- Да, но аз говоря за друг аспект. По онова време дистанцията между българското и европейското здравеопазване не беше толкова голяма, както сега, говоря и на високо ниво и

Снимка Мариета ТОМОВА

Д-р КУРУДЖИЕВ е роден през 1955 г. в Ямбол. Завършил е с отличен успех първия випуск на ямболската математическа гимназия "Николай Лобачевски". След това следва медицина в София. През 1983 г. взема специалност неврология, през 2003 г. - психиатрия, през 2007 г. - съдебна психиатрия. Работил е по разпределение 4 години в Ямбол, след това в Първа градска болница в столицата, вече над четвърт век работи в "Пирогов". Женен, с две деца.

в периферията. Сега ние нямаме периферия. Някой да говори за туберкулоза? Да виждаме флуорографи по улиците? Ето, започва учебната година. Ние не виждаме или не чуваме, защото преди повече от 20 години на 15 септември и на 1 октомври се пишеше: през новата учебна година са прегледани толкова ученици и студенти. Хванати са толкова юноши или девойки с туберкулоза и е започнато своевременно лечение... Сега се говори, че от 1990 г. насам туберкулозата се е увеличила 3-4 пъти, 10-15 на сто от пациентите са резистентни.

□ Да се върнем към психиатричната проблематика. Защото много специалисти плачат и викат, че икономиката била изгубила не знам колко си милиарда заради тези заболявания. Като я няма профилактиката, естествено, че

за лечението ще отиват много повече средства. А проблемите на близките, които трябва да гледат тези хора като ги пуснахме от лудниците и закриваме психиатриите?

- Държавата, за която е държавна политика психиатричната помощ, би трябвало приоритетно да създаде максимално бързо нова, модерна сграда на психиатрична болница или клиника, където и да е, но построена съобразно изискванията на модерната медицинска архитектура. А другият проблем на психиатрията е във връзка с това застаряване на населението, ще има много сериозни проблеми с психиатрията на възрастния човек. Ето, в английския парламент преди време е обсъждано как да се постъпва, когато болният на определена възраст или след определена възраст с деменция получи някакво мозъчно увреждане - травма на мозъка, инсулт или тумор, и не може да даде адекватно информирано съгласие. Обмисля се да бъде предварително подписан документ, че е съгласен в момент, когато му се случи нещо и той не може да прояви собствената си воля, да бъде лекуван. Тук такава неща няма. Чувам - ами той не е съгласен. Добре де, психиатърът е тук, да каже този човек не е адекватен, не може да даде реална преценка и трябва да се оперира по витални индикации. Защото той е буферът между медицинската

спешна дейност и обществото. Той прави оценка за жизнена способност, а не хирургът, не патоанатомът. Реално изпадаме в едно асиметрично здравеопазване. Дейности, които поема касата и са скъпо платени, ще бъдат стимулирани, но примерно патоанатоми, анестезиолози, психиатри и т.н. ще стават все по-малко, а обществото, стареейки, ще има сериозни проблеми от подобно естество. Като нямаме обгрижване на тези болни, ще има самоубийства, ще има агресия и автоагресия, но не се коментират мерките, които трябва да вземе обществото своевременно и при това те да бъдат адекватни.

□ Тук трябва държавата да стои начело.

- Говорим за следното - в нормалния свят има държавни, общински болници, но има и Червен кръст примерно. Червеният кръст в България след 1990 г. получи ли реституция на своя болнична база? Нито една църква в България няма нито болница, нито хоспис, а на практика до 9 септември 1944 г. е имало католически болници. Държавата не може 100 процента да поеме всички здравнонеосигурени. Но човекът, който има проблем, и има спектър от всякакви лечебни заведения, ще бъде поет отнякъде. Преди време се запознах с един баптист - Тео Ангелов, който ми разказа, че Европейският баптистки конгрес е готов да стимулира строителството на лечебни заведения в България. Оказа се, че има обструкция, ако е вярно. Добре де, пуснете, който иска да има, това е религия, която е регистрирана в България много преди 9 септември. Какво пречи ортодоксите да имат също болница, поликлиника?

□ Традициите си губи българинът вече, а това също разрушава психиката, нали?

- Българското общество няма ясно ядро от ценностна система, на която да стъпи здраво и да върви напред. В този контекст ще кажа, че правим едно голямо проучване за самоубийствата. Оказа се, че атеистите се самоубиват 20 пъти по-често, християните 10 пъти по-често, а мюсюлманите много рядко. Ислямът, каквато и религия да е, оказва се, че по отношение на самоубийствата е една много структуробалансираща религия. Ако силиконът, колите, купоните са критериите за развитието на едно общество, много жалко...

□ Тогава?

- Тогава това, което сега пак цитирам, е статистиката: тази година 79 000 зрелостници са се явили на матури в България, 10 на сто от тях отиват да учат в чужбина. Имаше един виц някога - питали Радио Ереван какво ще прави България, ако е в пустинята Сахара. Радио Ереван отговаря: "Ами, ще внася пясък, ще изнася вода". Ти изнасяш читави деца - момчета, момичета, които учат математика, физика, инженерство, изкуства, ами тези деца няма да се върнат. Даже и министър Игнатов каза, че първолаците, които ще се явят на училище, са с 2 хиляди по-малко. Това означава, че 2 хиляди семейства са напуснали България най-вероятно. И то предполагам, че са родители със среден и по-висок от среден умствен потенциал.

Българското общество няма ясно ядро от ценностна система, на която да стъпи здраво и да върви напред

Общество

ГЕОРГИ
ГЕОРГИЕВ

С едно-единствено изречение министърът на вътрешните работи Цветан Цветанов, който е и ръководител на предизборния щаб на ПП ГЕРБ (Цветанов държи аббревиатурата да се произнася като Пъ-Пъ ГЕРБ), изпрати кандидата на Бойко Борисов за президент в трета глуха. След невинно подметната фраза, че Росен Плевнелиев е бил обект на корупционен натиск, но си мълчал, последният изчезна, стопи се и до вчера не се вясваше пред хората, а когато се появи, изчете едно листче, намекна, че Цветанов лъже и се скри от журналистите.

Гений! Не Плевнелиев, Цветанов. Действително е нужна гениалност, за да сложиш букаи на краката на гербаджийския кандидат-президент само дни след официалното му обявяване. Макар че някои

Анатолий СТАНКУЛОВ

на гонсуратлък, както видяхме покрай скандала с имотната му декларация и случая с горнооряховската болница. И това е ръководителят на предизборния щаб на Пъ-Пъ ГЕРБ.

Каква комбинаторика може да съзирате зад изказването на Цветанов по отношение на Плевнелиев. Коя е тази схема, която чрез скандал, появил се от нищото, роден от самия шеф на щаба на Пъ-Пъ ГЕРБ, може да осигури неоспоримо предимство на гербаджийския кандидат-президент? Е, винаги има вариант Цветанов да е осъществил "дребно" отмъщение, защото не той стана кандидат-президент, но тогава още по-зле за Пъ-Пъ ГЕРБ. Не стига, че политиката на партията е открито вредна за страната, не стига, че всичките им публични лица мишкват в сянката на "Аз Бойко", не стига, че кандидатът им за президент говори пред публика все едно участва в "Многострадална Геновева", ами сега и шефът на предизборния щаб да плете козни срещу Плевнелиев. Не е ли малко множко?

ГЕРБ нямат печеливш вариант след сътвореното от Цветанов. Колкото и да се пннат да замазват гафа

Милиционерът от вицовете, който дойде на власт

хора в стремеж да опазят за пореден път несъществуващото реноме на Цветанов, решиха, че зад думите на вицепремиера се крие някаква хитра, невероятна и неразбираема за обикновения човешки ум комбинация. Не. Не се крие. Няма такава комбинация, няма никаква заверба.

Има един министър на

вътрешните работи, който упорито и безхитростно работи за провала на ГЕРБ от първия ден, в който дойде на власт. Цветанов не е таен аген, изпратен от противниците на Борисов, за да разложи и дискредитира ГЕРБ отвътре. Не. Той е некомпетентен, некомпетентен и пак некомпетентен. Дясната ръка на Борисов на практика много че-

сто изобщо не разбира какво говори и какви могат да бъдат последствията от думите му. Някои лоши хора твърдят, че Цветанов говорел глупости. Няма такава неща. Той просто говори това, което му дойде на ум. Неспирино леещ се поток на съзнанието. И като капак, но всъщност неизбежно, лицето Цветанов страда от тежка форма

с нападки срещу опонентите си от рода на "хлебарки", истината е, че върху Плевнелиев бе лепнато петно от човека, който твърди, че най-много желал победата му. Гербаджиите могат да се сърдят само на "Аз Бойко". Той си избра Цветанов, той го натовари с власт. Всичко друго е следствие от действията на милиционера от вицовете.

Въртеливо движение

НАТАЛИЯ
ГЕРГОВА

Странно въртеливо движение, което доста трудно може да се опише с механичните закони на Нютон, демонстрираха за пореден път вчера народните избираници от мнозинството. Извадиха "Български пощи" от забранителния за приватизация списък с уговорката, че на второ четене пак ще я вкарат в него!

Очевидно лобитата "за" и "против" продажбата на пощите водят изтощителни състезания по канадска борба. Въпросът е кой ще надделее, докато дойде второто четене и кога ще се случи то - преди или

след изборите.

Но, както се казва, нищо не е случайно.

Някъде през януари финансиранят от Америка Институт по пазарна икономика (ИПИ) прави обобщение за "Български пощи", като обявява, че се позовава на данни от доклад за пощенския сектор, изготвен по поръчка на Европейската комисия. На база на тези данни, институтът заключава, че двете основни универсални услуги в България (20 г писмо и 1 кг колет) са най-недостъпните и скъпи в цяла Европа, че България е страната в Европа с най-много пощенски клонове на човек от населението, че дружеството работи на загуба и се дотира от държавата. Изводът на АПИ е, че нещо трябва да се направи, "но за съжаление това едва ли ще стане, защото: - С промени в закона за пощенските услуги от декември 2010-а беше даден без конкурс лиценз за универсална пощенска ус-

луга на "Български пощи" ЕАД за период от 15 години, и - От 2005 г. "Български пощи" ЕАД е в забранителния списък за приватизация." Един вид данните са от Европа, даваме ви знак - вадете от списъка и приватизирайте!

Обаче, като се разгледа внимателно докладът от Европа, нещата изглеждат съвсем различно. Да вземем примерно "недостъпната пощенска услуга". Според европейските данни, за да си позволи средният европейец да пусне 20-грамово писмо, трябва да работи 1,7 минути, а българинът - над 8 минути. Сиреч не пощенската услуга е скъпа, а на българина малко му плащат. По тази логика, ако сравняваме със средния европейец, и сиренето, и саламът са най-недостъпни за българина.

Колкото до многото пощенски клонове - да, броят им е над средния за Европа. Но в една Испания на пример, където клоновете са наполовината на наши-

те, работещите в пощите са значително повече, отколкото у нас. Въобще средно в ЕС в пощите работят 0,75% от всички заети, а в България - 0,5%.

Но, както казва един експерт от Индъстри уоч, "приватизацията е продажба на активи, а не на бизнес. Също така тя не е прехвърляне на отговорност за социални и други функции по обслужването на обществото и клиентите. Когато политиките схванат това, приватизацията ще тече много по-гладко и ще носи много повече приходи в бюджета, дори за по-сложни казуси като "Български пощи" ЕАД." Или накратко - продайте апетитните и скъпи имоти на пощите, дето са на площада на всеки град и село, и зарежете пощенския бизнес.

А бившите клиенти на тоя "бизнес" ще си пращат 20-грамови писма чрез кръстоски между пощенски гълъб и папагал - ако не може да намери пътя, поне ще може да попита.

Датума

15

www.duma.bg

ПЪРВИ УЧЕБЕН ДЕН. На тази дата започва новата учебна година за българското училище. Очаква се т.г. над 60 000 първокласници за пръв път да прекратят училищния праг.

МЕЖДУНАРОДЕН ДЕН НА ДЕМОКРАЦИЯТА. По време на Общото събрание на ООН в края на 2007 г. е приета Резолюция A/62/7, в която от организацията призовават правителствата по света да засилят усилията си за развитие на демокрацията. В същия документ 15 септември е обявен за Международен ден на демокрацията.

1916 - ЗА ПЪРВИ ПЪТ СА ИЗПОЛЗВАНИ ТАНКОВЕ. Това

правят англичаните в битката при р. Сом в Северна Франция по време на Първата световна война. Първите танкове били въоръжени само с картечници. Те били много бавни (движели се със скорост 3,2 км/ч.), не били издръжливи и уязвими на артилерията. От 49 английски танка 32 достигнали до мястото на сражението, а от тях само 21 успели да влязат в битката, поради технически проблеми или защото заседнали в окопите.

1927 - РАЖДА СЕ СТЕФАН ПРОДЕВ, ЖУРНАЛИСТ, ПУБЛИЦИСТ И ПИСАТЕЛ (УМИРА 2001 Г.). Основател и

главен редактор на в. ДУМА (1990-1999), а преди това редактор на предшественика му в. "Работническо дело" (1989) и редактор на изданията на БТА "Лик" и "Паралели" (1965-1979). Председател на Съюза на българските журналисти (1990-2000). Автор на публицистичните книги "Есента на думите", "Отблясъци" и др., както и на белетристичните "Под знака на Дева", "Похитената новела", "Имало едно момче" и др. Награден посмъртно с "Черноризец Храбър" (2005).

1971 - В КАНАДА Е УЧРЕДЕНА „ГРИН-ПИИС“. Един от принци-

те на международната неправителствена екологична организация (в превод името ѝ означава "Зелен мир") е да не приема финансова помощ от държавни организации и институции, партии и бизнеса, за да осъществява своята дейност, а да набира средства само от доброволни дарения. Според официални данни "Грийнпиис" има над 2,8 млн. дарители.

1973 - РАЗСТРЕЛЯН Е ВИКТОР ХАРА, ЧИЛИЙСКИ ПОЕТ, КОМПОЗИТОР И ПЕВЕЦ (Р. 1932 Г.). Неговото име

и творчество са тясно свързани със социалистическото правителство на Салвадор Алиенде. На 12 септември Виктор Хара е арестуван от хунтата и откаран заедно с хиляди други затворници на стадиона в Сантяго (по-късно преименуван на негово име). Следват побои и изтезания, при които са счупени костите на ръцете и ребрата му. Похитителите подигравателно му предлагат да свири на китарата си със счупени ръце. Той не свири, но пее.

2006 - УМИРА ОРИАНА ФАЛАЧИ, ИТАЛИАНСКА ЖУРНАЛИСТКА И ПИСАТЕЛКА (Р. 1929 Г.). Израства в семей-

ство на антифашисти, още на 14 г. се противопоставя на нацизма в родината си. През 60-те години на миналия век работи като военен кореспондент във Виетнам, Близкия изток, Южна Америка, отразява индийско-пакистанската война. Известни са интервютата ѝ с Ясер Арафат, аятола Хомейни, Фредерико Фелини, Индира Ганди, Лех Валенса, Фидел Кастро, Шон Конъри и др. До последния си дъх води битка срещу настъплението на ислямизма в Европа.

Поколение без бъдеще

ИГНАСИО РАМОНЕ

Светът ще бъде спасен, ако това е възможно,
само от непокорните.
Андре Жид

ПЪРВО бяха арабите, после гърците, след това испанците и португалците, последвани от чилийците и израелците, и миналия месец с много шум и гняв – от англичаните. Буря от възмущение бунтува младежите в цял свят. Подобна на онази, която от Калифорния до Токио, през Париж, Берлин, Мадрид и Прага прекоси планетата през 1967-1968 година и промени живота в западните общества. Беше епоха на процъфтяване и младежта искаше да заеме своето място.

Днес е различно. Светът е по-лош. Надеждите се разнесоха. За първи път от век насам новите поколения в Европа ще имат по-ниско равнище на живот от родителите си. Неолибералният глобализаторски процес machка народите, унижава гражданите, лишава от бъдеще младежите. Финансовата криза със своите „решения“ за ограничения и икономии, насочени срещу средните класи и по-скромните, влошава общото недоволство. Демократичните държави се отказват от собствените си стойности. При тези условия подчинението и смиреннието са абсурдни, изблиците на възмущение и протести са нормални. И ще се множат. Насилието повишава градусите си...

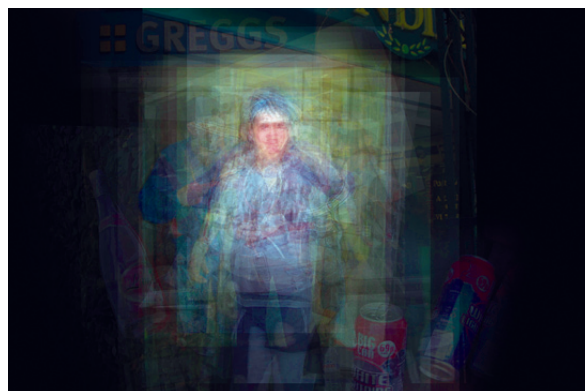
Въпреки че, ако говорим конкретно, изблицът на възмущението не е еднакъв в Тел Авив, Сантяго де Чили или Лондон. Поривистото избухване в Англия се отличава с висока степен на насилие в сравнение с другите младежки протести, главно мирни, макар да станаха някои облъсъци в Атина, Сантяго де Чили и други столици.

Друга основна разлика е, че английските бунтари, може би поради класата, от която произхождат, не успяха да изразят с думи тревогата си. Не впрегнаха яростта си в една политическа талига или за разобличение на една конкретна несправедливост. В своята партизанска градска борба те дори не грабиха систематично банките, оставиха жалкото впечатление, че само чудесата на витрините разгарят гнева им на отхвърлени и нереализирани. В крайна сметка обаче тези бунтари, както толкова други „възмутени“ по света, изразяват отчаянието си, забравени от една система, която вече не може да им предложи място в обществото, нито бъдеще.

Една от насоките на неолиберализма, която особено гневи хората от Чили до Израел, е приватизацията на обществените услуги, защото тя означава пладнешки грабеж на бедните. На онези, които не притежават нищо, не им остава друго освен държавното училище, държавната болница, държавния транспорт и т.н., които са безплатни или много евтини, субсидирани от общността. Когато и те се приватизират, не само че от гражданите се отнема едно благо, платено с техните данъци, но се изнемва и единственото имане на бедните. Двойна несправедливост и в нея се корени днешният гняв.

По този повод един свидетел на събитията в Тотенхам оправдава гнева на бунтовниците така: *Системата непрекъснато облагодетелства богатите и тъпче бедните. Орязва бюджета на обществените услуги. Хората умират в приемните на болниците, след като са чакали лекар безкрайни часове...* (1)

В Чили от три месеца десетки хиляди студенти, подкрепяни от голяма част на обществото, искат одържавяване на образованието (приватизирано по време на неолибералната диктатура на Пиночет през 1973-1990 г.) Искат правото на държавно и безплатно образование да бъде записано в конституцията, защото образованието не е вече инструмент за социално издигане, а обратното. Това е система, която възпроизвежда социалното неравенство (2). За да бъдат бедните бедни, докато свят светува...

В Тел Авив на 6 август т.г. под лозунга *Народът иска социална справедливост!* около 300 хиляди души манифестираха в подкрепа на движението на „възмутените“ младежи за промяна в политиката на неолибералното правителство на Бенямин Нетаняху по отношение на обществените услуги. Една студентка заяви: *Когато някой работи, а парите не му стигат дори за ядене, значи системата не работи. Проблемът не е индивидуален, а на начина на управление* (4).

От 80-те години, с модата на рейгъновата икономика в тези страни, особено в европейските държави, отслабени днес от кризата на дълга, правителствените рецепти и на десницата, и на левицата са все същите – драстично орязване на държавните разходи и най-брутально съкращаване на социалните бюджети. Един от резултатите е стремглавото покачване на младежката безработица, общо за Европейския съюз – 21%, за Испания – 42%. С други думи, невъзможност за цяло едно поколение да навлезе в активния живот. Това е самоубийство на обществото.

Вместо да реагират, правителствата, уплашени от скоршното сгромолясане на борсите, са се вторачили в това да угодят на пазарите на всяка цена. А би трябвало без колебание да разтурят пазарите (5). Да ги задължат да се подчиняват на строг правилник. Докога ще се приема финансовата спекулация да налага своите критерии на политиката? За какво служи гласът на гражданите, щом в крайна сметка управляват пазарите?

Дори в лоното на капиталистическия модел съществуват реалистични алтернативи, защитавани и подкрепяни от международно признати експерти. Два примера. Първо, Европейската централна банка трябва да се превърне в истинска централна банка и да отпусне пари при точно определени условия на държавите от еврозоната за финансиране на разходите. Нещо, което й е забранено днес. Това принуждава държавите да прибегват към пазарите и да плащат астрономически лихви. С тази мярка ще се приключи с кризата на дълга. Второ, да престанат да обещават, а да започнат да събират отчисления от финансовите транзакции. С един скромнен данък от 0,1% върху покупко-продажбата на акции и върху пазара на валута Европейският съюз ще получава всяка година между 30 и 50 милиарда евро, достатъчно, за да финансира спокойно обществените услуги, да възстанови държавата на благоденствието и да предложи бъдеще на новите поколения.

Тоест, техническите решения съществуват. Но къде е политическата воля?

(1) *Либерасион*, 15 август 2011, Париж.
(2) *Монд*, 12 август 2011, Париж.
(3) Според едно проучване на общественото мнение, исканията на „възмутените“ в Израел се подкрепят от 88% от хората (*Либерасион*, цит. съх.).
(4) *Монд*, 16 август 2011, Париж.
(5) Вж. Игнасио Рамоне, „Да отнемем силата на пазарите“, *Le Monde diplomatique*, декември 1997 г., на български - в сп. *Ново време*, бр. 7, 2001 г.

Три години след финансовия крах

Непобедимите творци на кризи

Забавянето на темпа на растеж дори в Китай и в Германия не възпира втвърдяването на политиката на лишения. Докато испанските социалисти възнамеряват да запишат в конституцията намаляването на бюджетния дефицит, френската десница, която трябваше да се примири с козметичното повишаване на данъците на най-богатите, продължава да реже от държавните разходи. Макар че преди три години се говореше за връщане към Кейнс...

ИБРАХИМ ВАРД*

ПРЕДИ ТРИ години настъпи един от онези моменти на несигурност, когато всичко трепери, всичко се клатушка и вече никой не се съмнява, че всичко ще се обърне с главата надолу. На 7 септември 2008 г. американското правителство поставя под надзор „Фани Мей“

*Асоцииран професор във Fletcher School of Law and Diplomacy (Флетчър институт за правни науки и дипломация) (Медфорд, Масачузетс). Автор на *Propagande impériale & guerre financière contre le terrorisme* (Имперска пропаганда и финансова война срещу тероризма), Agone – *Monde diplomatique*, Марсулия-Париж, 2007

и „Фреди Мак“, два мастодонта в сферата на ипотечното кредитиране. На 15 септември почитаемата търговска банка „Лемън Брайърс“ обявява фалит. На 16-ти, повикан на помощ от *Уолстрийт джърнъл*, Вашингтон изкупува „Американ интернешънъл груп“ (AIG), първенеца в застраховането в страната. Изумлението започва; борсите затъват. Американската държавна мощ национализира голяма част от автомобилостроенето и инжектира стотици милиарди долари в икономиката. Кейнс, The New Deal (Новият курс), водещата роля на държавата отново са на почит.

(На стр.4-5)

Природният газ е силна карта

Катар, който е на трето място по залежи на природен газ в света след Русия и Иран, представява изключение в нефтения регион. Тази особеност му отрежда място в голямата международна енергийна игра, но тя предполага и големи капиталовложения.

ЖАН-ПИЕР СЕРЕНИ*

ВКАТАР природният газ си има град – Рас Лафан. Тук, на 80 километра северно от столицата, точно срещу Ормузкия проток, газът денонощно се обработва, рафинира, замразява или изгаря, изнася се (1) и се живее от него. За петнадесет години в този пустинен бряг на Персийския залив между пясък и скали

компанията „Катар петролийм“ и големите международни енергийни компании („Ексон Мобайл“, „Шел“, „Тотал“, „Сюз“...) вложиха 70 милиарда долара, за да построят най-големия газов комплекс в света –

(На стр.3)

(1) През 2011 г. Катар би трябвало да изнесе течни горива за близо 90 милиарда долара. Две трети от приходите са от газ и една трета от суров петрол.

Британският морален рег срещу „изметта“

Упорството, с което британският министър-председател Дейвид Камерън отрича ролята на бедността в бунтовете през август 2011 г., е „направо странно“; заяви иначе твърде либералният седмичник „Економист“ на 20 август т.г. Пламването на бедните квартали дори стана повод за повторно актуализиране на освободеното от всякакви комплекси заклеймяване на народните класи, като се твърди, че те единствени са отговорни за съдбата си.

ОУЕН ДЖОУНС*

НЯКОЛКО месеца преди парламентарните избори през май 2010 г. депутатът лейбърист Стивън Паунд смяташе, че британският електорат не се интересува толкова от възможното връщане на власт на консерваторите, колкото от една друга перспектива – почти физическия страх да не би нагизденият с помпозни дрънкулки лумпенпролетариат да потропа на вратата му и да нападнат младите момичета (1). Дори в периодите на относително спокойствие известно високомерие се носи на повърхността на социалните отношения в Обединеното кралство, едно от най-неегалитарните общества в света. Достатъчни бяха няколко вечери на бунтове и грабежи през август, за да се пробуди изведнъж това тлеещо презрение.

Британските улици отново са спокойни, но безпокойството обхваща уводните статии, „Туитър“ и изказванията на политическите ръководители. Прилагателното *div* („feral“ на английски език) вече задължително се използва за размирниците, които на драго сърце се описват като *пльхове* (2). Ричард Литълджен, журналист от *Дейли мейл*, дори предложи да се отървем от *глутницата подивели сираци*, която *тормози бедните квартали*, като *ги убием, удряйки ги със сопи по главите, както избиват беветата тюлени* (3). От години коментаторите са се заели да документират глупостта на британското „нисше съсловие“, но сега го описват като гъмжащо от настръхнали зверове.

Облагяйки се на подобни анализи и заради атмосферата (разбираемо е) на гняв и ужас, министър-председателят консерватор Дейвид Камерън предложи признатие за виновни за участие в бунтовете и грабежите да

бъдат изгонени от социалните им жилища и да им бъдат спрени социалните помощи. Посланието е ясно – ако си беден и извършиш престъпление, ще бъдеш наказан двойно.

Трескавостта доведе до истерия, а истерията до абсурд, тъй като при бързото производство бяха произнесени най-чудновати присъди: *Майка на две деца, която не е участвала в размириците, беше осъдена на пет месеца затвор, защото е приела къси панталонки, откраднати от ограбен магазин*, беше обявено в „Туитър“- страницата на полицията на голям Манчестър, след което съобщението беше бързо изтрито. Двама младежи пък бяха осъдени на по четири години затвор (повече отколкото някои убийци!) за опит да организират бунт чрез „Фейсбук“, който така и не се състоя.

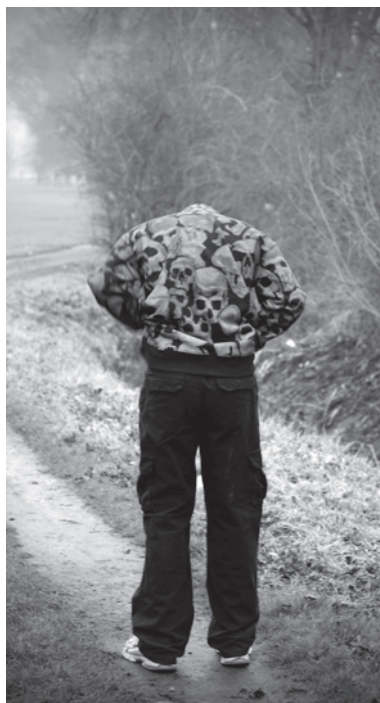
След проявеното насилие британското общество наподобява това на „животните, болни от чума“, описано от Жан дьо Лафонтен (1621–1695). През 2009 г. „скандалът с разходните ордери“ разкри, че значителен брой депутати са присвождали държавни пари, обаче само трима депутати влязоха в затвора. Някои от тях са фактурирали за сметка на данъкоплатците същата марка телевизори с плосък екран като откраднатите по време на бунтовете. Признат за виновен, че е взел от държавата 8750 лири стерлинги (приблизително 10 000 евро) за закупуването на телевизор, марка „Bang & Olufsen“, депутатът лейбърист Джерард Кауфман просто трябваше да върне парите. Никълъс Робинсън обаче, 23-годишен мъж без криминално досие, ще прекара шест месеца в затвора за това, че при един от бунтовете е откраднал минерална вода за 3,50 лири (приблизително 3,70 евро). За силните е едно, за слабите – друго.

Бедни срещу бедни

ВРЕЧТА си от 15 август т.г. отначало Камерън предизвика изненада. Последните събития, заяви той, са тревожен сигнал за страната – социалните проблеми, които тлееха от десетилетия, избухнаха в лицата ни. Дали пък консерваторите не подкрепят прогресистките тези и приканват да се вземе под внимание социално-икономическият произход на бунтовете? Не съвсем. „Социалните проблеми“, които посочи министър-председателят, обещавайки, че ще бъде *достатъчно смел, за да се справи с тях*, се обобщаваха като *бавен морален*

срив – деца без родители, училища без дисциплина и незаслужени помощи. Налагането на логиката, според която бедността се дължи на поведенчески проблеми, на индивидуални недостатъци или на грешни решения, е добър начин да се легитимира проектът на консерваторите – оръзване на бюджетите в областта на социалното осигуряване. Едно от най-оспорваните предложения на правителството е да се ограничат помощите за жилище, получавани главно от бедните работници.

По твърде удобен за правителството начин бунтовете благоприятстваха публичното осмиване на образа на *чава* – термин, който по смисъл се нарежда някъде между „пролетариат“ и „измет“. Някои като Фран Хейли,

певец на групата „Travis“, без колебание иронично заговори за „чавска пролет“ по примера на „арабската пролет“. Наименованието, което вероятно произлиза от ромската дума за дете *чааве*, е обяснено в речника „Колинс“ така: *Младеж със скромен произход, облечен в аниуг*. Терминът обаче не отразява само конкретна реалност, а обозначава неща, които в господстващата реч се свързват с народните класи – антисоциално поведение, вулгарност, невежество, злоупотреба с алкохол и др.

И в Обединеното кралство неприязънта и нетолерантността най-често пораждат всеобщо осъждане. За щастие никой не би предложил публично курсове по самоотбрана срещу нападения от хомосексуалисти, интернет сайтове с имена като „Еврейска измет“, престой на островите „гарантирано без жени“ или кампании за стерилизация на негрите. Защото ще попадне под ударите на закона. А сега заместете „хомосексуалисти“, „евреи“, „жени“ и „негри“ с *чавове* и ето че попадате в областта на тривиалното. Изброените примери са истински, но никой не се възмушава от тях.

Карикатурата на *чава* се появява в края на 90-те години на ХХ в., когато народните класи все по-рядко се представят позитивно в медиите. Това е времето, когато журналистите и политическите ръководители от целия спектър обясняват, че „вече всички сме част от средната класа“. Всички, с изключение на една група на дъното на социалната стълбница. Предполаганото обуржоазяване на работниците изглежда е довело до появата на прекалено много отритнати от обществото. *Онова, което наричаме „уважаваните трудови класи“, на практика изчезна*, заяви през 2007 г. журналистът Саймън Хефър. *Общо взето онези, които в миналото социолозите разпознаваха като „трудещи се“, вече изобщо не се трудят. Те живеят на гърба на държавата* *закрилица* (4).

Малко членове на британския елит се опитват да облекат в благоприличие своите изказвания. Също толкова малко са и онези, които не споделят тази гледна точка. Приемайки за свои теориите на американеца анархист Чарлс

Мърей (5), десницата уверява, че тези, които не са се присъединили към средната класа, са „естествените“ изгърсащи на самотните майки. „Новият лейбъризм“ на Антъни Блеър предпочиташе да ги определя като „отритнати“, като наблягаше, подобно на Матю Тейлър, бивш стратег на Блеър, че понятието предполага, че *тези хора се самоизключват и че социалното им положение се възпроизвежда чрез индивидуалното им поведение*.

Подобно израстване е победа за бившата министър-председателка Маргарет Тачър, подбудителка на либералната контрареволуция в Обединеното кралство. През 1978 г., шест месеца преди победата си, тя заяви: *Всъщност в тази страна вече няма крайна бедност*. И ако все още имаше тук и там, то било *защото някои не умеят да управляват бюджета си (...) и преди всичко заради индивидуални недостатъци* (6).

Тогава се консолидира политическият консенсус, според който всеки човек трябва да се стреми да стане част от средната класа, дори ако трябва да бъдат наказани онези, които „отказват“ да го сторят. Така се подриваха основите на старите стълбове на идентичността на британските работници – индустриите, от които живееха цели градове или доковете и мините; институции като синдикатите и системата на социалните жилища. И някои ценности като солидарността, пред която се предпочитат индивидуализмът.

Първата последица от този шум е промяната в начина, по който се възприемат народните класи. В изследване на консултантската агенция „Britain Thinks“, публикувано през 2011 г., 71% от запитаните се определят като членове на средната класа. *Задавам един и същ въпрос, свързан със социалната идентичност, още от края на 80-те години на ХХ в., отбелязва Дебора Матинсън, отговорничка за анкетата. Но отскоро отговорът „народна класа“ изглежда се възприема като обидна, подобно на други термини като „чав“* (7). Включително и от хора, за които обективно погледнато единственият подобаващ отговор е „народна класа“, но които не желаят да бъдат асоциирани с една категория, смятана за обезценяваща, в сравнение с по-ценената „средна класа“.

Когато неолейбъристка левиза също изостави идеята, че бедността и безработицата се дължат на капиталистическата система, у жертвите на икономическия модел се появи чувство на вина. Въпросът за тях вече не е да променят условията си на живот, а да се спасят от тях.

Никой обаче дори не намеква, че народните класи не са еволюирали. През 1979 г. повече от седем милиона души работеха в индус-

триалния сектор. Днес са не повече от два милиона и половина. Много по-малко са работещите в мините и тежката индустрия, отколкото в информационните центрове, супермаркетите и офисите. Трудовите дейности са „почисти“, не изискват толкова физически усилия и могат да бъдат извършвани от жени. Но работата е много по-несигурна, по-непрестижна и (още) по-ниско заплатена. След три десетилетия либерализация на трудовото законодателство близо милион и половина души са принудени да се задоволяват с работа на половин работен ден. Също толкова наети като временни работници могат да бъдат уволнени за по-малко от час без никакво обезщетение. Те не знаят какво е платен отпусък.

Според изследване на фондация „Prince’s Trust“ от 2009 г. безработните младежи са най-тревожни, най-депресирани и най-предразположени към самоубийство. В Тотънхейм, където започнаха бунтовете, за всяко предлагано работно място се явяват тридесет и четири кандидати. Мнозинството от безработните са на възраст до 24 години. Наистина ли трябва да се учудваме, че това население без работа, която да загуби, без кариера пред себе си, без бъдеще, участва много по-активно в бунтовете през август т.г. в сравнение с жителите на богатите квартали? Бедността и безработицата не водят автоматично до плячкосване. Достатъчни са обаче малцина, за да потопят цял квартал в хаос.

Но вместо да се стигне до политически бунт на бедните и онеправданите, както някои се надяваха, жертва на августовските бунтове станаха преди всичко най-онеправданите. Бедни срещу бедни – едно полезно разделение за управляващите консерватори, които не пропускаат удобен случай да се възползват от него. „Разкритицата“ на жълтата преса за „тези имигранти, живеещи в лукс“, със сигурност разпалват омразата на част от петте милиона, които вехнат в списъците с чакащи за социални жилища. По същия начин „специалните досиета“ за измамните със социални помощи подклаждат жаравата на гнева на всички онези, които се задоволяват със социалния минимум, въпреки че този вид измами, оценени на 1,2 милиарда лири годишно (приблизително 1,4 милиарда евро), струва на данъкоплатците петдесет и осем пъти по-евтино от данъчните измами.

Бунтовете допринесоха за раздробяване на народните класи. В тези времена на финансов крах е важно погледът на бедните да се обърне към още по-бедните им съседни. А не към възнагражденията на членовете на управителните съвети, които само през 2010 г. бяха увеличени с 55%.

LE MONDE DIPLOMATIQUE
Превод Марта Иванова

*Автор на *Chavs. The Demonization of the Working Class* (Чавове. Демонизацията на работническата класа), Verso, Лондон, 2011.

(1) Освен ако изрично не е посочено друго, цитатите са взети от интервюта на автора.

(2) BBC News (9 август 2011), *The Daily Telegraph* (10 август 2011), *The Daily Mail* (11 август 2011).

(3) „The politics of envy was bound to end up in flames“ (Политиката на завистта беше обречена да загине в пламъци), 12 август 2011, www.dailymail.co.uk

(4) „We pay to have an underclass“

(Плащаме си, за да имаме нисше съсловие), *The Telegraph*, Лондон, 29 август 2007.

(5) Вж. Rick Fantasia, „Sociologues contre rugomanes“ (Социолози срещу пиромани), *Le Monde diplomatique*, февруари 1998.

(6) *The Catholic Herald*, Лондон, 22 декември 1978.

(7) *The Independent*, Лондон, 20 март 2011.

Природният газ е силна карта

(От стр. 1)

седем завода за втечняване, една рафинерия, едно гигантско съоръжение за химическа преработка на природния газ (1,3 милиона тона етилен), три електрически централи, няколко нефтохимически фабрики, резервоари – високи четиридесет метра и широки като футболни игрища. Петдесет и четири метановоза (20% от световния флот) обслужват безкраен пристанищен терминал, откъдето на 14 юни 2011 г. отпътува първият товар с нефтени продукти (бензин, керосин...), извлечен от газа в „Пърл Плант“. За построяването на този завод „Шел“ наема на работа 52 хиляди работници, подслонени в климатизирани спални, подредени като аптекарски шишета, на по-малко от десет минути път до работното им място.

Двама напълно различни собственици

Този гигантизъм обслужва мастодонт, който няма равен на себе си в света – „Саут парс/Норт доум“ – най-голямото газово находище в света, което представлява геоложко изключение. Залежите в Близкия изток съдържат главно нефт и малко газ, който дълги години беше изгарян. В Катар е обратното – има малко нефт (висококачествен лек петрол, много търсен в химическата индустрия) и огромно количество газ – 50 900 милиарда кубически метра според Международната енергийна агенция, или третото по големина находище на природен газ в света (14%) след находищата в Русия и в Иран, разположено под шестдесет и пет метра вода и три хиляди метра пясък наред Персийския залив.

Друга особеност е, че находището има двама собственици, които априори са напълно различни. Катар – сунитска монархия, и Иран – шиитска ислямистка република. Ето защо находището има две имена – първото за иранския дял (40%), второто за катарския (60%), в едно противостоително съжителство.

През 1971 г., когато Лондон изтегля войниците си „западно от Суец“, като изоставя на произвола на съдбата своите протектори на английско-холандската компания „Шел“ открива газ в „Норт уест доум 1“. Новината не разтърсва малкото емирство, което вече е добре подсилено (резерв от 15 милиарда барела петрол). От 1935 г. филиал на мощната „Ирак петролийм къмпани“ (ИПК) има концесия върху цялата сухоземна територия на Катар.

Дълго забавяният износ на петрол започва едва в края на 40-те години с няколко стотици хиляди барела суров петрол на ден, благодарение на които Катар получава членство в Организацията на страните износителки на петрол (ОПЕК).

Следвайки (с известно закъснение) примера на Саддам Хюсеин, който през 1972 г. национализира „Ирак петролийм къмпани“, през 1974 г. Доха тихо и без шум национализира своя филиал „Катар петролийм къмпани“, а през 1976 г. – и „Шел Катар къмпани“, откривателката на „Норт доум“, която от 1952 г. има изключителна концесия върху морската територия на емирството.

пани“, а през 1976 г. – и „Шел Катар къмпани“, откривателката на „Норт доум“, която от 1952 г. има изключителна концесия върху морската територия на емирството.

Ще трябва да минат почти десет години, за да започне експлоатацията на находището. 1984 г. поставя началото на неговото развитие. Едно неоглямо предприятие се заема да снабдява с газ малкото емирство, чието население бързо се увеличава. Вътрешният и дори регионалният пазар се оказват малки за потенциала на „Норт доум“. За разлика от многолюдния Иран, който консумира цялото си производство и дори повече. За Катар износът се превръща в наложителна необходимост. Но как? Големите потребителски пазари Европа, Северна Америка, развиващите се страни в Азия са далече и е невъзможно да бъдат снабдявани чрез газопроводи, както правят руснаците и алжирците за Европа.

Друго решение е втечняването на природния газ. След замразяването му при температура минус 160 градуса по Целзий, той се втечнява и обемът му се свива. 600 кубически метра природен газ се преобразуват в 1 кубически метър втечнен природен газ, който може да пътува по света в специализираните газовози, да бъде „превърнат отново в газ“ при пристигане на местоназначението и така да възвръща първоначалното си състояние, за да захранва разпределителните мрежи за газ на страните вносителки.

Изненадващ мораториум

Втечняването е сложна технология. Само няколко големи западни и японски компании владеят процеса на обработка от находището до инсталацията за възвръщане на газообразното му състояние. Освен това втечняването струва скъпо – губят се 15% от газа, без да се смята цената на инсталациите, една от които възлиза на милиарди долари. Преди да тръгне по газопроводите от добивните полета, природният газ трябва да претърпи разнообразна преработка – отделяне на течния лек петрол, извличане на въглеродния двуокис и на серните съставки, обезводняване и почистване на всякакви остатъци от живак, който може да разяде сплавите. Газът се охлажда и се подлага на поредица дестилации, за да се отделят тежките въглеродороди и крайният продукт –

пропанът и бутанът, годни за пускане в търговската мрежа.

Катарците отказват да следват алжирците – пионери във втечняването, които сами финансират процеса от добивните полета до преработвателната станция и впоследствие поемат сами търговския и финансовия риск. Алжирската национална компания за изследване, производство, транспортиране, преобразуване и комерсиализиране на течни горива (SONATRACH) строи за целта три завода за втечняване и изнася около двадесет милиарда кубически метра газ, извлечени от нейното главно находище „Хаси Рмел“ (2000 милиарда кубически метра залежи). Едно джудже в сравнение с „Норт доум“...

Решението е взето – националната компания „Катар петролийм“, изцяло притежание на държавата, ще влезе в съдружие с чуждестранни компании, както това вече правят неговият съсед Абу Даби и Индонезия. През 1994 г., две години след установяването на първите американски войници в емирството (сега в него има голяма американска база), е дадена зелена улица на „Катаргаз 1“, заедно с американския „Ексон“ и френския „Тотал“ (съдружници на „Ирак петролийм къмпани“ преди национализацията му), всеки от тях с 10% дял от капитала, плюс две японски фирми – „Митсуи“ и „Марубени“, с общ дял 15%, като катарците запазват най-големия дял. Построени са три „конвейера“ за втечняване на газ, които в хода на няколко цикъла за охлаждане прекарват природния газ през поредица от топлообменни устройства по непрекъснатата поточна линия. Износът на втечнен природен газ започва през 1997 г. След „Катаргаз 1“ се появяват неговите продължения „Катаргаз 2“ в съдружие с „Ексон“ и „Тотал“, след това 3 с „Коноко Филипс“ и 4 с „Шел“.

През 2001 г. нов филиал на „Катар петролийм“ – „Расгаз къмпани лимитед“, влиза в съдружие с „ЕксонМобайл“, за да създаде първото цялостно предприятие за втечнен природен газ в света, което владее процеса на извличане, складиране, втечняване и износ. „Расгаз 1“, след това 2, после 3 започват да функционират, за да снабдяват Азия (Корея, Индия, Тайван), Европа (Италия, Испания, Белгия) и САЩ.

Катар се слобива с огромни производствени възможности за втечнен природен газ (77 милиона тона) до 2005 г., когато се взи-

ма решение всички нови проекти да бъдат спряни до 2014 г. Ще бъде довършено договореното, но нищо повече. Защо е този изненадващ мораториум? Официалното обяснение е: защото новите сондажи предизвикват опасения, че залежите не са в едно компактно находище, а в четири отделни. Това предполага разработването на сериозна производствена програма, за да се направи по-точна оценка на запасите на „Норт доум“ – една винаги неясна операция и една тема, по която производителите в целия свят са дискретни...

В техните среди обаче се носи друга версия – част от газа в находището „Саут парс“ вероятно ще потече към катарския му дял, който се експлоатира по-интензивно, докато Иран, върху когото тегне американско ембарго, по-трудно ще може да намери партньори. Например, „Тотал“, подложена на силен политически натиск, отказа това партньорство.

Фронт на съпротивата

Както и да е, мораториумът се оказва неочаквано преимущество, тъй като през 2008 г. в САЩ неконвенционалният газ, какъвто е шистовият, започва масово да се употребява и предизвиква почти пълното затваряне на американския пазар за втечнен природен газ от Близкия изток. За пет години американският внос намалява с 40%. Последица от това е сривът на цените на втечнен природен газ. Между 2008 и 2010 г. котировката му на терминала Хенри Хъб, входната врата за отвъдокеански доставки на природен газ, пада с 50,4%.

Самозадоволяващият се американски пазар е използван от европейски и азиатски клиенти, които на свой ред искат от своите доставчици намаление на цените. Не им липсват аргументи. Товарите, предназначени за Америка, се пренасочват към Азия и Европа. Дългосрочните им договори (до двадесет и пет години) определят задължителни за усвояване количества и цени, които се индексират в съответствие с котировките на нефтени продукти, заменяеми с газ, и дори на суровия петрол. Парадоксът е, че цените на втечнен природен газ растат заедно с цените на петрола, а в същото време на световния пазар има излишък на природен газ. Втечненият природен газ следователно има две цени – краткосрочна „spot“ цена и договорна цена, като разликата между двете може да достигне 2 до 3 долара за един милион Btu (британски термични единици) (2). Клиентите се борят да купуват на по-ниските „spot“ цени, а производителите бранят по-високата договорна цена.

От лятото на 2008 г. страните производителки се опитват да устояват заедно и да се обединят в единен фронт на съпротивата – Форумът на страните износителки на газ (3). Непосредствената им цел е да се запазят действащите цени, а в дългосрочен план да се запази паритетът между цените на петрола и на газа. Руснаците отстъпват първи.

Катар

Столица: Доха

Площ: 11 586 км²

Форма на управление: монархия

Население: 1,5 милиона жители

Дял на населението под 25 години: 34%

Дял на чужденците сред населението: 86,5% (от тях 500 000 индийци, 350 000 непалци и 160 000 филипинци).

Брутен вътрешен продукт (БВП): 98,3 милиарда долара (2009 г.)

БВП на човек от населението: 69 754 долара (2009 г.)

Безработица: 0,5% (2007 г.)

Степен на грамотност на населението в зряла възраст (15 и повече години): 95% (2009 г.)

Степен на грамотност на населението между 15 и 24 години: 99% (2007 г.)

Продължителност на живота: 75,3 години (м) / 77,3 години (ж).

Източници: Световната банка, Организацията на обединените нации.

„Газпром“ приема „spot“ цените. В продължение на три години клиентите му ще се възползват от тази отстъпка върху 15% от договорените количества. Алжирската компания „Сонатрак“ последва бързо примера на руснаците. Може ли Катар да се измъкне от това?

Огромният му капацитет за втечняване работи под възможностите си, а инсталациите, построени заедно с „ЕксонМобайл“ специално за американския пазар, са въведени в експлоатация в момента, когато той затваря вратите си за внос на газ. Търсенето на заместителни пазари в Азия (Тайланд, Китай) и в Израел се натъква в повечето случаи на руската или индонезийската конкуренция, докато в Европа клиентите му – ENI (Енте национале идрокарбури), Е.ОН, „Сюзет“ – повече отвсякога желаят да преговорят основно договорите си.

Битката за премахване на индексацията на газа в съответствие с цената на петрола няма да приключи скоро. Разчитайки на „Норт доум“ и на запасите му от 50 000 милиарда кубически метра природен газ, слабо населеният Катар може да си позволи да чака развързката на тази битка и дори може да се надява след време да се превърне в Саудитска Арабия на газа, т.е. производителят, който определя цените, защото е последното убежище...

(2) Британската термична единица (съкратено Btu или BTU) е англосаксонска мерна единица за енергия. Това е количеството топлина, нужно да се повиши температурата на един английски фунт вода (0,453 kg) с един градус по скалата на Фаренхайт при постоянно налягане от една атмосфера.

(3) Форумът на страните износителки на газ е създаден неформално през 2001 г. в Тегеран. По време на седмата среща на министерско равнище през декември 2008 г. в Москва се решава седмичното му и един офис да бъдат в Доха (Катар). Във Форума членуват единадесет страни (Алжир, Боливия, Египет, Екваториална Гвинея, Иран, Либия, Нигерия, Катар, Русия, Тринидад и Тобаго, Венецуела), и няколко наблюдаватели или гости (Ангола, Казахстан, Норвегия, Холандия и Йемен).

LE MONDE DIPLOMATIQUE
Превод Методи Кръстев

Непобедимите

(От стр. 1)

Като акт на всеобщо разкаяние бизнесаристокрацията се къдне, че „вече нищо няма да е както преди“. Френският министър-председател Франсоа Фийон описва един свят на ръба на пропадта. Почти ужасен, *Нюзик* описва на корицата си: „Сега всички сме социалисти“. *Тайм* призюва „да се преосмисли Маркс“, за да се открият средства за спасяване на капитализма, (щастлив) изход от положението, какъвто изглежда не е по вкуса на *Вашингтон поуст*, който се пита в уводна статия, по-скоро траурна, отколкото весела: „Мъртъв ли е капитализмът?“ (1).

И после всичко си идва на мястото.

Вярно, имаше кратко прекъсване, през което покритите някога със слава политически и финансови елити, които доведоха световната икономика до ръба на пропадта, преживяха свой библейски преход през пустинята (което по-късно им позволи да се обявят за преследвани). Но се окопитиха. Последваха декларации, тържествени ритуали, богати на обещания, които не се изпълняваха. Последва и гласуване на закони, чието конкретно прилагане обаче се оказа съвсем плахо, без значение дали става дума за нова организация на надзор, за подсилване на правилата за контрол, за

ограничаване на премиалните или за закрила на потребителите (2).

И световната икономика отново е на ръба на пропадта. Лятото на 2011 г. напомня в много отношения есента на 2008 г. То започва с няколко добри новини – за пазарите, разбира се. Европейският банков орган (ЕБО), натоварен да оценява стабилността на финансовия сектор в случай на криза, прави окуражителна преценка – от деветдесет европейски финансови институции, подложени на стрес-тест, осемдесет и две са го издържали без грешка. Няколко дни по-късно Гърция е спасена от фалит чрез план, комбиниращ лишения за гръцкия народ и спасителни фондове, набирани от европейските данькоплатци. Това споразумение не предвижда задействане на договорите, които поемат плащанията, в случай че дължините не могат да го сторят, т. е. прословутите *credit default swaps* (CDS) (3), което би било пагубно за банките. И започват да се дават клетви за строги ограничения и икономии, като се обещава „златно правило“ за бюджетна строгост в седемнадесетте страни от еврозоната. В САЩ компромис за тавана на дълга, постигнат в последната минута преди крайната дата 2 август между президента Барак Обама и републиканската опозиция, предвижда да се орежат разходите, без да се повишават данъците.

Разкаianie без последици

НИКАКЪВ резултат обаче. Рейтинговата агенция „Стандарт енд Пуърс“ решава да понижи кредитния рейтинг на САЩ от AAA на AA+. И макар решението да се основава на неверни цифри (към бюджетния дефицит на десетгодишна база агенцията добавя погрешно 2000 милиарда долара, което е равно на 1389 милиарда евро), то предизвиква ново подлудяване на пазарите. Като във фокуса на вниманието попадат – това вече е пълно объркване – главните европейски банки, за които само месец преди това се казваше, че са в добро здраве...

Тежестта на финансиаризацията е толкова голяма, че промяната на тази тенденция изглежда невъзможна. От една страна, съотношението на силите между държавата и пазарите е повече от всякога в ущърб на държавата. От друга страна, наложените преди повече от три десетилетия догми за премахване или облекчаване на финансовите правила изглеждат непознати. Почти всички държавни намеси се стремят на първо място да успокояват пазарите и да закрилят финансовия сектор, който поставя в опасност държавите и дълговете им. Но неуспехът на тази стратегия не е пречка за нейното безкрайно възпроизвеждане. Защото вместо да отмират, за да освободят място за други, по-добри идеи, схващанията на тази догма, които би трябвало да бъдат обезвредени, се възраждат подобно на зомбитата във филми на ужасите, направлявани от техните адепти, за да извършват нови опустошения (4).

Онези, дето командваха през 2008 г., продължават и днес да контролират системата, въоръжени със същия идеологически

арсенал. Финансовите гиганти бяха спасени, защото са „твърде големи, за да пропаднат“ (*too big to fail*). Днес те са по-гигантски отвсякога, но и както винаги уязвими. Изтъква го икономистът Пол Кругман: *Поуките от финансовата криза от 2008 г. бяха забравени с главозамайваща бързина и същите идеи, които породиха кризата – всяка регламентация е вредна; която е добро за банките, е добро за Америка; намаляването на данъците е панацея – доминират и днес в разискванията* (5). В това отношение житейският път на героите отпреди кризата е многозначителен. Господата Алън Грийнспан – председател на Федералния резерв, Робърт Рубин – финансов министър, и Лорънс Съмърс – заместник-министър, са на тези постове през февруари 1999 г. Тогава от корицата си, която ще се запомни, седмичникът *Тайм* възвеличи триото като „комитет за спасяване на света“. За известно време славата им помръкна, но не за дълго. Първият е републиканец, другите двама са демократи. И тримата символизируют неоспоримото надмощие на финансовата сфера над политиката.

Малко след избирането му през 1992 г. Бил Клинтън реши да се преклони пред диктата на облигационния пазар. Последвалият безпрецедентен бум сякаш потвърди добродетелите на финансиаризацията, което насърчи двете партии да се впуснат в разюздано наддаване, т. е. кой ще извлече най-много пари от големите финансови институции и кой ще им направи най-много подаръци. Точно при управлението на демократите през 1999 и 2000 г. са приети големите реформи, отворили пътя за създаване на

„токсичните продукти“, които са в основата на финансовия крах (6). Републиканската администрация на Джордж У. Буш, още по-близка до Уолстрийт, побърза да ликвидира останалото от лостовите за контрол, като назначи на ключови постове ревностни „дерегулатори“. Приспособяването на правителствата към решението на оценъчните агенции се извършва по тази матрица (7).

След паниката през есента на 2008 г. финансовите елити, разбира се, бяха сочени с пръст, но въпреки това реалната им власт остана непокътната. През октомври 2008 г. Грийнспан, безспорният герой на икономическия бум, призна умърлушен пред сенатската комисия, че икономическите му убеждения били основани на грешка. Разкаянието му е кратко и без последици. Две години по-късно той си възвърна високомерието, нападайки яростно закона „Дод – Франк“, който макар и плахо искаше да въведе малко ред в системата (8). Що се отнася до Рубин, той запази близки и доходоносни отношения с финансовата върхушка и това не му попречи да раздава икономически съвети на сънародниците си (9) чрез *Файненшиъл таймс*. Съмърс пък нито за момент не напусна наистина авансцената. По време на президентските избори през 2008 г. той бе един от главните финансови съветници на кандидата Обама. Когато последният става президент, Съмърс оглавява икономическия съвет на Белия дом. След оставката си през

2010 г. поема отново катедрата си като професор по икономика в Харвард. Дори след финансовия крах, обяснява журналистът Майкъл Хърш, *старата система на управление и интелектуалните конструкции – смесица от фрийдманизъм* (доктрината на либералния икономист Милтън Фрийдман), *грийнспанизъм и рубинизъм, продължиха да господстват* (10).

Така, дори когато навсякъде по света (както наскоро в Гърция и в автомобилната индустрия на САЩ) правителства и компании

- (1) Съответно *Newsweek*, Ню Йорк, 16 февруари 2009; *Time*, 2 февруари 2009; *Washington Post National Weekly Edition*, 27 октомври 2008.
- (2) „A year later, delay Dodd – Frank delays are piling up“ (Година по-късно отлаганията на закона „Дод – Франк“ се трупат) и „Wall Street continues to spend big on lobbying“ (Уолстрийт продължава да харчи много пари за лобиране), *New York Times*, 22 юли и 1 август 2011.
- (3) Финансов инструмент, подобен на застрахователна полца, тъй като загължава продавача на CDS да компенсира купувача в случай на невъзможност да обслужва дългата си. *Бел. прев.*
- (4) *Вж. Серж Алми, „Quatre ans après...“* (Четири години след...), *Монд дипломатик* в *Дула*, 5 май 2011. *Вж.* също John Quiggin, *Zombie Economics: How Dead Ideas Still Walk Among Us* (Зомби икономиката: Как мъртви идеи още вървят сред нас), Princeton University Press, 2010.
- (5) Paul Krugman, „Corporate cash con“ (Корпоративни парични измами), *New York Times*, 3 юли 2011.
- (6) Особено премахването на закона Glass-Steagall през 1999, който определяше граници между търговските и ивнвестиционните банки и

отменят без никакво колебание обществения договор, който ги свързва с населението на страни-те им или с техните служители и работници, Съмърс, по това време съветник на Обама, обясняваше, че фантастичните бонуси, раздавани в рефинансираната от държавата застрахователна компания AIG трябвало да останат непокътнати: *Ние сме страна на закона. Това са договори. Правителството не може просто така да отменя договори* (11).

В статия, обясняваща *защо пазарите се провалят*, Джон Ка-

- приемането през 2000 на *Commodity Futures Modernization Act* (Закон за осъвременяване на фючерсните сделки със стоки – *бел. прев.*), позволяващ финансови деривати с висок риск да се използват от всякакъв регламент.
- (7) *Вж.* „Ces puissantes officines qui notent les Etats“ (Тези могъщи канцеларии, които дават оценка на държавите), *Monde diplomatique*, февруари 1997.
- (8) Alan Greenspan „Dodd – Frank fails to meet test of our times“ (Законът „Дод – Франк“ не издържа изпитанията на нашето съвремие), *Financial Times*, Лондон, 30 март 2011.
- (9) Robert Rubin, „America's dangerous budget track“ (Опасната посока на бюджета на Америка), *Financial Times*, 29 юли 2011.
- (10) Michael Hirsh, *Capital Offense: How Washington's Wise Men Turned America's Future Over to Wall Street* (Тежко престъпление. Как мъдрите мъже на Вашингтон ориентираха бъдещето на Америка към Уолстрийт), Wiley, Ню Йорк, 2010.
- (11) Alan Beattie и Julie Macintosh, „Summers „outrage“ at AIG bonuses“ („Гневът“ на Съмърс по повод бонусите на AIG), *Financial Times*, 15 март 2009.

Европейска директива

От 2010 г. повече от половината от европейския борсов обмен се осъществява чрез непрозрачни системи, благодарение на дерегламентацията, насърчавана от Брюксел.

Пол Ланьо-Имоне и Анжело Рива*

ПОНЕДЕЛНИК, 20 септември 2010 г., Брюксел. На улица „Де ла Лоа“, пред сградата „Шарлеман“, в залата „Алсид де Гаспери“, обичайната тълпа при важни пресконференции. Мишел Барние, еврокомисар по вътрешния пазар и услугите, открива събранието с *личен спомен*: *Преди няколко месеца, когато се подготвах за бъдещата ми служба като европейски комисар, проведох дълги работни заседания с моите служби. Тогава генералният директор ми каза: „Ще трябва да ревизирате директивата за пазара на финансови инструменти“. Как би се осмелил да кажа, че това твърдение не ми се стори напълно ясно? Оттогава г-н Барние започна да се учи.*

Така Европейската комисия започна ревизията на Директивата за пазарите на финансови инструменти (MiFID), която преди четири години дерегулира организацията на борси-

те в Европа. Водена от една чиста неолиберална логика за създаване на конкурентна среда, директивата MiFID установи нещо като „пазар за европейските пазари“. За да бъде постигнато това, тя премахна правилото за обединяване на борсовите поръчки (в страните, където то съществуваше, например Франция), според което транзакциите се осъществяват на борсата. Приета през 2004 г., тази директива влезе в сила на 1 ноември 2007 г. Промяна на върховна ирония е фактът, че този емблематичен документ за премахване на регулирането доби силата на закон в момента, когато избухна финансовата криза.

Исторически погледнато, борсите все пак са били инструменти за регулиране, въведени от търговци и управници, стремящи се да контролират развитието на търговията. Така борсата в Париж е открита официално през 1724 г., след краха на системата за забогатяване на Джон Лоу, за да поеме операциите, които са се извършвали дотогава сред връвата на улица „Кинкампо“. Тези официални тържища за обмен са организирани по този начин формалното равенство между купувачи и продавачи, регулираната конкуренция и публичността на информацията, свързана с транзакциите под контрола на съответните власти и на определени места. На мястото на този класически модел директивата MiFID доведе до появата на конкуренция между борсите (превърнали се през XXI век в частни предприятия, често котиращи... на борсата) и до други частни структури за финансов обмен, където транзакциите се осъществяват при двустранно съгласие

и по непрозрачен начин за радост на най-крупните финансисти.

На първо място сред тези нововъведения се нареждат така наречените *dark pools* („непрозрачни платформи“). Разработени от основните финансови институции, които са се възползвали от вратичките в европейската нормативна уредба, тези платформи позволяват да се осъществяват транзакции, без да бъдат разкривани условията, тоест количествата и цените. Похватът *crossing networks* (системи за кръстосване) помага на банките да поставят в пряка връзка поръчките на своите клиенти. Що се отнася до платформите, предвидени в директивата MiFID за конкуренцията между самите борси, те изобилстват. В Европа вече съществуват повече от стотина многостранни търговски системи (multilateral trade facilities, MTF). Като позволяват осъществяването на транзакции при доста по-малко стриктни условия на надзор и следователно на по-ниска цена, те в голяма степен са поели дейността на историческите борси. Без съмнение професионалистите, желаещи да обменят тайно огромни количества ценни книжа, винаги действат встрани от традиционните борси. С директивата MiFID изключението се превръща в правило – от 2010 г. по-малко от половината транзакции се осъществяват на борсата (1).

Така банките намират начин да се освободят от организирани пазари. Втората платформа за обмен на акции в Европа е наречена Chi-X. Нейният капитал обединява финансовия елит – „Инстинет“, филиал на японската компания „Номура“, която изкупи

*Съответно социолог в Университета Paris-Dauphine и икономист в European Business School, Париж.

творци на кризи

сиди, икономически журналист в *Ню Йоркър*, вижда в тази теория не прилагането на класическия икономически либерализъм, а неговото извращение. Той припомня, че *схващането за рационални и самокоригиращи се финансови пазари е измислица от последните четиридесет години* (12). Ако финансовата професия се опитва да се впише във философията на Адам Смит (автор, към когото се проявява склонност да бъде боготворен, без да е четен), тя лекомислено нарушава принципите, изложени от него относно спазването на финансовите правила.

Няколко години преди да се появи на бял свят прочутото му *Изследване на природата и причините за богатствата на*

народите (1776 г.) бащата на класическата икономика става свидетел на пукването на финансов балон, който ликвидира двадесет и седем от тридесетте банки в Единбург. Смит впрочем знае, че ако бъдат поверени само на силите на пазара, финансите могат да донесат големи бедни на обществото. Макар и горещ привърженик на принципа на „невидимата ръка“, той изрично обръща внимание, че логиката на един свободен и конкурентен пазар не трябва да се разпространява в сферата на финансите. От което произтича, от една страна, изключването на банковата система от принципа за свободно предприемачество и търговия, и от друга, необходимостта от стриктна рамка от правила:

Тези правила в известен смисъл могат да са в нарушение на естествените свободи на някои индивиди, но тази свобода на неколцина може да навреди на сигурността на цялото общество. Подобно на задължението

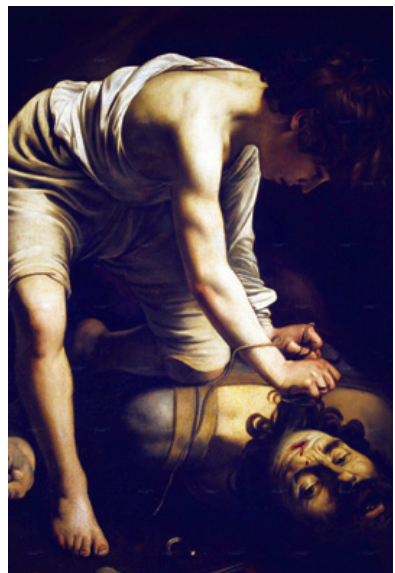
да се изграждат стени, за да се спре разпространението на пожарите, правителствата и в свободните, и в деспотичните държави са длъжни да регламентират търговията с банков услуги (13).

Да се присъединим към гражданския гняв

ИЗВЕСТНО интелектуално родство с господстващия сега фундаментализъм, лишен от емпирична основа, може да се открие у Айн Ранд (1905-1982) (14). Сред учениците на руско-американската публицистка и авторка на романи Ранд, догматичка и сектантка, възхваляваща егоизма като висша добродетел и анатемосваща всяка форма на държавна намеса, навремето е и някой си Грийнспан. Още през 1963 г. същият отхвърля като *коллективистки мит* схващането, че ако предприемачите бъдат оставени сами на себе си, ще започнат да продават опасни хранителни стоки и медикаменти, фалшиви ценни книжа или сгради с лошо качество. *Точно обратното, твърди той, в интерес на всеки бизнесмен е да има репутация на честен човек и да продава стоки само с добро качество.* През май 2005 г., малко преди края на мандата му като председател на Федералния резерв, той продължава да мисли по същия начин: *Предпазната регламентация е много по-добре гарантирана от частния сектор чрез преценка и контрол на операциите за покупко-продажба, отколкото от правителството, чиято намеса подкопава една*

високо морална система. Защото изпод купницата формуляри за попълване винаги дебне изнепада (15). И вечно повтарящото се разсъждение, което винаги се пласира добре: ако пазарът не функционира правилно, означава, че няма достатъчно пазар.

Острите осъдителни слова, които днес се чуват по адрес на финансовите „злоупотреби“, откриват възможност за политиките лесно да се присъединят към гнева на гражданите. Изявленията им звучат като признание за безсилие. На 17 август след министресщата им на върха, посветена на кризата с дълга, Никола Саркози и Ангела Меркел обявиха с мъгляви изрази въвеждането на данък върху финансовите трансакции, прословутия данък „Тобин“, който хвърляше в ужас финансовия

сектор (16). Но решението, което първо трябва да бъде одобрено от останалите държави-членки на Европейския съюз, съвсем не е така смело, както изглежда. То не цели нито да затормози механизмите за финансовата спекулация, нито да създаде фондове за подпомагане на развитието, а в най-добрия случай да накара банките да плащат незначителна част от бъдещите пари, наливани в тях за спасяването им.

А такива още отсега знаем, че няма да липсват...

LE MONDE DIPLOMATIQUE
Превод Методи Кръстев

om parazumu), *Monde diplomatique*, август 2008 и юни 2010.

(15) David Corn, „Alan shrugged“ (Равнодушният Алън), *Mother Jones*, Сан Франциско, 24 октомври 2008.

(16) Вж. „Le projet de taxe Tobin, bête noire des spéculateurs, cible des censeurs“ (Проектът за данък „Тобин“, страшилице за спекулантите, мишена за цензурите), *Monde diplomatique*, февруари 1997.

КАРАВАДЖО. - „Давид с главата на Голиат“, 16077

за стимулиране на спекулацията

дейността в Европа на „Леман брадърс“, но също така и „Голдман Сакс“, „ЮБС“, „Креди сюз“, „БНП Париба“, „Сосиете женерал“ и два фонда, специализирани във високоскоростните спекулации – американския „Ситадел“ и холандския „Оптивер“. Изправени пред тази конкуренция, традиционните борси, които губят основните си клиенти – тези банки и фондове, които също така са и главните им конкуренти – намаляват комисионните, удържани при всяка сделка. По този начин те пренасят върху най-дребните борсови оператори, както и върху добре котираните фирми, една нарастваща част от своите уставни разходи за надзор над транзакциите.

Надуване на цените и продажби на наивниците

За да завладеят повторно привилегированата си позиция, борсите се разрастват – Лондонската борса се опита да купи канадската; „Дойче борсе“ се съюзява с „NYSE Юронекст“, самата тя продукт на сливането между нийоркските борси и аеропага, обединяващ Париж, Амстердам, Брюксел, Лисабон, както и лондонския пазар на дериватни продукти. „Лондън Сток Екскейндж“ също се снабди с многостранна търговска система, а „NYSE Юронекст“ разработи своя собствен *dark pool*. Това е първата негативна последица от конкуренцията, установена чрез директивата MiFID – тя заличава границите между обмена, осъществяван по двустранно съгласие, и регламентирани борси. По време на изслушването си пред парламентарната анкетна комисия за механизмите на спекулацията

Доминик Черути, заместник главен директор на „NYSE Юронекст“, се съгласи с това, като заяви: *Нашата цел е да оцелеем (...). Затова се приспособяваме. Щом регулацията позволява „непрозрачни платформи“ и многостранни търговски системи и щом като тарикатите искат да използват системата, за да ни завлекат в ада, ние ще играем същата игра като тях* (2).

Разпръсването на транзакциите, предизвикано от конкуренцията между стотиците системи за изпълнение на поръчките, значително влоши информацията, предоставяна както на котираните предприятия, така и на регулаторните власти (3). Мартен Буиг, президент на едноименната компания, заяви следното пред Службата за надзор над финансовите пазари (Autorité des marchés financiers, AMF): *Не знаей какво се случва с моите ценни книжа (...). Всеки ден се извършват операции с нашите ценни книжа, за които не можем да имаме ясни данни* (4). И още по-лошо, президентът на Службата за надзор над финансовите пазари Жан-Пиер Жуйе призна пред съмяните депутати: *От една година си даваме сметка, че вече не сме в състояние да изпълняваме основната си задача за надзор над финансовите пазари* (5).

В действителност единствено най-големите многонационални оператори могат да инвестират в скъпи информационни оборудвания и да плащат на твърде лакомите професионалисти, които са способни да обработват разпиляна информация, предпоставка за свръхбързата спекулация сред огромния брой системи за обмен на акции (6). Както един банкер открито

констатира: *пазарите на акции вече не финансират икономиката. Те са създадени, за да позволят на професионалистите да служат за арбитър на аматьорите* (7). „Да служат за арбитър на аматьорите“ в общи линии означава да ги оскубят. Професионалистите се възползват от все по-нарастващата информация, с която разполагат, свързана с технологичното им превъзходство, за да играят с курсовите разлики, убягващи на аматьорите и дори на дребните и средните професионалисти. Една от най-лесните манипулации напомня риболова с жива стръв. Пускайки голямо количество нареждания за покупки, вие „пробуждате“ курса на ценните книжа, от които искате да се отървете. Това привлича купувачи и тогава за хилядни части от секундата анулирате вашите нареждания за покупки и разпродавате книгата си на наивниците на една изкуствено надута цена. Освен неимоверно нарасналите възможности за манипулиране на курсовете, високочестотните трансакции увеличават риска за цялата система.

На 6 май 2010 г. индексът „Дау Джоунс“ в Съединените щати обезцени с един удар акциите на производителя на перилни препарати „Проктър енд Гембъл“ и на консултантската компания „Аксенчър“ с повече от 9 % и те се сринаха за няколко минути. След петмесечно разследване двата американски борсови регулатора възстановиха порядъка на събитията. Алгоритъмът на оператор от Канзас автоматично е предизвикал сключването на седемдесет и пет хиляди срочни договора във връзка с колебанята на един борсов индекс. Тяхното автоматично изпълнение, без ограни-

чения в цената, породило паника по отношение на другите свръхмощни компютри на банките и на инвестиционните фондове. За четиринадесет секунди договорите са преминали от една ръка в друга двадесет и седем хиляди пъти и така са ускорили срива на борсовите курсове.

Този инцидент разкрива за пореден път неуспешната координация на пазарите посредством нарастването на конкуренцията между финансовите оператори, снабдени с могъщи информационни системи. Въпреки всичко тази случка не предизвика поставянето под въпрос на съвременния принцип за организация на борсовата дейност – императивът на ликвидността. Според този принцип притежателите на капитали или по-точно тези, които ги управляват професионално, би трябвало да могат да инвестират и да спират да инвестират веднага с оглед на техните интереси. По този начин бързината на пазара се налага на предприятията, на публичната дейност и на живота на населението.

С оглед на бъдещата ревизия на директивата MiFID бившата френска министърка на финансите Кристин Лагард упълномощи Пиер Флорио, президент на „Креди сюз“ във Франция и бивш главен директор на Комисията по борсовите операции, да определи общата позиция на Парижката фондова борса. Неговият доклад, публикуван през февруари 2010 г., следва логиката на (де)регулирането на Общността. В Брюксел ситуацията не е по-добра. Докладът на г-жа Кей Суинбърн изброява пагубните последици от директивата MiFID, но това не разкла-

ща доверието на авторката в преимуществата на конкуренцията (8). Трябва ли да припомним, че в един минал период от живота си британската консервативна евродепутатка беше избрала финансовата кариера, чието прекъсване се дължеше единствено на омразата към жените на стоящи над нея в йерархията?

(1) „La structure, la régulation et la transparence des marchés des actions européens dans le cadre de la directive MIF“ (Структура, регулиране и прозрачност на европейските пазари на акции според Директивата за пазарите на финансови инструменти), CFA Institute, януари 2011.

(2) Изслушване на г-н Доминик Черути и на г-н Фабрис Пересот пред парламентарната анкетна комисия за механизмите за спекулация, засягащи функционирането на икономиките, Национално събрание, Париж, 24 ноември 2010, www.assemblee-nationale.fr

(3) Лорен Грийе-Обер, „Négociation d'actions: une revue de la littérature à l'usage des régulateurs de marché“ (Търгуване с акции – преглед на литературата, свързана с използването на пазарните регулатори), *Les Cahiers scientifiques* № 9, Служба за финансовите пазари, Париж, юни 2010.

(4) *Les Echos*, Париж, 17 дек. 2009.

(5) Изслушване от анкетната комисия, цит. същ., 8 септември 2010.

(6) Около двеста фирми-посредници оперират в цяла Европа, но десетте най-влиятелни, повечето от които англосаксонски, концентрират три-четвърти от трансакциите (Френска асоциация на финансовите пазари, „Révision de la directive MIF“ – Ревизия на директивата за пазара на финансови инструменти, 7 януари 2010).

(7) *Le Figaro*, Париж, 11 ноем. 2010.

(8) Кей Суинбърн, „Rapport sur une réglementation des transactions sur les instruments financiers – plateformes d'échanges anonymes“ (Доклад за регулирането на трансакциите с финансовите инструменти – платформи за анонимен обмен), Комисия по икономическите и валутните въпроси, Европейски парламент, 16 ноември 2010.

LE MONDE DIPLOMATIQUE
Превод Галина Михова

Урните и народът

Перспективата на президентските избори във Франция през 2012 г. ще увеличи броя на сондажите, измерващи шансовете на всеки кандидат. Програми и изказвания ще бъдат различавани от политолозите. Те обаче няма да са толкова сладкодумни, когато стане въпрос за масовото въздържане от гласуване, което нарушава функционирането на представителната демокрация. А от нея управляващите извличат своята легитимност.

БЛЕЗ МАНЬЕН*

ВЪЗДЪРЖАНИЕТО от гласуване, представяно ту като „погрешно“, ту като „патологично“, противоречи на митологията на представителната демокрация, според която участието в изборите представлява основополагащия акт, позволяващ на всеки гражданин да изрази политическите си мнения и предпочитания.

Гласуването обаче е резултат от преценка на съответните програми и идеологии само за незначително малцинство от избирателите. Освен това постоянният интерес към политиката е твърде неравномерно разпределен сред различните социални групи, тъй като най-оئےправданите в културно и социално отношение нямат достъп, нито средства, за да разберат как се действа в политиката и какви са залозите на практика.

Във Франция процентът на гласувалите все пак е изненадващо стабилен и висок (между 70% и 80%) през периода 1848 – 1980 г., като след тази дата започва редовно да спада. Този привиден парадокс би могъл да се обясни, ако предположим, че гласоподавателите не са изолирани индивиди, чиито политически предпочитания са отделени от останалите им социални преживявания. Мобилизацията за изборите са нещо колективно и до голяма степен участието в изборите, както и самия избор на кандидат, се определят от принадлежността към дадена социална група.

По време на допитванията, предизвикващи големи разногласия сред избирателите (като например референдумът за Договора за европейска конституция от 2005 г.), резултатите понякога следват изключително точно социалните поляризации: в 16-ти район на Париж (един от най-богатите квартали на

френската столица – бел.ред.) 80% от гласувалите казаха „Да“, за разлика от Обервилье (едно от бедните предградия – бел.ред.), където положително гласуваха 30%.

А днес многолюдните народни квартали са изправени именно пред почти колективно негласуване. В Града на космонавтите, Сен Дени, средният процент на гласувалите е спаднал от 80% в средата на 80-те години на XX век до 50% днес, или от десет до двайсет процента под средния за страната (1). Тоест, избирателна сегрегация вече повтаря социалната и пространствената сегрегация.

Хората гласуват групово (2). В средите на висшата буржоазия, например, социалните връзки, завързани около светски прояви, пространството, което обитават, и практикуването на специфични развлечения, описани от социолозите Мишел Пенсон и Моник Пенсон-Шарло като един *практически колективизъм* (3), създават усещането за сплотеност, което поддържа високата активност при изборите и консервативния вот.

Все пак чувството за принадлежност към определена социална група, споено от общи интереси, най-често се изгражда от образованието и от политическите, синдикалните и асоциативните представители. Това правило важи и за средната класа от интелектуалци, които са сред най-високо образованите групи и следователно най-предразположени да се интересуват от политика и да гласуват.

През 2002 г. средната избирателна активност на гласоподавателите с висше образование беше 80% и само 5% от тях се въздържаха на всички избори, докато при хората без дипломи процентите бяха съответно 62% и 20% (4).

Край на колективните идентичности

РАЗГОВОРИТЕ, които проведохме с преподаватели – членове на Социалистическата партия (СП), през периода 2004–2010 г., свидетелстват за важната роля на политическата мобилизация. Въпреки че повечето от тях нямат спомен да не са гласували или да са гласували (с много малки изключения) за друга партия, те не оправдават своята избирателна вярност с някакъв „граждански морал“, нито въз основа на сравнението между мислите на Жорес, Ленин или Де Гол, а още по-малко меж-

ду програмите на Социалистическата партия, на Френската комунистическа партия (ФКП) и на Съюза за народно движение (СНД). Те говорят по-скоро за привързаност към „левицата“ (свързана с тяхното практическо изживяване на неравенствата) и за интерес към политиката, роден от непрестанните стимули по време на тяхното следване в Университетските институти за обучение на преподаватели (IUFM) или от контакта с активисти, част от съзвездията организации на преподавателите. Те разказват също за моментите на оживление покрай предизборните кампании в работата им, в квартала или в асоциациите, които посещават.

И които сякаш им забраняват да останат настрана.

За подчинените класи политиката представлява една езотерична игра, към която се отправя поглед, белязан от дистанция и присмехулен скептицизъм. Отъждествяването с един политически „лагер“ се основава най-вече върху *общо и пълно делегиране, чрез което най-лишените предоставят вкупом на избраната от тях партия нещо като безлимитен кредит* (5). И не само за развитието на идеологически убеждения или на чисто политическо съзнание. Така изчезването на структурите, които някога поддържаха в работническите квартали политизирането на местата за живот, развлечения и работа и които през 60-те и 70-те години на XX век осигуряваха избирателна активност над средната за страната, доведе до силно повишаване на негласуването.

В Града на космонавтите местната ФКП, някога много активна, западна в началото на 90-те години на XX век, а дезиндустриализацията на Сен Дени, натискът на безработицата, развитието на предприятията на подизпълнителите и конкуренцията между временно наетия и щатния персонал възпрепятстваха създаването на професионална солидарност и отказваха хората от синдикална дейност.

Тъй като нито една колективна идентичност вече не е представена, нито може да бъде мобилизирана в квартала, жителите бяха обречени на несигурност в условията си за живот и в социално-икономическия си статут, и в крайна сметка на безразличие към една политическа вселена, която не успява да разреши всекидневните им трудности и в която смятат, че нямат основание да се намесват. В Града на космонавтите 20% от живущите са записани в избирателните листи в друг квартал, а 28% от записаните не живеят в

квартала. Именно сред тези „неправилно записани“ се намира основната част от въздържалите се и нередовно гласуващите. Освен това 25% от потенциалните гласоподаватели не са включени в избирателните списъци, към които се прибавят чужденците, лишени от право на глас. По този начин реалният електорат представлява само една трета от населението на възраст да гласува.

Често представян като друга политическа „патология“, вотът за Националния фронт (НФ) (крайната десница – бел.ред.) препраща по-скоро към начина, по който някои социални категории предотвратяват чрез урните своето колективно декласиране. Този политически избор несъмнено засяга част от работническия свят, но в никакъв случай не е характерен за него. Противно на мълвата за „левите привърженици на Льо Пен“, пускана упорито от двадесет и пет години насам, според която работническият глас явно се бил преместил от ФКП към НФ (6). От една страна, повечето работници, които днес гласуват за Националния фронт, по-рано

са гласували за радикални десни партии; от друга, най-голямата работническа „партия“ е тази на въздържалите се.

Вотът за Националния фронт далеч не е свойствен единствено на работническата класа, а привлича хетерогенни групи, преживявали упадък или влошаване на своите условия за работа и живот (7) – пенсионери, принудени да съжителстват в социални жилища с имигранти, които им препращат своя образ на несигурност, от която са искали да избягат; собственици на много малки предприятия или занаятчии, които срещат финансови затруднения поради кризата; западащи фракции на буржоазията, които се мъчат да опазят наследството си и чиито начин на живот и убеждения се оказват маргинализирани; работещи членове на средната класа, собственици на съседни еднофамилни къщи в парижките предградия, които виждат как представителите на по-високата средна класа напускат квартала им, постепенно заменени от имигранти, което нарушава

(На стр. 7)

(1) Céline Braconnier u Jean-Yves Dormagen, *La Démocratie de l'abstention* (Демокрация на негласуването), Gallimard, Париж, 2007.

(2) Paul Lazarsfeld, *The People's Choice* (Изборът на народа), Duell, Sloan and Pearce, Ню Йорк, 1944.

(3) Michel Pinçon u Monique Pinçon-Charlot, *Grandes fortunes. Dynasties familiales et formes de richesse en France* (1996) (Големи богатства. Семейни династии и форми на богатство във Франция) (1996), Payot, Париж, 2006.

(4) François Clanché, „La participation électorale au printemps 2002“ (Избирателната активност през пролетта на 2002 г.), *Ense premier*, № 877, Париж, януари 2003.

(5) Pierre Bourdieu, „La représentation politique“ (Политическото представителство), *Actes de la recherche en sciences sociales*, № 36-37, Париж, февруари-март 1981.

(6) Вж. изследване, осъществено от Френския институт за изследване на общественото мнение (ИФОИП) на 20 и 21 април 2011 г.,

според което през 2012 г. работническият електорат ще погрене Марин Льо Пен (*Figaro*, Париж, 24 април 2011).

(7) Jacqueline Blondel u Bernard Lacroix, „Pourquoi votent-ils Front national?“ (Защо гласувам за Националния фронт?), в Nonna Mayer u Pascal Perrigneau (под ръководството на), *Le Front national à découvert* (Националния фронт без маска и грим), Presses de la FNSP, Париж, 1996.

(8) Marie Cartier, Isabelle Coutant, Olivier Masclat u Yasmine Siblot, *La France des « petits-moyens ». Enquête sur une banlieue pavillonnaire* (Франция на ниската средна класа. Изследване върху предградията с еднофамилни къщи), La Découverte, Париж, 2008.

(9) Patrick Lehingue, „L'objectivation statistique des électors : que savons-nous des électeurs du FN?“ (Статистическо определяне на електоратите: какво знаем за избирателите на Националния фронт?) в Jacques Lagroze (под ръководството на), *La Politisation* (Политизацията), Belin, Париж, 2003.

* Изследовател в областта на политическите науки от Университета Париж Запад-Нантер

ИНДУСТРИАЛНИ ИНТЕРЕСИ И ПОЛИТИЧЕСКИ АМБИЦИИ

Собственици на вестници в кампания

дребнобуржоазното им чувство за „между свои“, символ на техния социален възход (8).

Поради различни структурни или конюнктурни причини всички могат да намерят в политическата оферта на Националния фронт пространство за изразяване на омразата и опасеното си от социалната си дисквалификация, могат да проектират в своите антиимигрантски лозунги защитата на представата за самите себе си и да изразят неподчинението си към партиите на власт, които са отказали да говорят от тяхно име или не са успели да задоволят конкретните им интереси. Слабо представен в институциите на републиката и представяйки се като отхвърлен от главните политически фактори, Националният фронт обединява хетерогенни недоволства.

Всъщност неговият електорат е много нестабилен. Може да се предполага, че от двадесет години насам близо една четвърт от записаните избиратели сигурно са давали гласа си за фронтисти кандидати, а постоянните му избиратели представляват едва 3% от записаните (9). Следователно причините за вота в полза на Националния фронт не могат да се сведат до популизма, нито до авторитаризма или ксенофобията на неговия електорат. Нито на неотдавнашния „завой на ляво“ на новата му лидерка могат да се припишат причините за сегашната ѝ (сондажна) популярност. Тя несъмнено се дължи също толкова на дискредитирането на президента, който твърдеше, че ще си върне избирателите на Фронта, като при нужда си присвояваше възможно най-десните теми, подавани от Националния фронт и по този начин допринесе за тяхното легитимиране.

Повишаването на процента на негласувалите в цялата страна от тридесет години насам не означава, че постоянно се увеличава броят на хората, които не обръщат никакво внимание на политическите залози и остават стабилно встрани от предизборната игра. Негласуването може, например, да представлява истински политически избор за тези, които са информирани по политическите въпроси, но са извън предизборната надпревара. В допълнение французите гласуват все по-нередовно и този тип избиратели вече изглеждат много по-многобройни от систематично „гласуващите“ (10).

След като до голяма степен допринесе за деструктурирането на работническата класа и следователно за повишаването на броя на въздържали се в нея, продължителното прилагане на политика на отстъпление на държавата и пораженческите речи, които вървят към нея, подхрани засилването на въздържането от гласуване.

Предполагаемата безпомощност на политическите лидери пред изискванията на пазарите също стерилизира народните протести, независимо дали са изразени на улицата чрез продължителни и масови социални движения (защита на пенсията през 2003 и 2010 г.), или чрез урните (референдум за Договора за европейска конституция през 2005 г.). И в двата случая насилствено прилаганата неолиберална реформа накърнява митологията на демокрацията – защо да се гласува, ако става въпрос само да се предостави на управляващите една легитимност, та да управляват както сметнат за добре?

(10) François Héran, „Les intermittents du vote“ (Нереговните гласуващи), *Енсе прелиер*, № 546, септември 1997.

LE MONDE DIPLOMATIQUE
Превод Мила Атанасова

Спад на продажбите, конкуренция на интернет: ще намерят ли средства френските всекидневници да преодолеят това положение? В момента акционерите им индустриалци са заместени от финансисти, но и едните, и другите изглеждат загрижени единствено да превърнат пресата в инструмент, който да им носи полза, докато в същото време силите, които ограничаваха вмешателството им, отслабват.

МАРИ БЕНИЛД*

В ПРЕДСТОЯЩАТА надпревара за президентския пост във Франция вестниците и промишлената им база може би ще обсебят политическите щабове. Трябва ли държавата да подпомогне финансово преустройството на вестниците? Дирекцията на *Фигаро* реши през юни да отстъпи на корпорацията „Рикобано“ контрола над печатницата си в Трамбле ан Франс, а вестник *Монд* обяви през същия месец затварянето на една от двете все още работещи ротативни машини в печатницата си в Иври сюр Сен. Луи Драйфус, президент на дирекцията на *Монд*, смята да прехвърли на регионалните всекидневници грижата да намерят решение за отпечатването на място, за да се осигурят следобедните продажби в провинцията и така да се покрият годишните загуби от 3 милиона евро. Според *Економист* (1) един от акционерите на *Монд* – Ксавие Ниел, предвиждал да уволни общо 220 от 260-те работници в печатницата. Впрочем, британ-

ският седмичник сравнява този телекомуникационен милиардер с Рупърт Мърдок, който през 80-те години пречупи съпротивата на английския печатарски синдикат. Пак според него обаче националният всекидневен печат ще влезе в сериозен конфликт в момента, в който ще се сблъска с политическата сила на Синдиката на книгата, тъй като една четвърт от членовете му ще бъдат заплашени от преустройството на *Монд*.

Всъщност парижките всекидневници се отказват да използват производствената си база и се съсредоточават върху „марката“ си и интернет. Залогът понякога се оказва рискован. През юни президентът на икономическия всекидневник *Трибюн* обяви решението си да прекрати публикуването на хартиеното издание между 8 и 19 август, за да намали разходите. Уви, тези *най-празни седмици от годината*, както ги определи Валери Декам, бяха белязани от първостепенна борсова вихрушка...

Партньор в нападението на хищниците

ДОРИ да има намерение да прекрати съществуването си като индустрия, всекидневната преса в Париж продължава да заздравява връзките си с други индустрии чрез „обмяна на опит“. *Фигаро*, чийто редакционен директор Етиен Мужот вече е сред съветниците на Никола Саркози (2), се старае всякак да провали шансовете на противниците на президента. Например, най-основната новина на 19 юли свърза Франсоа Оланд с аферата „Строс-Кан“. В замяна на това, собственикът на всекидневника, Серж Дасо, чийто единствен клиент за самолетите „Рафал“ е френската държава, получи активната подкрепа на президентството за договор за производство на безпилотни летателни апарати – решение, взето в разрез с мнението на главнокомандващия на Генералния щаб и на генералния директор по въоръжаването. В същото време сенаторът Дасо от Есон от Съюза за народно движение (партията на Саркози – бел. пр.) все по-често със задоволство чете във *Фигаро* своите изказвания в Горната камара (на 6 юли – за премиалните на работниците, на 8 юли – за стачката на разпространителите на

всекидневната преса).

В управлението на вестника политиката на вмешателство на Дасо се изразява във всекидневни обаждания на директора на редакцията, както самият г-н Мужот призна пред Асоциацията на медийните журналисти на 12 октомври 2010 г. Индустриалецът не се поколебал да нареди уволнението на журналиста Жорж Малбрюно, бивш заложник в Ирак, заради разследването му за „тайния бизнес на Израел в Персийския залив“ (26 юни 2010 г.). Тази статия предизвика гнева на Абу Даби и провали плановете на Дасо, който искаше да продаде самолета „Рафал“ на емирството. Няколко месеца по-късно генералният директор на всекидневника Франсис Морел, който се противопоставил на отстраняването на журналиста, беше свален, поради *несъвместимост на настроенията му с акционера* (3). Четири години по-рано Морел се показа доста по-сговорчив, като прие във *Фигаро* от 12 декември 2007 г. да излезе цяла рекламна страница в полза на Муамар Кадафи, на официално посещение във Франция, с когото по това време групата „Дасо“ беше в напреднали преговори за продажбата на 14 „Рафал“-а...

Докато беше собственик на *Трибюн* между 1993 и 2007 г., Бернар Арно, президент на корпорацията „Луи Вюгон Моет

Хенеси“ (LVMH), която в последствие закупи *Еко*, най-големия икономически всекидневник във Франция, беше споделил пред близки, че е важно да държиш вестник, за да се подсигуриш срещу нападки в пресата. Кой журналист се чувства достатъчно силен, та да разследва индустриалец, който освен че притежава четвъртото по големина богатство в света, е и един от най-големите рекламодатели в печатните медии (10% от бюджета на групата „Фигаро“ [4])... и е потенциален работодател? В *Еко* конфликтът на интереси може да изникне във всеки момент, например когато трябва да се разгледат причините за стачка в хипермаркетите „Карфур“, където Арно заедно с фонда „Колони Кепитъл“ е основен акционер. Стачното движение бе предизвикано от стратегията за намаляване на заплатите, изискването да бъдат съкратени 4500 служители, въпреки печалбата от 380 милиона евро през 2010 г. Или ако се заговори за онзи юлски ден през 2008 г., когато вестникът се самоцензурира, за да не споме-не, че името на Арно е било освиркано по време на извънредно общо събрание на „Карфур“.

При купуването на *Еко* през 2007 г. беше изготвена харта за задълженията и за ограниченията на вмешателството на акционера. Това обаче не попречи на Арно да повери защитата на интересите си на Никола Бейту, президент и генерален директор на вестникарската корпорация и гост в ресторанта „Фукетс“ вечерта преди избирането на Саркози през 2007 г. През март 2008 г. Бейту се намеси, като промени първата страница така, че победата на левицата на местните избори да не прозвучи като поражение на Саркози. И в скорошната си битка за контрола над компанията „Ермес“, от която през октомври 2010 г. придоби 17%, без предварително да осведоми Службата за надзор на финансовите пазари въпреки борсовите правила, *Еко* пак подкрепя нападението на хищника: „Ермес – семейните раздори излизат на бял свят“ е заглавие от вестника на 14 март 2011 г. За сметка на това нито дума за „изявата“ на директора на компанията Патрик Тома по време на представянето на блестящите ѝ резултати за 2010 г.: *Ако искате да съблазните хубава жена, вие не започвате като я изнасилите отзад* (5). От своя страна, *Фигаро* споменава инцидента като *деликатно изкривяване на „изискания, дискретен и елегантен“ стил на компанията* (4 март 2011 г.)...

(На стр. 8)

(1) „The revolution at Le Monde“ (Революцията в „Монд“), *The Economist*, Лондон, 30 юли 2011.

(2) „Групата Фурту“ работи тайно за преизбирането на Никола Саркози, *Le Monde*, 15 август 2011.

(3) „Франсис Морел отстранен от Фигаро поради несъвместимост на настроенията“, *LeMonde.fr*, 25 януари 2011.

(4) *Le Canard enchaîné*, Париж, 27 април 2011. Вж. също Jean-Pierre Tailleur, „Journalistes économiques sous influence“ (Икономически журналисти под влияние), *Le Monde diplomatique*, септември 1999.

(5) *Le Canard enchaîné*, 9 март 2011.

*Журналист. Автор на *On achète bien les cerveaux. La publicité et les médias* (Изкупуване на мозъци. Рекламата и медиите), Raisons d'Agir, Париж, 2007.

ИНДУСТРИАЛНИ ИНТЕРЕСИ И ПОЛИТИЧЕСКИ АМБИЦИИ

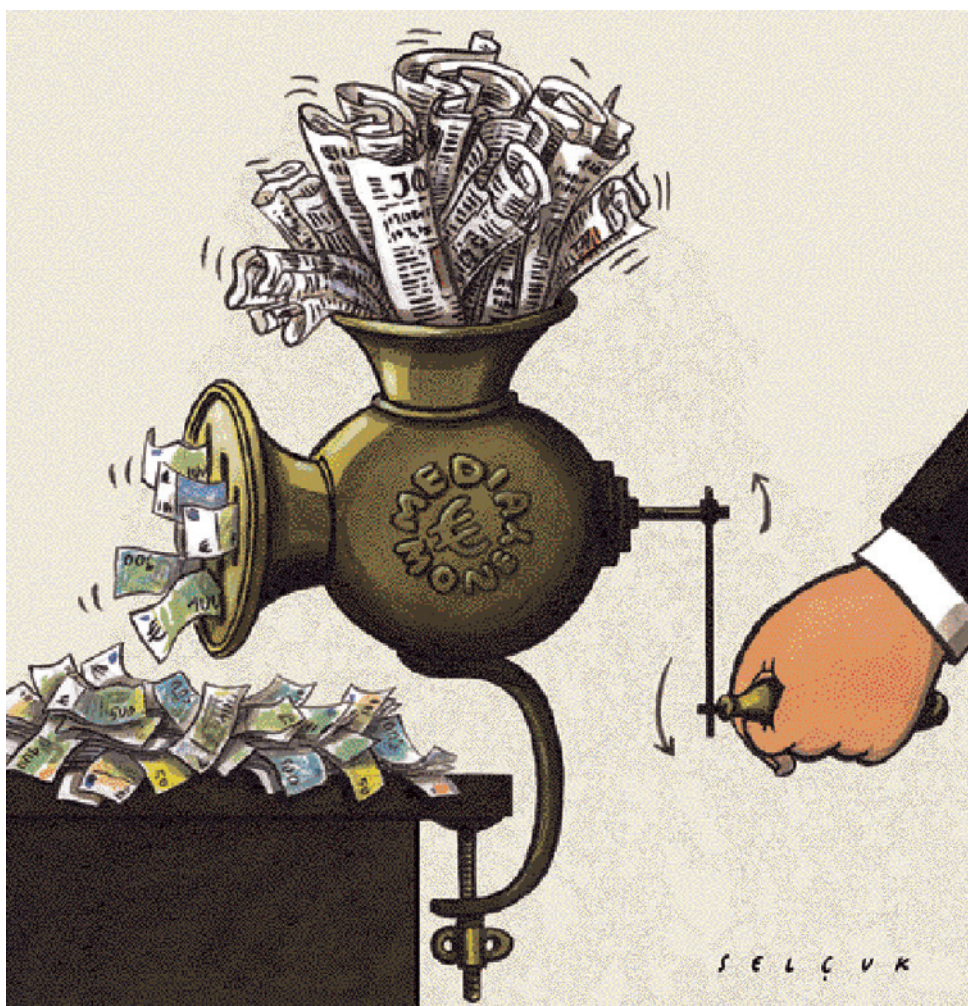
Собственици на вестници в кампания

(От стр. 7)

За да защитят интересите си, индустриалците могат да разчитат на вестниците, на които връзват бюджета. Собственикът на безплатния всекидневник *Директ матен* Венсан Болоре не прави изключение. След като получи концесията за пристанището в Абиджан за компанията си за транспорт и логистика, групата се намеси чрез Euro RSCG, филиал на „Navas“, в кампанията на Лоран Гбагбо, бивш президент на Брега на слоновоюта кост, който отказваше да сдаде властта, след като бе победен на изборите през ноември 2010 г. На 5 януари *Директ матен* излезе със заглавие на първа страница: „Протегнатата от Гбагбо ръка отблъсната от Уатара (6)“.

Понякога акционерът търси в пресата само лост за влияние върху политиките, които биха могли да подпомагат бизнеса му. Несъмнено не е случайно, че консорциумът „Лагардер“, който в началото на годината продаде цялата си международна преса, запази най-влиятелните си френски медии (Еигоре 1, *Журнал дю димани*, *Ел*). Впрочем, Лагардер повери на Дени Оливен, близък на Доминик Строс-Кан и ценен от Саркози, грижата да ръководи този стратегически консорциум.

Добре, че съществува корпорация като „Лагардер“, добре, че го има Бернар Арно, добре, че го има Едуар дю Ротшилд [в *Либерасион*!] Къде би била пресата днес, ако нямаше такива акционери!, възкликва Арно Лагардер в предаването Grand Jury по RTL-Le Figaro-LCI на 9 декември 2007 г. Но влизането на големите индустриалци в медиите до момента не е донесло никаква полза на френските вестници. Въпреки рекордните печалби на акционерите им, издателите не успяха да пуснат в действие никакви смели възстановителни планове, а редакциите им не бяха пощадени от

драстичните икономии поради рязкото спадане на продажбите и приходите.

В това има известен парадокс: директорите на големите корпорации, уж експерти в областта, се оказват неспособни да започнат процес за спасяването на печатната индустрия. Предпочитат вместо журналисти, во-

дени само от грижата за възхода на изданията, да назначават в ръководствата им сигурни хора, като господата Мужот (*Фигаро*) и Бейту (*Еко*), както и да намаляват броя на служителите. Според данни на Националния синдикат на журналистите от Общата конфедерация на труда, през 2010 г. са били съкратени 3 000 места за журналисти.

„Рагвайте се...“, каза Саркози

ДАЛИ спасението ще дойде от нови акционери като Пиер Берже, Матю Пигас или Ниел, които поеха юздите на *Монд*? Отношенията между редакцията и новите собственици са уредени чрез харта за незави-

симост, но този съюз на бизнесмени увеличава възможностите за конфликт на интереси. Как да приемем „Free“, контролиран от г-н Ниел, или многобройните оперативни интереси на банката „Лазард“, ръководена във Фран-

ция от г-н Пигас, или предаването „Téléthon“, нападнато от Берже в качеството му на президент на „Sidaction“? Впрочем, той показва, че няма да се задоволи само с позиция на „спящ акционер“. На 11 май 2011 г. той изпрати електронно съобщение на директора на *Монд*, за да изрази дълбокото си несъгласие с показването отношение към *Митеран*, след като историкът Кюсе постави под въпрос бившия президент в статия, окачествена като *отвратителна, достойна за крайнодесен подстрекател* (7). Цензурата е малко вероятна, защото властта все още е в ръцете на Дружеството на редакторите на вестника, но автоцензурата не е невъзможна.

Дали след индустриалците през новото десетилетие няма да приседнат и финансистите? С посредничеството на авторитарния си директор Мишел Люка банката „Креди мютюел“ вече контролира повечето регионални всекидневници в Източна Франция – от *Дофин либере до Ест републикен*. Започналата съвместна работа на журналистите чрез общи репортажи

и преплитането с търговските интереси на банката навяват страх от посегателство върху плурализма и независимостта на пресата. Само един репортер от *Журнал дю Сон-е-Лоар* беше изпратен да отразява за изданията на цялата корпорация... хуманитарна операция на *Crédit mutuel* в Хаити. А журналистите да не си и помислят да стачкуват – обявената стачка от *Републикен лорен* с искания за увеличаване на заплатите завърши с обява за продажбата на изданието. *Аз им казах* [на служителите]. *Вече не ме интересувате като хора, защото нарушихте хуманната сделка, сключена между нас*, каза Люка пред агенция „Франс прес“.

През февруари пък *Воа дю Нор* вкара в капитала си „Креди аграрно дю нор“ с дял от 25 %, с признатата перспектива за *оптимизиране на връзките*. Трудно е да се намери в този начин на действие духа на Съпротивата, която положи основите на вестника в своята борба за една преса, освободена от властта на парите. На читателите на всекидневника новият акционер предлага стоки и услуги като на потенциални клиенти за предлаганите банкови услуги. *Рагвайте се – по-добре индустриалци да инвестират в пресата, отколкото да стане собственост на англо-саксонски пенсионни фондове*, каза Саркози пред *Нувел обсерватор* на 13 декември 2007 г.

Индустриални босове или пенсионни фондове – нима наистина съдбата на френската преса се свежда до тази алтернатива?

LE MONDE DIPLOMATIQUE
Превод Десислава Николова

(6) Вж. Colin Brunel, „La presse de Bolloré soigne l’ami Gbagbo“ (Пресата на Болоре се грижи за приятеля Гбагбо), www.acrimed.org, 13 март 2011; Thomas Deltombe, „Les guerres

africaines de Vincent Bolloré“ (Африканските войни на Венсан Болоре), *Le Monde diplomatique*, април 2009.

(7) www.electronlibre.info, 24 май 2011.

„Монд дипломатик“ ООД
Венко Кънев
Георги Ненков

„Дума 2008“ ЕООД
Николай Малинов
Павел Бебов

„Монд дипломатик“ започва да излиза на български език през ноември 2004 г. под името „Свят и дипломатия“. От ноември 2005 г. българското издание носи сегашното си име. От началото на 2010 г. „Монд дипломатик“ излиза всеки първи и трети четвъртък на месеца като приложение на в. „Дума“.

Във Франция вестникът се издава от SA Le Monde diplomatique, в което акционери са SA Le Monde, Асоциацията Gunter Holzmann и Асоциацията на приятелите на Le Monde diplomatique.

Директор
Serge HALIMI
Главен редактор
Maurice LEMOINE

Основател:
Hubert BEUVE-MÉRY
Предцини директори: François HONTI (1954–1972), Claude JULIEN (1973–1990), Ignacio RAMONET (1990–2008)

Вестник „МОНД дипломатик“

Директор
проф. д.ф.н. Венко КЪНЕВ

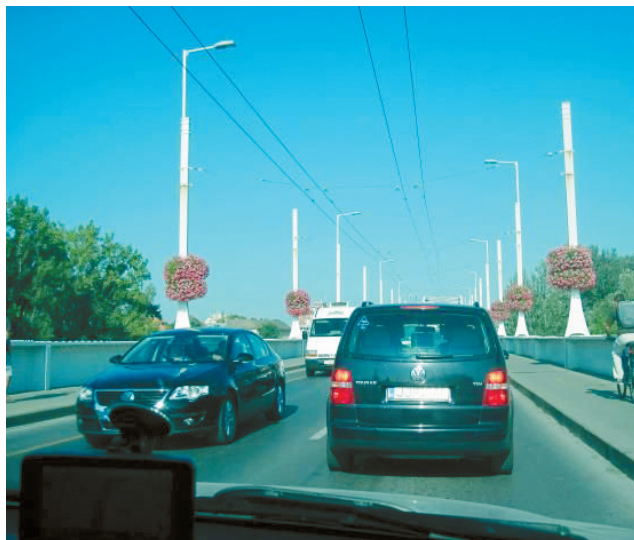
Отговорен редактор
Юрий БОРИСОВ

Редактори
Дора Чичкова
Павлина Колева

За контакт с българската редакция:
София – 1784
бул. „Цариградско шосе“ 113 А
Вестник „Дума“
(Монд дипломатик – българско издание)
тел. +359 2 8773447
e-mail: lmdbg@press.bg
bg.mondediplo@gmail.com
www.bg.mondediplo.com

Палатки се кипрят до каравани във френския общински къмпинг в Кале

Мост над р. Тиса в Сегед е украсен с красиви цветя

Снимки АВТОРКАТА

Залез над къмпинга в Кале

(Продължение от Вчерашния брой)

След като на идване от Великобритания към България с кола през Европа пътувахме дълго и бавно по румънските пътища, то на връщане избрахме Сърбия като отправна точка. Пътят до Калотина е много добър, на границата чакат дълго само тирове. Минахме през Димитровград, Пирот, Ниш, все изконни български земи в миналото. И действително, дори пейзажът напомня българския. Стилът на къщите и вилите е сходен с провесените нанизни сушени червени чушки. Покрай шосето е Национален парк "Стара планина". Тук гледките напомнят на Триградското ждрело в Родопите.

Великолепни скали и дефилета

страхотни гледки! Но пътят е обезопасен, няма опасност да паднете в пропаст.

Въпреки че за ползването на магистралите в западната ни съседка се плаща, то определено си струва удоволствието. Пътят до Сегед в Унгария се съкращава от 16 на 9 часа. И действително магистралите са бързи и много добри. Сърбия изглежда по-развита от България, макар и още да не е в ЕС. Не само ни биат в пътищата, но с просто око се виждат многото чуждестранни инвестиции. Ако спирате на сръбските бензиностанции OMV, ще ви посрещне същият стандарт. Пък и приемат плащане с международни банкови карти за разлика от бензиностанции на други вериги. По сръбските пътища се движат коли от различни държави - Чехия, Полша, Италия, Германия, Австрия, България и Румъния. Магистралите наистина са артерии на икономиката, носят приходи от туризъм, търговия, индустрия, всичко. Разбира се, те не са достатъчно условие, но определено тласкат развитието. Земеделието в Сърбия също изглежда доста по-добре организирано, няма пустеещи земи. Огромни площи са засети с царевица. Белград наистина впечатлява с интересни сгради и църкви. Явно друг път ще трябва да отделим няколко дни специално за разглеждане на сръбската столица. Виждаме, че в прочутата "Белградска Арена" през октомври ще гостуват Жан Мишел Жар, Fat Slim Voy и други международни звезди. След Нови Сад пътуваме сред равнина чак до унгарската пуста. Паспортите ни проверяват само на българо-сръбската и сръбско-унгарската граница, където чакат най-вече тирове.

Духът на обединена Европа

броди във всички държави до Великобри-

През магистралите на Европа до Великобритания

Срещите с интересни хора осмислят пътешествието

Гая КЛАРК

тания - Австрия, Германия, Белгия, Франция. Навсякъде виждате "Шел", "Лукойл", OMV... Само вестниците в магазините им на съответния местен език напомнят, че минавате от държава в държава. Иначе си плащате с една валута - евро. По заетостта на магистралите с тирове разбирате коя е най-развитата страна сред тези, през които минавате - Германия. Не ви пожелаваме да ви се повреди колата в развита страна, цените за автосервиз и за откарване до него ви струват цяло състояние. Дори в Унгария ви съдират кожата. Ако повредата ви е малка, винаги се намират желаещи да помогнат - я български автомеханици, работещи в Щутгарт, я турци, живеещи в Холандия.

В добре поддържания унгарски къмпинг в Чорна доброто старо знаене на руски ни "спаси" от липсата на езиково разбирателство със собствениците. Те не говорят английски, ние - немски, мъка. Добре, че една приятна дама на рецепцията знаеше перфектен руски.

По австрийските бензиностанции след унгарската граница е пълно с турци, пътуващи за Германия и Холандия. Мюсюлманските забрадки са често срещани. Румънски младежи, търгуващи с коли втора ръка, шетат насам натам по европейските аутобани. Искрено и приятно се изненадах на семейство руснаци от Крим, които живеят в Германия, но имат втори дом - апартамент в Св. Влас. Те си бяха взели кученце пуделче от Бургас, което разхождаха за радост на децата наоколо. Приятно беше, че говорят доста сносно български.

Прекосихме Австрия и ношувахме в германски къмпинг в областта Шпесарт до р. Майн в Бавария. Огромен къмпинг 4 звезди. Правилото за разделното събиране на боклук важи дори тук. Семейството

На ферибота, преминаващ Ламанша

на собствениците обаче поддържа всичко, нямат достатъчно персонал за ресторанта и бирарията в градината. В тоалетния блок душовете работят с монети от 1 евро. В други къмпинги цената е 50 евроцента. Общо за трима ни с колата и палатката къмпингът за една нощувка излезе 19 евро.

Двойка възрастни австрийци ни върнаха в света на доброто

Бяха наши съседи, с малка, стара каравана, обиколила света, с етикети от пустинята Сахара. Идваха от Финландия и арктическите норвежки територии. С приятелски жест ни дадоха кутийки бири, фанти, ние отговорихме с бурканче домашно кайсиево сладко. Последва нов жест от тяхна страна - буркан домашен мед, както и още бири и фанти. Връщали се у дома в Австрия. Племенницата на жената имала приятел (приятелка) от България. Въпреки че не знаехме езичите си, добротата извираше от тях, както и взаимната симпатия. Истинско удоволствие е, когато срещнеш такива добри хора по пътя си! Това осмисля изцяло пътешествието.

Продължаваме към Франкфурт, Кьолн и Аахен. Тук местата за почивка край аутобаните са на ниво. Перфектен ресторант, в който освен кафета и сандвичи - багети, предлагат готвена храна и продават стилни сувенири. Тоалетната е 70 евроцента, които се плащат на апарат при входа, но машинката ти връща ваучер от 50 евроцента за кафе. В тоалетните водата се пуска със сензор, като тоалетната седалка се завърта два пъти и се дезинфекцира автоматично.

Срещу международното летище на Франкфурт ви посреща фантастична сгра-

да, в част от която е хотел Hilton Garden Inn.

Дизайнът ѝ прилича на космически кораб

Във всички страни от ЕС е прието с табели в кафяво да се обозначават културно-историческите забележителности, но... на родния език. Не знам как това ще стимулира международния културен туризъм. В Германия надписите са само на немски, а би трябвало да има паралелно и на английски.

Минахме през малка част от Холандия в посока Брюксел. Това е защото около Аахен се събират границите на Германия, Холандия и Белгия. Околността на белгийската столица беше задръстено от коли. Еврочиновници пътуват за работата си, а брюкселци си отиват по родните места. Картинка, типична за големите столици.

Във френското крайбрежно градче Кале лесно намерихме общинския къмпинг на плажа, точно до фериботната линия. Цяла нощ се чуваше буботенето от хода на заминаващи и пристигащи фериботи. Изгревът и залезът на слънцето тук са прекрасни! За всяка каравана или палатка местата са оградени с подрязани храсти. Хората често оставят парченца хляб на гларусите и другите морски птици наоколо.

Пътуването с ферибот през Ламанша наистина си струва, особено когато е хубаво времето. Приближаването на прочутите бели скали на Дувър може да се види както от огромните прозорци в кафетата, така и на откритата палуба. За час, час и половина прекарвате незабравимо на борда на ферибота.

В едно от кафетата на огромния ферибот

Искам гумата

Читателят преги всичко

www.duma.bg

Урок за невежи историци

2011 г., 10 септември,
Копринка.

Цяла България - млади
и стари, сме русофили!

**Добре дошли,
братушки!**

Виктория ПОЛЕГАНОВА

Със злост излагат на показ своето невежество разни хора относно освободителната мисия на Червената армия. Те не се срамуват със сарказъм и злъч да питат "от какво ни е била освободила тази армия", наричана от тях окупаторска.

Това оскърби чувството за справедливост на моите земляци от с. Елов дол, Пернишко, и ето нашия отговор:

✓ Съветската армия ни освободи от нацистката зависимост, в която бе вкарана от Богдан Филон на 1 март 1941 г. с подписания от него Протокол за присъединяване на България към Тристранния пакт - Токио, Рим, Берлин. Това решение е одобрено на следващия ден от Народното събрание. Стана тайно от народа и мимо неговата воля, изразена преди това в Соболевата акция: масова подписка с искане правителството ни да приеме предложения от Москва Пакт за приятелство и взаимна помощ между СССР и България.

Само за няколко дни бяха събрани и предадени в София десетки подписи под предложението й от Елов дол. Заради което 16 наши земляци бяха изпратени в концентрационни лагери: Мико Боянов, Стефан Савов, Иван Станков, Стойне Динков, Вельо Богев и други.

Нацистите превърнаха родната ни в своя продоволствена база и изходен транспортен коридор за завоюване на съседните ни страни и СССР. После мобилизираха наши запасни и редовни военни части, като ги изпратиха в Гърция и Югославия. Хората роптаеха и се питаха такъв ли жандар трябваше да станат внуците на освободените от Русия наши бащи и деди?! Това и моите земляци не може-

Снимки Христо ХРИСТОВ

ха да понесат и мнозина от тях с готовност участваха в съпротивителните бойни акции на Радомирския партизански отряд.

✓ Червената армия освободи народа ни от фашисткия терор, наложен и поддържан от нацизма.

И в нашето село бе изпратена полицейско-жандармерийска част, подсилена от редовни и запасни войнишки състави. В

селото ни бе наложен фашистки режим. Всяка вечер още по светло камбаната удряше като на пожар. Беше предупреждение всички да се прибират в домовете си. След минути конни и моторизирани патрули плъзваха по пътищата и махалите, имаха право да стрелят и да арестуват. Неканените гости, настанили се в училището и в двора на черквата, инсцениваха нощни пре-

дизвикателства, като се преструваха на партизани и нахлуваха в домовете, искаха храна за отряда, а на сутринта арестуваха измамените. Така арестите станаха масови. Страх и подозрения сковаха живота в селото. Хората изтръпнаха, когато полициите сложиха белезници на учителката Тинка Стефанова и на една от най-личните ни моми Божурка Димова...

А каква трагедия се разигра, когато арестуваха Митко Динков навръх сватбата му, изтръгвайки го от прегръдките и писъка на невестата и на майка му. Прибраха и стария миньор Георги Веселинов. Тях заведоха в Околийското управление на полицията в Радомир, където лично палачът Гешев ги разпитвал, и инквизициите били нечовешки.

Зачестиха разстрелите без съд и присъда. Първо погубиха Руска Стоянова от съседното с. Мурено. След изтезания и разпити в полицейския подучастък в Сирищник, разстреляли я и я захвърлили в пшеницата в близост до с. Извор. Случайни минувачи намерили бащата Стоян в канавката до пътя между Горна Врабча и Дивлянската махала Средорек. Бяха невинни. След битова свада снахата Бонка ги наклеветила на двамата си братя полицаи, че били дали хляб на партизаните и те... наредили ги.

За мен най-страшно беше случилото се в местността Бойкъвец, на пътя между селата Чепино и Светля. Убиха човек, млад човек, заловен от полицията партизанин - Данчо Грънчарски. Идвахме с мама от фелдшера на с. Ковачевци. След Светля ни настигна полицейската камионетка - катафалка и казваха. В нея качаха заподозрени и след разпит ги изхвърляха полуживи. Този разстреляха. Чухме изстрелите и

катафалката ни срещна, връщайки се обратно. На стотина крачки, току до поточето - проснат човек. Беше извърнат по гръб. Окървавени, страшни, очите му още гледаха. Бяха го оставили непогребан седмица, после го заровили без покров на очите и без сандък, направо в калния ров...

Навярно такава участ се готвеше и на седмината от тунела в Царево село (сега Република Македония): Тиме Стоилков, Кръсто Веселинов, Стоичко Савов, Рангел Арсов, Рангел Пейчев (баща ми), Коста Побиевски и съпругата му Ефросима. Бяха мобилизирани и закарани там за скоростно изграждане на тунел - сложна транспортна връзка от обект на новата железопътна линия за Скопие, необходима на германците за по-бързото придвижване на войската и съответните провизии. Работата обаче не вървяла - чести аварии, свличания, срутвания. Тръгнали подозрения за умишлено бавене, за саботаж. Пристигнаха от Гестапо. Нашите обаче ги изпреварили. Петима от майсторите, в това число и моят чичо Крум, намерили мястото си в партизански отряд, а въпросните седмина се прибраха в село. Донесение-то обаче вървяло преди тях. И като ги карцираха в канцеларията на училището, взеха здравето им. От готвената им смърт ги избави мълниеносната вест за победния марш на братята червеноармейци.

✓ Съветската армия ни освободи от непреодолимите задръжки за превръщането на монархия България в република.

Заради всичко това хората и от моето село посрещнаха дислоцираната в Елов дол червеноармейска част, както се посрещат освободители - с поздрава: "Добре дошли, братушки!"

Чудото га си Вечно млад

На поезията всички възрасти са покорни...

Красиви, защото са духовни...

Тодор КЕРИН

Слъчезарна усмивка и стръкче здравец пъргава чаровница посрещаше хората в залата на район "Изгрев", където се проведе "Ден на поезията", организиран от Столичния съвет на СП-2004. Отговорничката по културно-масовата дейност Елена Цветкова приветстваше гостите с "Добре дошли". Публиката под акомпанимента на виртуозната пианистка Капка Найденова пъ възторжено и с искрена вяра, че България отново ще се възроди.

На поезията всички възрасти са подвластни. А за хората в напредналите

години тя е от жизнено значение. Защото, както пише голямата поетеса Дора Габе, поезията може да върне младостта на хората и да им подари чудото - човек да се чувства вечно млад. И може би затова в пространството витаеше не духът на трудното пенсионерско всекидневие, а добро, ведро и бойко настроение.

В столицата живеят много пенсионери, които са изкушени да споделят с белия лист своите преживявания и да изразят социалните си настроения. Столичният съвет на СП-2004 реши да предостави трибуна на пишещите пенсионери. За участие със свои оригинални творби се записаха повече от 50 автори, и повече от три часа възрастните творци рецитираха милите си спомени за младежки мечти, за

скъпите спътници в живота, за всекидневните битови проблеми, за българската история, а и за карикатурните прояви в обществото ни с неподправен и естествен хумор.

Членове на пенсионерското дружество "Владайски зов", район "Витоша", взеха дейно участие в празника. Поетът Иван Тотев, член на Съюза на независимите писатели, се представи с есето "Върхове в българската поезия". Пенсионираната учителка Стоилка Захариева със завладяващо чувство прочете своите стихотворения "Нашият първоучител" и "Моята гордост". А преди да издекламира творбите си "Баташката черква" и "Сватба", зам.-председателят на Владайското дружество на ветераните от войните Иван Павлов се

поклони на своя вдъхновител и бивш командир Орлин Орлинов, скъп гост на тържеството.

Всеки участник получи благодарствена грамота, а за цялостна активна дейност бяха наградени доц. Севдалина Друмешка от район "Връбница", Елена Христова от район "Изгрев", Росица Цветкова от район "Триадница" и Пенка Додунекова от Дружеството на КНСБ, колективен член на СП-2004. За успеха на празника много допринесе изтъкнатата певица Темелужка Димитрова, чито песни освежаваха програмата, а "гвоздеят" на нейното представяне беше баладата "Сто во семь минут всего" по стихове на поетесата Наташа Бонева и музика на композиторката Капка Найденова, написани

специално за 50-годишнината от първия космически полет на "светлооклия звезден принц" Юрий Гагарин.

Специално внимание към празника проявиха представители на Дамския литературен салон "Евгения Марс" с председател Божидара Цекова. Основателките на клуба, който неотдавна чества 15-годишнината си, с доайенг-жа Лили Елмазова,

съпруга на оперния певец Павел Елмазов и снаха на Евгения Марс, дългогодишната сърдечна приятелка на Иван Вазов, изразиха желание в бъдеще да се установи по-тясно сътрудничество с творците пенсионери. Те предложиха домакинството си за литературни четения и беседи в техния уютен литературен салон - спасителен оазис за литературните ни традиции.

* Авторът е председател на СП-2004, София

□ Позиция

www.duma.bg

За бъдещето на Централната баня

Какво ще стане с култовата сграда в центъра на София, строена по време на кметуването на ген. Владимир Вазов?

Петра ТАШЕВА

Неотдавна в медиите се появи съобщение, че Централната минерална баня в София най-после има ясно бъдеще - ще стане Музей за историята на столицата. Това е разумно решение, защото сградата е в центъра на града, представителна е и музеят ще се разположи добре в помещението й.

Но, както винаги, в такива случаи има и

някои нерешени въпроси

Известно е, че музей столицата ни е имала още преди Втората световна война, че след закриването му не се знае съдбата на повечето негови експонати, а те са над 115 хиляди единици! Беше обявено в предишните решения за бъдещето на банята, че 70% от нейната площ ще се използва за музей, 20% - за балнеолечение, и 10% - за тържествени прояви (концерти, изложби, коктейли). Дали това разпределение на огромната площ на Централната минерална баня ще се запази и в бъдеще?

Свидетели бяхме как добре "легна" тук само преди месеци изложбата за нашите банкноти. Сигурни сме, че и в бъдеще такива прояви ще намират великолепен подслон на това място. Но остава неясен един голям и сериозен проблем. Централната баня беше

полезен и ефективен лечебен център

Знайно, че още римските императори са идвали тук от Вечния град, за да се лекуват, а жените - за да се разкрасяват, защото никакви козметични продукти не могат да направят кожата на тялото, на лицето толкова гладка, мека, еластична, колкото водата от центъра на София.

Ние сме лоши стопани на минералните си води. Карлови Вари нямат повече извори от София, но там балнеолечението е едно от най-успешните в света. Необходима е ПОЛИТИКА, СТРАТЕГИЯ за използването на минералните ни води, за балнеолечението у нас. Българите сме болен народ, поставени сме в условия на трудно оцеляване и трябва всичко възможно да се направи от Министерството на здравеопазването, от професионалните съюзи, щото да се осигурят на хората медицински центрове за безплатно балнеолечение. А

Водата в центъра на София лекува

успешно болести на опорно-двигателния апарат, стомашни, ставни, неврологични заболявания. Затова важно е част от площта на Централната баня да бъде пак ЛЕЧЕБЕН ЦЕНТЪР! Не скъп СПА-център, предназначен за богати българи и чужденци, а НАРОДНА ЛЕЧЕБНИЦА, където безплатно или с минимални такси да се лекуват болните бедни и средно имотни наши сънародници!

Има и още един голям въпрос. В банята имаше басейни, там има и вътрешни дворове. Какво ще стане с тях? Колко поколения от деца и младежи са укрепвали своето здраве тук, взели са първите

Снимки Благвеста ЦВЕТКОВА

Свидетели бяхме как добре "легна" в банята само преди месеци изложбата за нашите банкноти. Ще последват ли и други?

си уроци по плуване, израснали са като добри плувци. Ще има ли пак в центъра на София плувни басейни с природно топлата минерална вода? Ако не могат да се уредят басейните в сградата на банята, не е ли възможно наблизо да бъде устроено тяхното съществуване?

Какво ще стане и с помещението на Народната баня, строена по време на кметуването на ген. Владимир Вазов? Очакваме ясни и категорични изяви на кметството на София за цялостното бъдещо решение за използването на сградата на Централната минерална баня. Известно е, че израз-

ходваните до сега средства за нейната „козметична“ реставрация

за съхранението ѝ като архитектурен паметник не са никак малко. Но дано всичките по-нататъшни преустройства да бъдат успешни, по-резултатни, защото се харчи народна пара, пилее се природно богатство, а това е неприемливо! Няма извинения за правителствата, министерствата, за обществото ни, пропилели време и средства за безхаберното съществуване на руините в идеалния център на столицата.

Брюкселски безсъници

План Херкулес за Гърция и ЕС

Георги ГОТЕВ

Неадекватността е основната характеристика за българския масов печат и телевизията.

Гръцката криза е запалила чергата на еврозоната, от което не само може да рухне Евросъюзът, но и да настъпи най-страшната рецесия, съпроводена с експлозия на национализми и на ксенофобия, насочена включително срещу българите. За нашите медии обаче всичко това не е интересно, на драгия зрител и читател се поднасят развлекателни новини и криминална хроника.

Ние сме страна на простите емоции. Както някой добре беше казал, даже сме си избрали премиер не за да ни управлява, а за да ни забавлява. А той разбира и от криминалните неща, така че очевидно новините ги правят по негов вкус. У нас масовите медии угаждат на управляващите, не на публиката. Скандалът с неадекватното поведение на Плевнелиев около искания от него подкуп в друга страна от ЕС би бил достатъчен, за да го отстрани от президентската надпревара, да предизвика неговата и на Цветанов оставка или уволнение и да привлече общинските съветници под съдебна отговорност. Но не и в неадекватната България.

В Брюксел всички лягаме и ставаме с последните новини от еврокризата. Темата е по-обединяваща за разговори и от финал на Шампионската лига. Не съм срещал никой в Брюксел, който да допуска, че задаващите се събития ще оставят живота му непроменен. Такъв страх от бъдещето е без прецедент за сегашните поколения. Отнасял съм се критично към Херман ван Ромпой за това, че пое новия пост постоянен председател на Европейския съвет, въпреки че страната му Белгия имаше нужда от него. Но съдбата му поднесе много по-трудна задача от съставянето на белгийско правителство. Той играе дискретна, но незаменима роля в опитите за спасяването на Евросъюза от задаващия се ураган. Контрастът между личностните характеристики на Ван Ромпой и Борисов донякъде илюстрира казаното дотук. Живеем в различни светове.

Европейските договори не са предвидили възможност страна-членка да излезе от еврозоната. Възможност за доброволно излизане от Евросъюза има, но не и за изоставяне на еврото. Въпреки това много сериозно се говори за фалит на Гърция и за излизането ѝ от еврозоната. Това би могло да стане, ако се въведат промени в Лисабонския договор от 2007 г., една изключително сложна и дълга процедура. Но ако Гърция фалира и излезе от еврозоната, мненията са разделени дали това действително ще спаси оставащите държави-членки, или по-скоро ще насъска пазарите срещу следващите жертви - Италия, Испания. Ако те последват пътя на Гърция, това би бил вероятно краят на еврозоната и началото на разпадането на Европейския съюз.

Проблемът в Гърция е, че въпреки фараонския размер на средствата, които еврозоната мобилизира, за да я спаси от фалит, държавата продължава да е неспособна да попълва бюджета си с постъпления от данъци, икономиката затихва, а протестите блокират всякакъв шанс за напредък. ЕС излиза с добри инициативи, като мобилизирането на милиардите евро неизползвани от Гърция средства по структурните фондове, за нови проекти. Но в очакване те да заработят, черните сценарии следват своя курс.

Гърция може да бъде спасена веднъж, но след това тя трябва да заработи и да не създава повече проблеми. В ЕС са готови да ѝ помогнат, защото разпадането на еврозоната и връщането към националните валути според експерти ще струва на всеки жител в еврозоната между 6000 и 8000 евро на глава от населението през първата година, и между 3000 и 4000 евро през следващите няколко години. За сравнение, поемането на всички дългове на Гърция, Ирландия и Португалия би излязло "само" хиляда евро на глава от населението в еврозоната.

Но според мен Гърция би могла да бъде спасена само ако бъде превърната в протекторат на ЕС, ако двете политическите партии, известни с митологичния си клиентелизъм, биха били разпуснати, и бъде съставено правителство на националното спасение, което да работи ръка в ръка с Брюксел. Но си давам сметка, че гърците са горд народ и не биха приели подобно унижение, дори ако в чест на славното ѝ минало планът бъде наречен "Херкулес".

Това обаче е само първата стъпка. Втората е съставяне на истинско европейско икономическо правителство, което да превърне Евросъюза в нещо като Европейски съединени щати. Тук обаче ще се окаже, че всички народи в ЕС са не по-малко горди от гърците и няма да приемат Брюксел да ги управлява.

Надявам се международният натиск да помогне. Не само САЩ, тези дни и БРИК - Бразилия, Русия, Индия и Китай, но дори и Южна Африка, искат да помогнат на еврозоната, защото живеем в глобален свят и техните интереси също са под заплаха. Великобритания не е в еврозоната, но ѝ стиска палци. Даже Турция изобщо не се радва на мъките на Гърция. Може би само македонците потриват ръце, което за пореден път доказва, че са неадекватни. Тоест българи.

Съзидателната сила на таланта

Новата изложба на акад. Румен Скорчев в Софийска градска художествена галерия

Весела НОЖАРОВА

С помням си как се почувствах, когато за пръв път застанах пред картината "Закуска на тревата" на Едуар Мане. Картината се намира в една от залите на музея на импресионизма "Орсе" в Париж. Мога да определя усещанията си като смесица от объркване, вълнение и изумление. Бях очаквала че "на живо" изкуството може да има различно въздействие, но тогава голата жена, сегнала в компанията на облечени господа, ме гледаше директно в очите с поглед, който произведе в душата ми истински взрив. Стоях дълго в залата, без да обръщам внимание на тълпите туристи, и си задавах въпроси, които тук пред тази картина намираха с лекота отговорите си. За изкуството като тържество на духа, като божествена искра, за епохата, която е способна да го роди и да му даде жизнени сили, всички отговори стояха пред мен, събрани в тази енигматична композиция.

Отправяйки се към изложбата на Румен Скорчев "Вариации на тема "Закуска на тревата" не можах да се абстрахирам от личния си катарзисен опит пред оригинала. Кой можеше да мери ръст с тази изумителна творба? После разбрах, че става дума за нещо

съвсем различно. За Румен Скорчев Закуската е само повод за потапяне в дълбините на собственото си изкуство. Един художник достигнал житейска и творческа зрялост, достигнал до най-високата точка на творческия си път и решил да направи един грандио-

зен опит да започне този път от начало.

Експозицията заема централната зала на първия етаж на Софийската градска художествена галерия. Съвсем в началото, сякаш за да зададе кода към разчитането на изложбата, художникът е поставил два обекта. Табло с документално представени репродукции на оригиналната картина на Мане, но и версии, по-стари и по-късни на същата тема. Тук има античен релеф на саркофаг от II - III в. сл. Хр., но също и творби на Тициан, Микеланджело и Пикасо. Малка галерия от образи, част от задълбочено проучване в търсене на генезиса на странната композиция, появила се в края на буржоазния XIX в, и превърнала се в предвестник на големите промени на границата на две епохи. На отсрещната стена е поставен един малък автопортрет на художника. Той е неочакван, някак много различен от обичайния, строг и овладян образ на своя създател. Със своето екзистенциално почти гротескно присъствие още от самото начало на изложбата този автопортрет подава призмата, през която започнах да разглеждам

останалите работи в залата. А те в по-голямата си част са поредица от живописни платна и рисунки, и по един или друг начин разиграват отново и отново фигурите на тревата. Това са фигури, които ту са преки реплики на композицията на Мане, ту се отдалечават от нея, но остават фокусирани върху човешкото тяло, голо, уязвимо, едновременно част от заобикалящата го природна среда и напълно самотно в нейното лоно.

Както в рисунките, така и в живописата личи мощната сила на големия график. Рисунката е изначалното средство, върху която е изградена цялата тъкан на изложбата. Не за друго текстовите в каталога, и по специално уводният текст от друг голям художник Светлин Русев, са посветени именно на рисунката. В изложбата рисунката е не е просто техническо средство за пресъздаване на една определена творческа идея, но е важно действащо лице във взаимоотношенията между художника, публиката и творбата. Връщането към рисунката като начало на творчеството има силата на равностметка.

На прага на своите 80 години, Румен Скор-

Закуска на тревата-Ж, 2011

Закуска на тревата - Д, 2011

Фигура 1, 2011

чев се изправя в категорична защита на всички онези ценности, които бяха отстоявани в българското изкуство от неговото поколение. Онова поколение, което

ленията и промяната на професионални и културни стойности тази дълбока, екзистенциална връзка с изкуството е почти напълно изличена. И тук именно е този скрит пласт

Закуска на тревата-В, 2010

по стечение на обстоятелствата живя в изкуствената сянка на режима, но именно в нея като на самотен остров намери своята вътрешна артистична свобода. Сега, много години по-късно, след смяната на поко-

в разчитането на изложбата на Скорчев, тук работите му са обзети от тъга, от носталгия, но в същото време са решени гръмка да докажат своята стойност, своята създавателна сила, която няма прегради във времето.

Култура

оачквайте

Израелският „Гълъб на мира“
Ноа ще пее в София

Двамата в презръдка за вечността

Николай Хайтов днес щеше да навърши 92 години

Елена ХАЙТОВА

Той знаеше, че Тя може без него, защото е велика по значение, макар и малка по големина. Тя - родината. И още от малък я бе вместил в своя детски свят чрез мъдростите от приказките, които му разказваха в родното село Яврово. Малко по малко пораставаха с нея. В него растеше и Тя. А Тя, както Той я помнеше, все трябваше да се бори. Мнозина я недооценяваха - била малка, била бедна, била с ниско потекло - от дивите Балкани. Тя - България.

Но той я обичаше именно такава - и малка, и бедна, и ниска за някои, които гледат отвисоко, ала велика с Паисии-

евото творение, храбра с храбростта на дедите. Политаща към Космоса със своята песенна слава.

И обичайки я безмерно, той - писателят, сам си изкова най-силното свое оръжие, с което да я брани, възпява и да се бори за нейната слава. Изкова си оръжие - слово. Най-силното оръжие за творец. И се втурна като истински воин да брани езика й - езика български, от чужди слова-акули, за да не изчезне сочатата майчина реч и да не се загуби народът български. Жигосваше с думи-мечове онези, които изсичаха децата й - дръвчетата в горите, и отнемаха въздуха на всички. Трехе я с дим и бензинови пари, та белите й дробове се

задръстваха от смрад. И пак със своето гъвкаво и ковко слово разказваше на малки и големи, за славни войводи и хайдуту, посипани с дебел слой заборава. Така измъкваше "дрипавата" и скрита истина, за да я видят всички и поклон да сторят на нея - на България.

Той - писателят Николай Хайтов (1919-2002), бе щастлив, че е роден на 15 септември - първия учебен ден. И за него, академичка, сякаш целият му живот протече като училище. Защото не се свенеше да се учи от всекиго. Стига той да носеше мъдрост. И знания. Стига да усетеше, че в сърцето му се таи обич към родното. Към българското.

И ако е нужно веднага след

името на писателя, заслужил огромната народна любов, да се сложи някое друго име, то непременно в съзнанието на тези, които го знаят и познават добре, излиза едно-единствено име - Нейното. На родината. Хайтов и България.

Защото не е тайна, че той си отиде от този свят болен от обич. Обич към България. И ако той е жив за всички, които го обичат, то е защото с голямото си творчество прегръща Ней, а Тя, бидейки в него, остават двамата в една презръдка-вечност.

Чуйте и училищното звънче.

На 15 септември, рождения ден на писателя, то призовава всички: "Да си останем българии!"

За да я има Ней, България. Докато свят светува.

Така да бъде!

Благоевградският театър вгиза завесата с пиеса на Пол Жералди

Николай ИВАНОВА

С премиерата на драмата "Да обичаш" от Пол Жералди Драматичният театър "Никола Вапцаров" в Благоевград ще открие новия творчески сезон. Ценителите на театралното изкуство ще могат да видят Соня Дюлгерова, Румен Попкостагинов и Стефан Стайчев. Постановката и музикалното оформление са на Стефан Стайчев, сценографията е на Георги Славков, звуковият монтаж - на Димитър Христов. Представлението ще се играе на 20 септември от 19 ч. на голямата сцена на културния институт.

Украински звезди пяха и танцуваха насред липите

Христо ХРИСТОВ

Близко двучасов концерт украински, руски, беларуски и еврейски песни и танци изнесоха привечер във вторник край Братската могила в старозагорския парк "Пети октомври" артистите от гостувания по покана на националното движение "Русофили" у нас театър "Николи Кулиша" - град Херсон.

Солистката на ансамбъла, заслужилата артистка на Украйна Ружена Рублева, поздрави на български публиката, след като всички заедно запяха с нея "Калинка моя", а буря от овации съпроводи танца на балерината с най-висша изпълнителска категория Евгения Жданова.

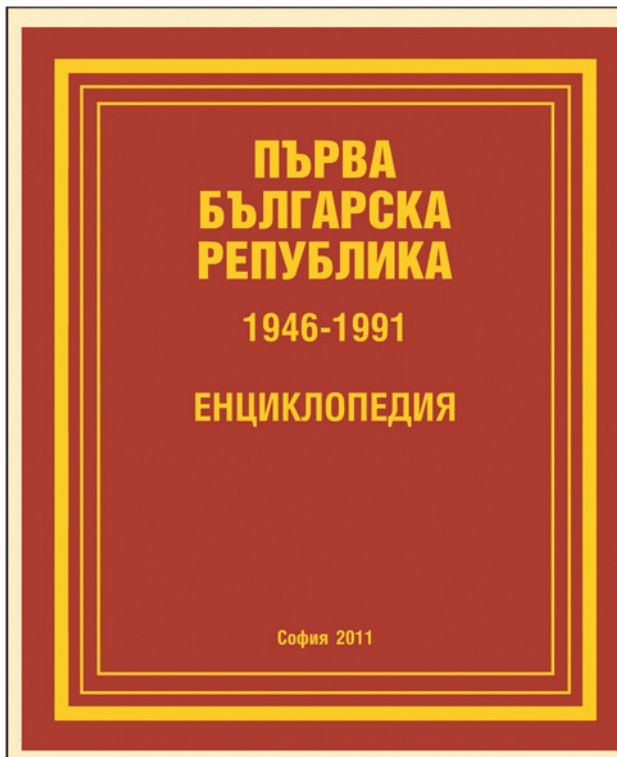
Снимка Авторът

Театърът съществува вече второ десетилетие като областна академична музикално-драматична културна институция. Той е подведомствен на Министерството на културата и туризма на Украйна, коментира художествената ръководителка, заслужилата артистка Любов Калуж-

ная. Концертът в Стара Загора е част от едномесечното турне, в което е имало изяви в рамките на международния фолкфест "Раднево 2011", на събора на русофилите край язовир "Копринка", а през следващите дни трупата ще бъде гост на Поморие, Бургас и Шумен.

Полско трио акордеонисти свири в НДК

Тържествен концерт по случай полското председателство на съвета на ЕС ще се състои на 19 септември от 19 ч. в зала 3 на НДК. В програмата са включени изпълнения на Motion trio (Полша, акордеони) и Силвестър Матеев (кавал), научи ДУМА от Полския институт в София, организатор на събитието заедно с посолството на Полша. Покани за концерта може да се намерят в Полския институт. Motion trio (Януш Войтарович, Павел Баранек и Марчин Галажин) съществува от 1996 г. и оттогава разкрива непознати възможности на акордеона, като напълно променя представата за музиката, създавана от този инструмент. Няма стил, който да е предизвикателство за музикантите, акордеонът в техните ръце може всичко. "В еднаква степен ни вълнува хеви метъла, джаза и съвременната музика", признават изпълнителите от триото. Те са лауреати на престижни награди, в т.ч. Grand Prix на IV международен конкурс за съвременна камерна музика "Кшищоф Пендереcki". Гастролирали са на шест континента. Силвестър Матеев (кавал и вокал) е основател на все по-успешно представящата се и по света група "Силвър бийт колектив". Заедно с нея Матеев излиза на една сцена с Теодосий Спасов, Иво Папазов, скоро след което "Силвър бийт колектив" гостува на международния фолклорен фестивал в Украйна. Матеев свири със семейството си от 9-годишен. Той е един от най-младите изпълнители на кавал, който напоследък е в светлината на прожекторите заради неговите изненадващи импровизации.

Излезе от печат
„ПЪРВА БЪЛГАРСКА РЕПУБЛИКА“
(1946-1991)

Енциклопедията отразява най-важните имена, събития и факти в държавния и обществен живот на социалистическа България - времето от 15 септември 1946 г. до 12 юли 1991 г., когато тя съществува под названието Народна Република България.

Настоящото издание е в чест на 65-годишнината от обявяването на България за Република.

Енциклопедията ще бъде представена от проф. Андрей Пантев на 15 септември - четвъртък, от 17,00 ч. в киносалона на ул. „Позитано“ 20.

Каним ви да присъствате!

www.duma.bg

кратки

Валя Балканска и
Велко Кънев с пенсии
за особени заслуги

Парламентът отпусна пенсии за особени заслуги към държавата и нацията на народната певица Валя Балканска и актьора Велко Кънев. Вносител е Министерският съвет. Размерът е 700 лв. месечно, считано от 1 юли т.г. за Валя Балканска и от 1 август - за Велко Кънев, съобщи БТА.

Сатирата пътува за
Каварна за първото
си представление

Първото представление за новия сезон на Сатиричния театър е на сцената на читалище "Съгласие" в Каварна, научи ДУМА от екипа. На 19 септември от 19 ч. ще се играе "Детектор на лъжата" от Василий Сигарев с участието на Павел Попандов, Филип Трифонов и Албена Колева. Същия ден в 12 ч. сатириците заедно с кмета Цонко Цонев ще открият обновената почивна база на театъра в една от най-живописните части на Каварна. Там ще бъде отбелязан и юбилея на Павел Попандов, който на 18 септември навършва 65 години. Междувременно стана известно, че популярният актьор и режисьор Камен Донев вече е главен художествен ръководител на Сатиричния театър, съобщи сайтът Всеки ден. Той изпълнява тази длъжност от 1 септември. Основните му задължения ще бъдат свързани с репертоара на трупата. На 26 септември Камен Донев ще представи в Сатирата спектакъла си "Възгледите на един учител за народното творчество". Именно с него ще започне новият сезон на театъра в София.

Снимка ПРЕСФОТО/БТА

Големият български художник Светлин Русев показва поредната си изложба в галерия "Пролет" в Бургас, озаглавена "Камени картини". Тези различни картини са родени от неговото авторско въображение и са рисувани върху естествените форми на мраморни отломъци

Мнение

Държава-вник, достоен за майка България

Нашият народ има право и се нуждае да знае истината за живота и дейността на Тодор Живков, тъй като с него са свързани 33 години от близкото ни минало, което трябва да помним и оценяваме по достойнство

Доц. д-р ик Иван ГАВРИЛОВ

Откровено с дълбоко убеждение в правдивостта на мнението си съм принуден да изразя категоричното си неодобрение със заглавието и съдържанието на публикуваната на 7 септември т.г. в ДУМА статия "Тодор Живков - на две жени подвластен", както и с нейното съдържание и самата рубрика "100 години от рождението на "Първия". В ДУМА смятам за моя вестник, но в конкретния случай онова, което трябваше да прочета, беше изненада за мен и се разминава с това, което не само заслужава, а би следвало да се напише по повод 100 години от рождението на който и да било държавен ръководител на България. Не знам доколко написаното е предложено от автора - доц. Боян Кастелов, или поръчано от редакцията, но написаното не отговаря не само на авторитета и предназначението на в. ДУМА да воюва за справедливост, но и не е достойно не само за личността на Тодор Живков, а и за неговия достоен народ. Сигурен съм, че болшинството от гражданите, живели във времето на управлението на Живков, биха желали по-друга, обективна и преобладаващо положителна оценка за живота и дейността му. А във въпросната статия почти половината от написаното е за Людмила Живкова, а другата - за д-р Малеева.

Всеки народ има право и е значимо за неговата история да знае истината за живота и дейността на всеки свой държавен ръководител и по достойнство му окаже уважение. В годините след 10 ноември 1989 г. бяха изписани и изговорени главно отрицателни, стигащи до абсурд, оценки за Тодор Живков. Такъв подход по същество е неприемлив, защото е и опит да бъде отречен, зачертан трудът и плодотворите от него на поколението българи...

Не бяха малко хората, в т.ч. и с леви убеждения, които повярваха в Десети ноември и очакваха реални промени, които да създадат предпоставки за по-добри условия за живот, към по-добро във всичко. Това не стана и състоянието на всички сфери на обществото беше влошено. Като резултат животът на хората се влоши и стана тревожно труден.

По времето на социализма, наричано тоталитаризъм и напълно отричано и охуляно, според официалните данни на статистиката и други изследвания и публикации,

икономиката ни беше гостатъчно развита

създаваше условия за работа. Безработицата беше нещо чуждо за българите, дори имаше остра нужда от работна сила. Доходите на хората, въпреки невисокото им ниво, бяха достатъчни, за да осигурят издръжката на семействата си, да поддържат разходите на учещите си деца и дори да ползват в немалко случаи по две почивки на година, защото имаше създадени условия за това на достъпни цени.

Селското ни стопанство произвеждаше продукция, която задоволяваше потребностите ни плюс износ. Същото беше и с животновъдството. На всички е известно днешното състояние на тези два отрасъла и как сме принудени да купуваме на пазара вносни стоки от тези отрасли. Образованието, здравеопазването, науката и културата са до такава степен влошени, че е не само тъжно, но и унизително на фона на таланта на нашия народ. Всичко това е следствие на разрушителните процеси, свързани с приватизацията, осъществена по престъпен и национално-безотговорен начин. Беше реализирано "разграбване" на съграденото по времето на Тодор Живков. Онези, които биха възразили, ще е достатъчно само да си припомним, че днес стотици хиляди българи са безработни.

Факсимиле от публикация във в. ДУМА от 7 септември 2011 г.

Трудно настояще

През 1956 г. населението на България е било 7,6 млн., а към 1989 г. - около 9 млн. Това е сериозно демографско постижение, което не се нуждае от коментар. Докато през 1956-а броят на учените у нас е бил 1800, то през последните 1988-1989 г., т.е. по времето на Живков, достигат 30 хиляди! В периода на прехода и в последните години се твърдеше, че учените са много, то сега се оказва, че сме на последно място в ЕС по брой на учените на 1000 души население.

Недостатъчните доходи, бедността и ликвидирането на ценностната система, без подмяната ѝ с друга такава, доведоха до рязко и невиджано преди нарастване на престъпността. Създадена е обстановка на несигурност и неспокойствие. В светлината на тези реалности трябва открито да се пише за истината по времето на Живков, която следва да знаят и

га помнят по-младите поколения

Далеч сме от мисълта да отричаме допусканията по това време грешки и извращения, довеждали до засягане достойнството и дори живота на някои наши съграждани, но именно поради всичко споделено може да се твърди, че нашата историческа наука е в дълг към живота и дейността на Живков. И НС на БСП също е в дълг към Живков и неговата дейност и управление, което по същество означава и оценка за стореното, съграденото по време на социалистическото развитие на страната. След повече от 21 г. е крайно време БСП в лицето на нейното ръководство

да даде ясна, задълбочена и обективна оценка за дейността на Живков.

В една малка по обем книга - само 189 стр., озаглавена "Тодор Живков срещу някои лъжи", изд. "Делфин прес" - Бургас, 1993 г., той разказва за цифри, факти и примери за своите виждания, оценки и принципи. Тези разсъждения са писани по времето, когато Живков беше под домашен арест, лишен от документи и информация, както и от сътрудници. И са доказателство за неговата памет, съпричастие към стореното и за интелектуалните му възможности. В тази книга четем: "Лъжите, издигнати като бичове срещу мен, се обвиха около авторите си... Нямам достъп до архиви за справка, сътрудници. Почти съм лишен от притежаваните документи, записки. Само спомени. И памет. Съхранила десетилетия, благодарност за нея към създателя..." И по-нататък: "Винаги и всячески съм се противопоставял на насилия, самоволие. Испитвал съм неприязън към издевателствата. Твърдост, не жестокост. Убеждаване, не принуждаване, не налагане. Това отстоявах и преди 9 септември, и в годините до 1956-а, и след това - по време на 33-годишното ми управление." Това е израз на неговите разбирания, на философията му по въпроси, по които е обвиняван.

Нека сравним и онова, което беше "натрупал" като материално богатство за себе си Тодор Живков с натрупаното от някои негови днешни критици, реализирано главно по време на участието им във властта. "Днес се посреща отегчително твърдението, че нямам лев за делен и нищо освен дрехите, които доносвам. Все някога ще се признае. Всич-

ко това е много лично. Не съм и допуснал, че ще се наложи да го афиширам... Така съм усещал нещата, да помисля, да обезпеча последния член на обществото в държавата, която ръководя, едва тогава - себе си. Рано или късно истината за Тодор Живков ще стане достояние."

Ето мнението и на Михаил Горбачов, който след повече от 20 години, през октомври 2010 г., посети нашата страна: "Що се касае лично до Т. Живков, мисля, че той направи много за България. Идвах в България. Видях, че България има нужда от много неща. За това време вие подновихте целия жилищен фонд и от колибите минахте в нормални жилища като в цяла Европа. Той понякога използваше своите способности, за да ни увещава, да изхитрува - беше много способен човек." Тази оценка е още силна и значима, ако вземем под внимание факта, че Горбачов и Живков имаха редица различия по важни въпроси на политиката и изобщо отношенията им не бяха достатъчно добри.

Поучителна и любопитна за читателите е оценката на Бойко Борисов: "Не ми харесва, че ме сравняват с Тодор Живков, защото сме несъизмерими - една стотна от това, което е построил той за България и което е направено за тези години да направим, да постигнем икономическия ръст на тогавашната държава, би било огромен успех за всяко едно правителство. Факт е, че 20 г. ние само приватизирахме онова, което е било построено дотогава." По повод това изказване Евгения Живкова сподели: "Това е една оценка, която до този момент никой друг политик от ранга на премиер или позицията на Бойко Борисов не е давал. И смятам, че това е изключително ценно и достойно от неговата страна, защото моето мнение е, че той наистина мисли така." Напълно споделям казаното от Евгения Живкова. Тази оценка прави чест на премиера, достойна е за уважение, но е и поучителна. Важна е и за младите хора, на които се внушава, че всичко по времето на Живков е било лошо и само лошо и напълно се отрича.

А като се замисли човек и се освободи от политическите си пристрастия и внушения на някои днешни политици и сравни качеството на живот на болшинството от народа преди и след т.нар. промени, ще се увери по безспорен начин, че тогава

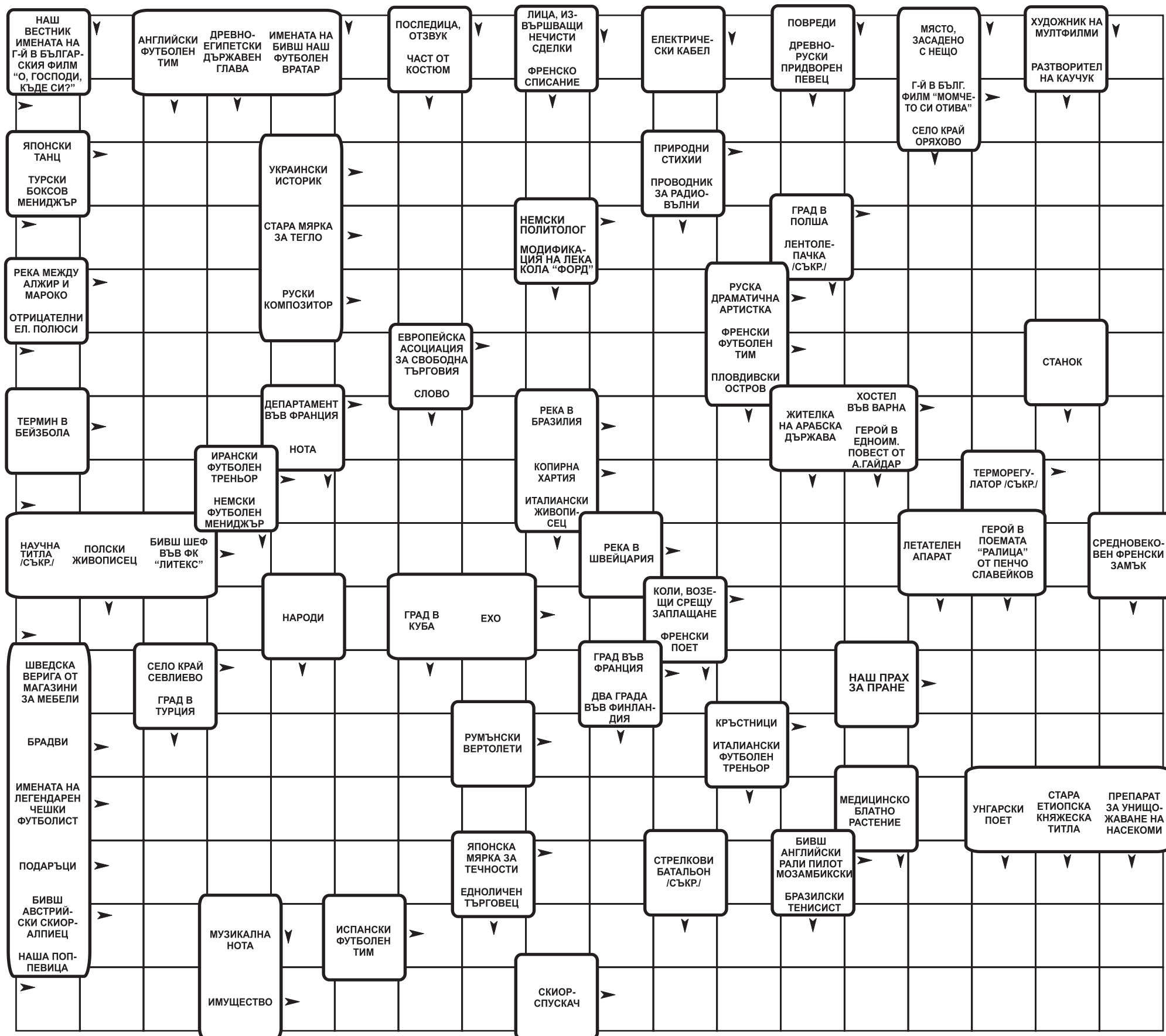
хората са живели по-добре

били са по-спокойни и по-сигурни в утрешния ден. В този смисъл неоснователни са обвиненията на младите хора по отношение на техните родители и прародители за проявяваната от тях носталгия по онова време.

Когато човек се запознае с цифрите, фактите и примерите, свързани с условията за живот и развитие на обществото като цяло по времето на управлението на Тодор Живков и реалностите днес у нас, желае или не, харесва ли му или не, независимо от политическите си предпочитания, ще направи извода, че по онова време обикновените, трудовите хора са живели по-добре, в страната ни са постигнати резултати, съградено е много. Именно поради това и заради историческата истина е необходимо да се отдава заслужено уважение и почит към държавните ръководители, в дадения случай - на Тодор Живков. Нашият народ има право и се нуждае да знае истината за живота и дейността на своя държавник, тъй като това са 33 години от близкото ни минало, което трябва да помним и тачим по достойнство.

Далеч съм от мисълта, че споделеното от мен е единствено вярно и правилно, но читателите на в. ДУМА и всички, които милеят за род, родина и справедливост се нуждаят от слова, като написаните по-горе. Каквито и оценки да се дават за Тодор Живков и неговото 33-годишно управление, то в едно съм напълно сигурен - колкото повече се отдалечаваме от времето на негово управление, толкова повече ще се откриват положителните плодове и всеки ден ще бъде добавяна нова страница за стореното от него в името на добруването на народа и майка България.

Губи време

РЕЧНИК: Алард, Ахола, "ИАР", "ИКЕА", Кобздей, Лилина, Онер, Радом.

КРЪСТОСЛОВИЦА ПО ЗАДАДЕНА ДУМА

Съставете кръстословицата, като използвате дадените по-долу думи:

3-буквени: Ауг, Аро, Гоа, Яал.

4-буквени: Амли, Вава, Димо, Зеун, Инуг, Ирма, Наем, Нерв, Пеан, Саре, Трап, Яков.

5-буквени: Алиев, Ариан, Канал, Книги, Лагуи, Огеон, Соргу, Ствол, Туран, Янтра, Яспис.

6-буквени: Асесор, Импорт, Инозит, Морфин, Патрон, Реноме, Росини, Фронга.

ОТГОВОРИ ОТ МИНАЛИЯ БРОЙ

СКАНДИ
ВОДОРРАВНО: КАСАПИ - ОРАТОРИЯ - РЕЛ - ДЯЛ - ЛИОН - СИРОП - КОМИК - БНТ - КАРАТ - ВИДИМА - КАМАРИЛА - ЛЕ - ХА - ДОКА - АВЕНИР - ВИК - ЛОЗАР - РАВАН - ОСА - АРЕС - МЕНА - ПИЛЕ - КРОТАЛ - ТИК - КОРАЛ - СИРЕНА - БОСИЛЕК - НИКЕ - АТ - НАВАРО - АВАР - ХОР - РЕНО - СРЕДЕЦ - МИР - ТАЛОН - НЕНЕ - БИСЕРИ - ЕТАП - ЛАЛ - АСО - ПРИРОДА - СИЛОМЕР - ТЯЛО - ОН - РАЛИН - ДИНАР - БОР - НОМЕР - ЦИТАТ - ТЕМИ - АРОМА - АНИ.

ОТВЕСНО: БАРИКАДИ - ИКОНОМИ - ИМОТ - СЕРАМ - КОЛОС - РИСАЛ - РЕ - МАЛОРАД - СЕРИН - РЕСОР - ПАРОЛА - АЛАР - РОМАНИ - ВИД - ТИКО - КЛЕВЕТИ - ЕЛО - ЯК - ЛАЗАР - КАНА - ПРИМА - ЛОЛОВА - АРОС - РОЛЕР - НЕР - МИ - АРЕТИНО - ОТИТ - РО - ПАМИД - САРИ - СНАРЯД - КИЛЕР - ЛЕКАР - ПОЛИЦА - ХОЛ - МЕНАМ - НЕВЕН - ДОНИ - РИБА - ИВЕТА - АДЕЛА - АТА - ДИОН - ХРАНИ - АРЕНА - ОРАН - ЯНТРА - НАКИТ - ЦЕЛОН - ТИ.

Филмов екофестивал превзема Кърджали

81 продукции на водещи европейски и световни меди, независими продуценти и организации от 21 страни ще участват в „Зелена вълна - XXI век“

Шестият Европейски екологичен фестивал "Зелена вълна - XXI век" за филми и tv програми, посветени на екологията и опазването на околната среда, ще се проведе от 16 до 18 септември в сърцето на Източните Родопи - Кърджали. Единствената по рода си проява в България се утвърди като традиционен форум с международно признание и известност, чиято цел е представянето на съвременни продукции на тема екология и запознането на широката общественост със съществуващите екологични проблеми, както и създаването на конкурентни филмови и медийни продукти, насочени към повишаване на екологичната култура и информираността на обществото, които допринасят за опазването на човешкия живот и природата.

Във фестивала т.г. участват 81 продукции на водещите европейски и световни меди,

независими продуценти и екологични организации от 21 държави - Австрия, Босна и Херцеговина, България, Германия, Испания, Италия, Канада, Китай, Кралство Нидерландия, Македония, Норвегия, Полша, Румъния, Словакия, Сърбия, Турция, Унгария, Франция, Хърватия, Черна гора, Япония.

Участниците ще се състезават в категории за документални филми, научнопопулярни и учебни творби, телевизионни програми, посветени на екологията и опазването на околната среда, туристически продукции за културното наследство, видеоклипове и спотове. Всички произведения от шестото издание на фестивала ще бъдат прожектирани в залата на Общинския център за култура и младежки дейности, като входът за проявите е свободен.

И тази година международно жури, съставено от водещи

медийни експерти и професионалисти, работещи в областта на екологията, опазването на околната среда и човешкото здраве, ще присъдят Голямата награда "Щъркелово гнездо" в отделните категории на най-добрите екологични продукции. Статуетката е изработена от известния македонски скулптор Андрей Митевски. Ще бъде връчен и приз за най-добър балкански филм на екологична тематика.

В рамките на "Зелена вълна - XXI век" на 16 септември от 14.30 ч. ще се състои Кръгла маса на тема "Урбанизация и промишлено замърсяване: екологични решения и нови технологии". По време на фестивала ще бъдат засадени дървета в парка "Зелена Европа" в Кърджали - продължение на установената традиция от фондация "Европейски екологичен фестивал". В рамките на форума ще се организират междуна-

родни експозиции на екологична тематика на водещи автори от балканския регион. Ще бъде представена фотоизложбата "Дакар - сбъдната мечта". Ще се проведе конкурс за детска рисунка на асфалт "Зелена Европа и моят град", ще се организира състезание по екобадминтон, ще има и много други екологични атракции, прояви и изненади за участниците и гостите на събитието.

Форумът се организира от фондация "Европейски екологичен фестивал" в партньорство с община Кърджали под почетния патронаж на вицепрезидента на България - ген. Ангел Марин.

Син пита баща си:
- Тате, какво са парите?
- Парите, чедо, са мерcedes, френски коняк и хубави жени - замечтано отговаря родителят.
- А какво е да няма пари?
- отново любопитства малкият.
- Да няма пари е трамвай, чай и майка ти...

Проф. АТАНАС АТАНАСОВ, актьор и режисьор
ГАЛИНА ТОШЕВА, мениджър и политик
ДРАГОМИР СИМЕОНОВ, журналист
МИЛЕН МИЛАНОВ, актьор
НЕЛИ РАНГЕЛОВА, естрадна певица
Проф. ПЛАМЕН КАРТАЛОВ, директор на Софийската опера и балет
РУМЕН ЯНЧЕВ, председател на УС и изпълнителен директор на "Булстрад" АД
Проф. ОГНЯН БРАНКОВ, хирург и преподавател
Доц. д-р ТОТКА МОЛОВА, декан на ФЖМК
в СУ "Св. Климент Охридски"

Съвършената усмивка ще представят у нас

Стъпка по стъпка съвършената усмивка ще бъде представена в България от прочутия специалист д-р Мауро Фрадеани. Зъболекарите от цял свят ще проследят онлайн демонстрацията, но единствено нашеници ще могат да видят рецептата за красива безупречна усмивка на живо. Кандидатът за процедурата е българка. Преди броени дни доброволката се завърна от клиниката на специалиста в Италия, където се състоя първият етап от изработката на съвършената усмивка. На място у нас ще бъде направена т.нар. бисквитена проба и ще се нанесат последните штрихи от изработката на порцеланови фасети.

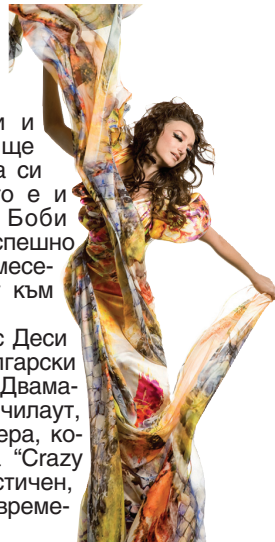
Критериите за красивото се променят, американската мода на ослепителна, сияеща усмивка има все повече привърженици у нас, споделят организаторите на проявата. Инициативата е част от Sofia Dental Meeting - най-големия дентален форум в Източна Европа, който ще се проведе от 29 септември до 2 октомври в София. Над 40 лекции, 30 практически курса, 10 клинични демонстрации и 7 дискуссионни панела предвижда четвъртото му издание.

ДЕСИ ТЕНЕКЕДЖИЕВА ОТКРИВА СЕЗОНА С ЛАЙВ НА ОТКРИТО

Популярната певица и актриса Деси Тенекеджиева ще отбележи по оригинален начин първия учебен ден в едно от най-култовите заведения в центъра на София - Toba&Co, като с лайв концерт ще открие в 21 ч. есенния парти сезон. Тъй като лятото очевидно не си отива и температурите през целия септември ще са високи, това ще се случи на открито - в прекрасната градина зад Националната художествена галерия.

За многобройните гости и фенове Деси Тенекеджиева ще представи песните от албума си "Crazy Butterfly", между които е и новият сингъл "Искам" с Боби Вълчев. Той вече се върти успешно в радиоэфира, а до края на месеца се очаква и видеоклипът към песента.

Традиционно на сцената с Деси ще свири и най-добрият български перкусионист Калин Вельов. Двамата ще потопят зрителите в чилаут, хаус, лаундж и джаз атмосфера, която е в основата на албума "Crazy Butterfly" - едновременно акустичен, но и със силно изразен съвременен електронен саунд.

Чехите са най-големите любители на бирата

Най-много пивоварни - цели 1319, има в Германия, най-високи приходи от производство на кехлибарената напитка се реализират

във Великобритания, но най-много бира пият в Чехия. Тези данни са представени от проучване на Асоциацията на пивоварите в Евро-

па, публикувано в Business Insider. България е чак на 17-о място в класацията по употреба на нискоалкохолното питие.

ТОП 20 НА ЕВРОПА

място	страна	консумация на човек в литри	процент от употребата на алкохол	брой пивоварни	приходи от данъци от продажба на бира
20	Кипър	58.1	35	2	48 млн. евро
19	Румъния	58.2	39	20	680 млн. евро
18	Русия	58.9	33	няма данни	няма данни
17	България	59.5	32	11	190 млн. евро
16	Португалия	59.6	31	7	973 млн. евро
15	Полша	69.1	56	70	3.1 млрд. евро
14	Унгария	75.3	35	55	470 млн. евро
13	Холандия	79	50	72	2 млрд. евро
12	Хърватска	81.2	37	няма данни	няма данни
11	Испания	83.8	45	20	4.2 млрд. евро
10	Словакия	84.1	36	11	216 млн. евро
9	Люксембург	84.4	14	няма данни	няма данни
8	Финландия	85	46	20	1.14 млрд. евро
7	Дания	89.9	45	120	889 млн. евро
6	Белгия	93	57	135	1.9 млрд. евро
5	Великобритания	99	43	667	13.3 млрд. евро
4	Австрия	108.3	53	173	1.4 млрд. евро
3	Германия	115.8	53	1319	12.4 млрд. евро
2	Ирландия	131.1	53	26	1.48 млрд. евро
1	Чехия	156.9	57	128	676 млн. евро

Жените чистят 3 седмици годишно

Над 3 седмици от годината на дамите преминават в чистене и други домакински задължения, пише в "Дейли експрес", цитирайки данните от проучване, направено във Великобритания. Повече от 10% от жените отделят по 4 часа дневно на домакински задължения - еквивалент на два месеца. Според изследването около 40% от представителките на нежния пол разполага с по-малко от един час седмично "време за себе си". Те обаче запълват свободните минути с гладене, пране и бърсане на прах.

Обикновено дамите при-

ключват с домакинската работа около 20 ч. Прибавено към пълния им работен ден, времето за чистене увеличава заетостта на жените до 50 часа на седмица.

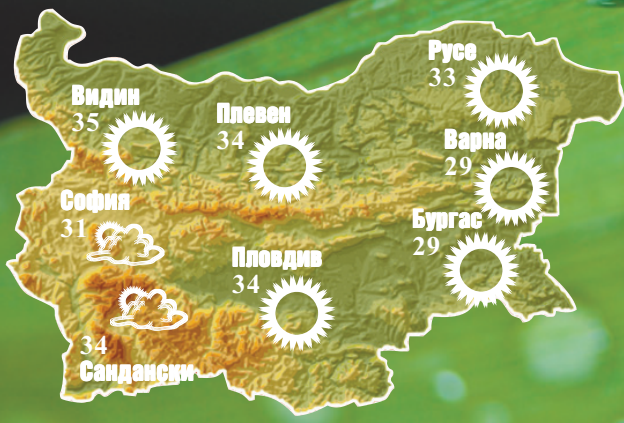
Почти половината от представителките на нежния пол изпитват вина, когато къщите им не са в изряден вид. Над 90% от дамите споделят, че правят по няколко неща наведнъж, за да свършат работата си. Близко 50 на сто от жените казват, че липсата на време е основната пречка пред поддържането на дома в идеално състояние. Второто пречателство са непослушните деца.

справочник

ВРЕМЕТО

През нощта над страната ще е ясно, а утре отново слънчево и горещо. Времени увеличавания на облачността ще има след обяд над крайните западни и над планинските райони. Минимални температури между 13° и 18°, максимални - между 31° и 36°, в София минимална температура около 15°, максимална - около 31°. Атмосферното налягане ще бъде близко до средното за месец септември. В планините ще е предимно слънчево. Времени увеличавания на облачността ще има след обяд главно над западните райони. Ще духа слаб, по високите части до умерен, вятър от северната четвърт. Максимална температура на височина 1200 метра - около 25°, на 2000 - метра - около 17°. По Черноморието също ще бъде слънчево. След пладне ще духа слаб източен вятър. Минимални температури между 17° и 20°, максимални - 27°-29°. Температурата на морската вода е 23°-24°. Вълнение на морето ще бъде 1-2 бала.

Изгледи за

16 максимални 31°/34°		17 максимални 30°/34°
---	--	---

До края на седмицата времето ще остане предимно слънчево. Времени увеличавания на облачността ще има в събота над североизточните райони, а в неделя над планините. Минималните температури ще са между 12 и 17°, малко по-ниски по високите котловинни полета. Дневните температури слабо се понижат и максималните ще бъдат предимно между 29 и 34°, по морския бряг - 26-27°.

ДУМА
www.duma.bg
duma@duma.bg
Основател **Стефан Продев**
Издател **„ДУМА 2008“ ЕООД**
Николай Малинов

Русия **МОНД**
България **ДИПЛОМАТИК**
СЪВМЕСТНО ИЗДАНИЕ С **ДУМА**

- Главен редактор **Ивелин Николов**
Първи зам. главен редактор **Юрий Борисов**
yborisov@duma.bg
Зам. главни редактори **Георги Георгиев**
ggeorgiev@duma.bg
Таня Джаджева
tgeneva@duma.bg
Отговорен секретар **Ивайло Гиздов**
igizdov@duma.bg

- Управител **Павел Бебов**
ЖУРНАЛИСТИЧЕСКИ ЕКИП
НАБЛЮДАТЕЛ: Велиана Христова - 238
КОМЕНТАТОРИ: Васил Попов - 248; Петър Бочуков - 219
БЪЛГАРИЯ: Александър Симов - 230; Аида Паникян - 218; Веселка Венкова - 224; Десислава Велева, Искра Милева - 251; Павлета Давидова - 215; Ралица Николова - 230; Христо Христов - 088 836 8548
ИКОНОМИКА: Наталия Гергова - 247; Мая Калпачка-Иовановска - 246; Иван Аладжов - 246
СВЯТ: Галина Младенова - 219; Алберт Аврамов - 220; Калина Йотова - 220;
КУЛТУРА: Вилиана Семерджиева - 240; Аълбона Нейкова - 239; Надежда Ушева - 240
ОБЩЕСТВО: Ина Михайлова - 214; Боряна Костова - 231; Ева Костова - 229; Лилия Томова - 232; Милена Николова
ЧЕТИВО: Пегас: Борис Данков - 244; Неделик: Богдан Иванов - 225; Пардон: Чавдар Шинов; Художник: Анатолий Станкулов
СПОРТ: Владимир Николов - 245; Марин Милашки - 245; Таньо Василев
ФОТО: Благовеста Цветкова - 206; Мариета Томова - 206
ГРАФИЧЕН ДИЗАЙН: Валентин Аргиров; Желязко Тенчев; Силвия Шопова; Спаска Венева; Снежана Христова

ТЕЛЕФОН НА ЧИТАТЕЛЯ: 97 05 200
Адрес на редакцията: София - 1784, бул. „Цариградско шосе“ 113 А, Факс: 975 26 04, автоматичен номератор 97 05 + вътрешен номер

ADMINISTRACIJA
ОФИС МЕНИДЖЪР: Ели Мишева - 200; 226, факс - 975-26-04
СИСТЕМЕН АДМИНИСТРАТОР: Иван Стоянов - 250
ДИРЕКТОР МАРКЕТИНГ: Дея Йорданова - 207
PR: Велислава Хубавий - 201
РЕКЛАМА: Петрана Сомлева - 205, Георги Томов - 221; e-mail - reklama@duma.bg, Експонат: 91975 в. 112; Печат: ИПК „Родина“ АД - 1784 София, бул „Цариградско шосе“ 113а Номератор - 9752; Дистрибутори: ОБВ „Разпространение“ ЕООД - 02/962-23-23; „Национална дистрибуция“ ООД - 02/975 20 35
РАЗПРОСТРАНЕНИЕ: Мирослав Александров, Румяна Кирилова, - 208, 203; Катерина Димитрова, Ива Костадинова: abonament@duma.bg
КАСА - 97-05-249
НАБОР: Хрисула Василева - 227, e-mail: korespondenti@duma.bg;
ПРОИЗВОДСТВО: Владимир Тополски

ВЕСТНИК „ДУМА“ Е НАСЛЕДНИК НА ТРАДИЦИИТЕ НА ВЕСТНИЦИТЕ „РАБОТНИКЪТ“, „РАБОТНИЧЕСКИ ВЕСТНИК“ И „РАБОТНИЧЕСКО ДЕЛО“
ИЗПОЛЗАВАНИ СА И ЕМИСИИТЕ НА БТА, „ФОКУС“, БГНЕС, БНР, ФРАНС ПРЕС, ИНТЕРНЕТ И ДР. РЪКОПИСИ НЕ СЕ РЕЦЕНЗИРАТ И НЕ СЕ ВЪРЩАТ

- 1 БНТ**
06.30 Денят започва
09.00 По света и у нас
09.05 Денят започва с Култура
10.00 По света и у нас
10.15 Магна аура, изгубеният град - тв филм /11, 12 и 13, последна серия/
12.00 По света и у нас
12.30 Частен случай
12.35 Диви рози - /3 епизод/
13.35 Жребият - /3 серия/
14.30 Япония днес
14.50 Да намериш хармония - тв филм на Евровизия
15.05 Симба - цар Лъв - анимационен филм
15.30 Приказки - док. филм/п/
16.00 По света и у нас
16.10 Новини на турски език
16.20 В час ли си: Моето училище
16.35 Приказки за астрономията
17.00 Дързост и красота - тв филм /2817 епизод/
17.45 Малки истории/п/
18.00 По света и у нас
18.15 Телне тиражите на ТОТО 2 и Втори ТОТО шанс
18.30 Бързо, лесно, вкусно - кулинарно шоу
18.55 Индия - любовна история - тв филм /153 епизод/
19.45 Лека нощ, деца!
20.00 По света и у нас
20.45 Фантоми - тв филм /5 еп/
21.45 Студио „Футбол“
22.05 Футбол: „Фулъм“/Англия/ - „Твенте“/Холандия/, среща от турнира за Лига Европа, пряко предаване от Лондон
00.00 Мотоспорт екстра
00.30 Световно първенство по борба /репортаж/

ОВЕН
Денят за някои от вас се свързва с пътуване, за други със семейни или служебни ангажименти.
21 март - 20 април

ТЕЛЕЦ
Свързането ви с подходящите хора ще направи възможна реализация на идея, проект или вдъхващащо предизвикателство.
21 април - 21 май

БЛИЗНАЦИ
Любовта ще върне усещането ви за простор и ще ви вдъхнови за новите предизвикателства, които идват в живота ви.
22 май - 21 юни

- b tv**
07.00 „Тази сутрин“ - информационно предаване с водещи Анна Цолова и Виктор Николаев
09.30 „Кухнята на Звездите“ - кулинарно шоу с Иван Звездите
10.00 „Мечтатели“ - сериал, еп. 93, 94
12.00 bTV Новините - обедна емисия
12.30 „Шоуто на Слави“ /п./
13.30 „Двама завинаги“ - сериал, еп. 63, 64
15.30 „Листопад“ - сериал, еп. 98
17.00 „Опасни улици“ - сериал, еп. 119
19.00 bTV Новините - централна емисия
20.00 „Листопад“ - сериал, еп. 265
21.00 „Гласът на България“ - музикално шоу
22.00 bTV Новините - късна емисия
22.30 „Шоуто на Слави“ - вечерно токшоу
23.30 „Долината на вълците“ - сериал, еп. 4
00.30 „Операция „Конфискация““ - сериал, еп. 5
01.00 „Комичите“ /п./
02.00 bTV Новините /п./
02.30 „Мечтатели“ /п./

РАК
Със силни аргументи ще убедите някого в предимствата на своя идея и ще го привлечете в работата си по реализацията ѝ.
22 юни - 23 юли

ЛЪВ
Бъдете по-общителни днес, за да не провалите добрите си намерения. Делова среща ще постави началото на нов проект.
23 юли - 23 август

ДЕВА
С партньори ще обмените идеи и опит, които ще повлияят положително на работата и бизнеса ви.
24 август - 23 септември

- NOVA TELEVISION**
05.40 „Часът на Милен Цветков“ - предаване на НТВ
06.30 „Здравей, България“ - сутрешен блок на НТВ
09.30 „На кафе“ - предаване на НТВ
11.25 „Клуб Нюз“ - светски новини
11.30 „Бон Апети“ - предаване на НТВ
12.00 „Млечният път“ - сериен филм
13.00 „Календар“ - информационна емисия на НТВ
13.30 „Комисар Рекс“ - сериен филм, 3 сезон
14.30 „Убийства в Мидсъмър“ - сериен филм
16.30 „Момчетата на Пи Джей“ - сериен филм
17.00 „Часът на Милен Цветков“ - предаване на НТВ
18.00 „Сделка или не“ - телевизионна игра
19.00 „Календар“ - информационна емисия на НТВ
20.00 Х ФАКТОР - музикално шоу
21.00 „Касъл“ - сериен филм, 2 сезон
22.00 „Календар“ - информационна емисия на НТВ
22.30 „Тайнствени афери“ - сериен филм
23.30 „Спаси ме“ - сериен филм
00.30 „Джоун“ - сериен филм
01.30 „Комисар Рекс“ - сериен филм, 3 сезон /п/
02.30 „Робинята Изаура“ - сериен филм
03.30 „Календар“ - /п/

ВЕЗНИ
Ще преодолеете възникващите затруднения и ще промените нещата, които не ви харесват, в своя полза.
24 септември - 23 октомври

СКОРПИОН
На делови срещи с точните хора ще постигнете споразумения, които ще благоприятстват развитието на бизнеса ви.
24 октомври - 22 ноември

СТРЕЛЕЦ
Говоренето с подходящите хора ще направи възможна реализацията на идея, която при други обстоятелства би ви затруднила.
23 ноември - 21 декември

- b ACTION**
06.00 „Костенурките нинджа“ - детски сериал
08.00 „Полици на ръба“ /п./ - сериал, еп. 10
09.00 „Законът на улицата“ /п./ - сериал, с. 2, еп. 3
10.00 „Синовете на анархията“ /п./ - сериал, еп. 2
11.00 „Диаграма на престъплението“ /п./ - сериал, с.2, еп. 7
12.00 „Защитникът“ /п./ - сериал, еп. 20
13.00 „Хрътките“ /п./ - актуално предаване с водещ Валентина Войкова
14.00 „Приключенията на Шаркбой и Лавагрл“ - Екшън, Семейен, Приключенски, САЩ, 2005 г.
16.00 „Синовете на анархията“ - сериал, еп. 3
17.00 „Диаграма на престъплението“ - сериал, с.2, еп. 8
18.00 „Снайперисти“ - сериал, с.1, еп. 1
19.00 bTV Репортерите
19.30 Лига Европа - студио
20.00 Лига Европа: Цюрих - Спортинг Лисабон
22.00 „Супермен“ - Екшън, Приключенски, САЩ, 1978 г.
01.00 „Законът на улицата“ - сериал, с. 2, еп. 4

КОЗИРОГ
Ще отделите повече време на професионалните си дела днес, има срокове и договаряния, които не бива да се пропускат.
22 декември - 20 януари

ВОДОЛЕЙ
Очакванията ви са свързани с нещо хубаво. Работейки за неговата реализация, ще повишите активността си.
21 януари - 19 февруари

РИБИ
Ще продължите започнатите задачи от последните дни. Те са част от мащабен проект, с който сте ангажирани.
20 февруари - 20 март

ВАЛУТНИ КУРСОВЕ

EUR 1.9558	USD 1,42460	GBP 2,24937	CHF 1,62539
----------------------	-----------------------	-----------------------	-----------------------

Шахмат

Свидлер на финала след реванш от Пономарьов

Гришчук и Иванчук се изясняват в тайбрека

Пьотър Свидлер се класира за финала на Световната купа в Хантимансийск, след като победи с 1,5:0,5 още в редовните партии Руслан Пономарьов. Така в четвъртото издание на надпреварата Русия най-сетне има финалист. След реми в първата партия руският шахматист успя да спечели с черните фигури втората среща, в която за пореден път използва Защита Грюнфелд. На 7-ия ход украинецът избра доста рядко срещано продължение и успя да изненада съперника си, но малко след това допусна грешка. След нетипичната за този дебют голяма рокада на 13-ия ход Свидлер постепенно постигна леко преимущество и това му даде основание 5 хода по-късно да откаже предложеното реми. След взаимни неточности руският шампион все пак успя да реализира предимството си, като не пропусна да отбележи, че решаващата грешка на съперника му е била 37.f4?, допускаща поставянето на черния офицер е4. Победата на руския гротмайстор е своеобразен реванш с 10-годишна давност. През 2001 г. турнирният жребий отново срещна на полуфиналния стадий Свидлер с Пономарьов. Тогава преди 10 години в Москва Руслан успя да спечели и впоследствие стана световен шампион на ФИДЕ. Статистиката също беше срещу руснака - той изоставаше с 1:4 в личните срещи с Пономарьов при 13 ремита.

Трябва да се отбележи, че в Хантимансийск от четвъртия кръг нататък Свидлер уверено вървеше към финала, без да стига до тайбрек. Той отстрани в "основното време" Камски, Полгар и сега Пономарьов. При това във всички тези мачове той спечели решаващите партии с черните фигури.

Късно снощи завърши тайбрекът на другия полуфинален мач, в който си съперничеше друга руско-украинска двойка - Александър Гришчук срещу

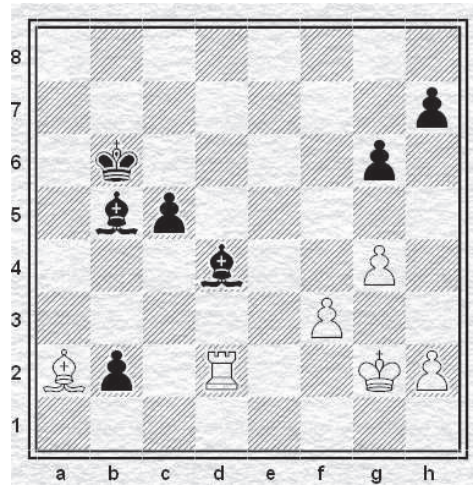

Без да се притеснява от неуспеха през 2001 г., Свидлер (вдясно) взе реванш от Пономарьов

Василий Иванчук. Двамата не успяха решат спора в двете партии с класическа контрола, които завършиха наравно. Повод за недоволство има най-вече Иванчук, който изпусна победата във втората среща. В нея в позиция с динамично равновесие Гришчук се опита да вземе инициативата, загуби много време за обмисляне, попадна в цайтнот и пропусна опасна контраигра за белите. Това го принуди да даде дамата си за топ и офицер, като компенсацията беше видимо недостатъчна за равенство. Иванчук обаче също изпитваше недостиг на време и позволи на черните да стабилизират позицията си. Гришчук успя да размени всички пешки на дамския фланг, а на царския построи непристъпна крепост, след което ремито стана неизбежно. Така резултатът от личните срещи на двамата остана непроменен - 2:0 победи за Иванчук при 12 ремита.

След днешния почивен ден утре започва финалът, в който партиите с класическа контрола вече са 4, а не 2 както досега. Паралелно ще се състои и полуфиналният мач, победителят от кой-

37.f4 Oc6 38.Цg3 Oe4 39.Td1 Цb5 40.Te1 Od3 41.Te7 c4 42.Td7 c3 43.Td5 Oc5 0:1.

37.f4 Oc6 38.Цg3 Oe4 39.Td1 Цb5 40.Te1 Od3 41.Te7 c4 42.Td7 c3 43.Td5 Oc5 0:1.

Курсан Илюмжинов:

Човечеството еднозначно се движи към края си

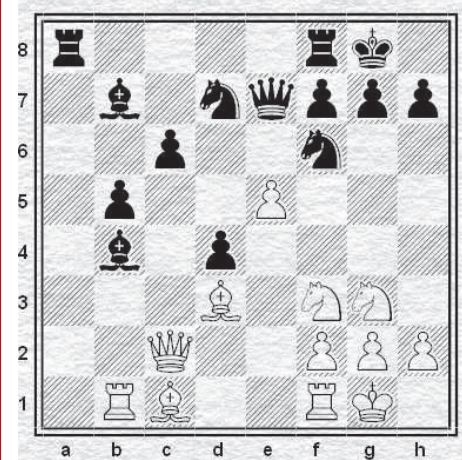
Илюмжинов вярва в силата на извънземния разум

Ръководителят на ФИДЕ Курсан Илюмжинов отново потвърди, че се е срещал с извънземни и даде печални прогнози за бъдещето на човечеството. В интервю за радиотелевизионния канал "Мир" експрезидентът на Калмикия припомни, че историческата му среща с "пришълци от други цивилизации" се е състояла на 27 март 1997 г. Още тогава той е споделил преживяването си с Би Би Си и радио "Свобода", но никой не обърна по-сериозно внимание на думите му. За тях си спомнили едва миналата година и тогава разкажат му се превърна в сензация. Според Илюмжинов едва сега човече-

ството е достигнало до този етап на развитие, когато разбираме, че не сме сами във Вселената. "Когато ги попитах защо не осъществяват официални контакти с нас, отговорът беше, че още не сме дорасли до това ниво, разказва шахматният администратор. - Въпреки че им обясних, че имаме Интернет, летим на самолети и т.н., те ми отвърнаха, че степента на развитие на цивилизацията се измерва не с количеството мобилни телефони, а с осъзнаването на факта, че не сме сами в това безкрайно пространство, наречено Космос." Освен откровенията за срещите с извънземните, Илюмжинов споделя и не особено оптимистичните си прогнози за идните дни: "Никой, дори баба Ванга, не може да предскаже какво точно ще се случи, но това, че сега човечеството се движи надолу в нравственото си амплуа, е еднозначно." На въпроса на какъв език е общувал с пришълците Илюмжинов предложи поредния си интересен отговор: "Както и с баба Ванга, както преди това са общували и представителите на предшествашите ни цивилизации на лемурийците и атланти-

те - чрез телепатия".

СЛЕД ШЕСТИЯ КРЪГ НА ВТОРИЯ ЕТАП НА ЖЕНСКАТА ГРАН ПРИ ВЕРИГА НА ФИДЕ В КИТАЙСКИЯ ГРАД ШЕНЧЖЕН начело са 5 шахматистки с по 4 точки. В надпреварата участват 12 шахматистки начело със световната шампионка Хоу Ифан, а събитието се отразява от 60 местни телевизионни канала.

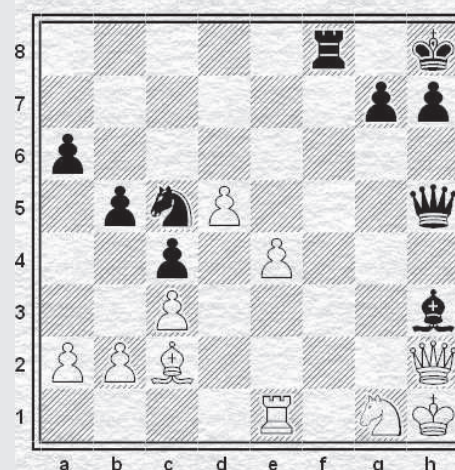
Е. ДАНИЕЛЯН - Л. РУАН

18.EKe5 19.Ke5 c5 20.Of4 c4 21.Of5 d3 22.Dd1 Kd5 23.Dg4 Kf4 24.Df4 g6 25.Kd7 Tf6d8 26.Dd4 Ta6 27.Tb4 Db4 28.Kf6 Tf6 29.Dd8 Цg7 30.Dc7 Oc6 31.Oe4 Dd6 32.Da5 De5 33.Oc6 Tc6 34.Te1 Ta6 35.Db4 Ta1 36.Ta1 Da1 37.Kf1 De5 38.Dd2 Dd4 39.Db4 De5 40.Dd2 h5 41.f4 Dd4 42.Df2 Df6 43.Dd2 b4 44.Db4 c3 45.Kd2 c2 46.Da3 Dd4 47.Цh1 De3 48.Dc3 Цh7 49.Kb3 De2 50.h4 d2 51.Цh2 d1=D 0:1.

Класиране след 6-ия кръг: Л. Руан, А. Музичук, Тан Чжун, Чжао Сюе, Хоу Ифан - по 4, Цзю Венцзюн, В. Чмилите, Жу Чен - по 3, Монгонтуул 2,5, Даниелян, Йълдъз, Ковалевская - по 1,5.

Страница на Лейла ДИМИТРОВА

Задача

А. ОСТРАУСКАС - М. ТАЛ,

ВИЛНЮС, 1955 Г.

ЧЕРНИТЕ НА ХОД ПЕЧЕЛЯТ

Михаил Тал остава в шахматната история и в сърцата на почитателите на играта не само с гениалните си "произведения" на дъската, но и с неизчерпаемостта си чувство за хумор, бърза мисъл и пиперлив език. В големи компании, където е чест и желан гост, той с удоволствие разказва, измисля, перифразира и преиначава по начин, който не оставя никого равнодушен. След убедителната победа на Фишер в междузоналния турнир през 1970 г. става ясно, че той ще е новият световен шампион. По същото време на един от шахматните си сеанси на Тал той получава следния въпрос от един от участниците: - Сега имам първи разряд. Какъв разряд ще получа, ако спечеля 24 партии срещу Фишер и Тал? - Ако вие спечелите 12 партии срещу Фишер, аз няма да седна да играя срещу вас! - изстрелял набързо гротмайсторът.

Отговор:

1...0g2+2.Lg2 T12+0:1.

Спорт

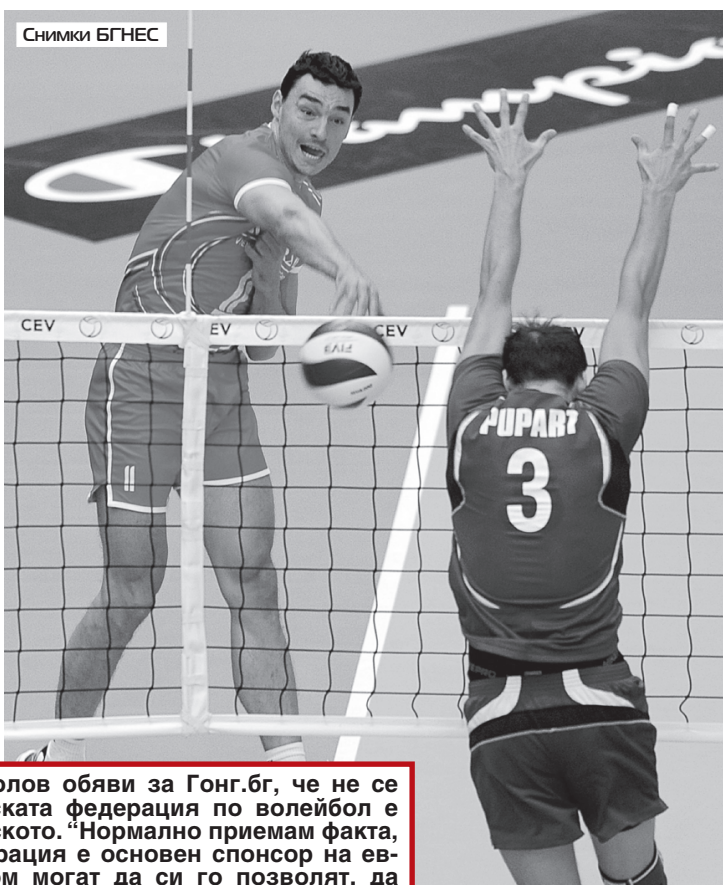
България загря с 3:0 за Русия

Казийски с 15 т. срещу Естония

Волейболистите на България победиха Естония с 3:0 (25:20, 25:23, 25:22) за 79 минути в 1/8-финал на европейското първенство в Чехия и Австрия. В хокейна зала на прочутия курорт Карлови Вари възпитаниците на Радостин Стойчев направиха добра тренировка преди днешния суперсблъсък с Русия, но дано да са си взели поука от допуснатите неточности и загубата на концентрация на моменти. Представителите на прибалтийската страна бяха далеч от класата на нашите, но записаха твърде много точки, подарени им до голяма степен от националите, и на няколко пъти стопяваха солидната преднина и застрашително доближаваха българите. Отново над

всички беше Матей Казийски, който завърши с 15 точки, а ефективността му беше почти отлична, за разлика от тази на Тодор Алексиев, който остава твърде дълго на терена, а грешките му бяха 2-3 пъти повече от точките, които реализира. Казийски направи серия от 7 сервиза във втората част, като постигна и 1 ас.

Капитанът Владимир Николов обяви за Гонг.бг, че не се притеснява от факта, че Руската федерация по волейбол е основен спонсор на европейското. "Нормално приемам факта, че руската волейболна федерация е основен спонсор на европейското тази година. Шом могат да си го позволят, да спонсорират. В крайна сметка руснаците нямат нужда от помощ, спечелиха Световната лига преди 2 месеца. Те са фаворит, най-силният отбор са тук. Едва ли ще имат нужда от съдийска помощ. Не знам дали този мач с Русия ще бъде финал преди финала. За нас със сигурност ще бъде много отговорен мач, тъй като ако успеем да отстраним Русия, ще бъде сам по себе си много голям резултат. А за тях просто една стъпка към финала", завърши Владо Николов.

Капитанът на България Владо Николов забива покрай Кейт Пупарт (Ест) при победата с 3:0 над България победи Естония с 3:0 в Карлови Вари и са класира за 1/4-финал срещу Русия

КАБИНЕТЪТ ДАДЕ 600 000 ЛВ. НА БНТ ЗА МАЧОВЕ ОТ „А“ ГРУПА

Допълнителна субсидия от 600 000 лв. бе предоставена на Българската национална телевизия за придобиване на изключителните права за заснемане и разпространение на мачовете от българското футболно първенство, сезон 2011-2012 г. Субсидията отново е от "икономии", чрез "реструктуриране на разходите по централния бюджет за 2011 г.", съобщиха пресслужбата на МС.

Правата на БНТ са за ефирно и сателитно разпространение, както и за разпространение чрез интернет на собствени ТВ програми - директно или на запис, изцяло или на части, на територията на целия свят и за максимално допустимия от закона срок. Изключителните права за излъчване на българското футболно първенство включват 30 мача от "А" група - 15 от есенния и 15 от пролетния, по 1 във всеки кръг. Включени са и церемониите по награждаване на финалистите. Заедно с това БНТ получава правото на първи избор за мачовете, които ще излъчи директно или на запис в програмата си. Приемането на постановлението създава условия за пълноценно осъществяване на обществената функция на БНТ, убедено е правителството.

ЛОКО ПД ОГЛЕЖДА ХОЛАНДСКИ ШАМПИОН И ГВИНЕЙСКИ НАЦИОНАЛ

КОЛИНС ДЖОН

Двама нападатели са предложени на Локомотив Пловдив, след като стана ясно, че голмайсторът на отбора Базил де Карвальо ще отсъства от игра поне месец заради скъсани мускулни влакна на бедрото. Старши треньорът Драган Канатларовски ще трябва да избере между бившия холандски национал Колинс Джон и гвинеийския национал Самбегу Бангура. 25-годишният холандец е юноша на Твенте, а през есента на 2004 г. той записа 2 мача за "палетата" в контроли срещу Швеция и Лихтенщайн. Джон е европейски шампион за младе-

жи до 21 години с Холандия от първенството през 2006 г. а в Португалия. Той е играл с екипите на Твенте, Фулъм, Лестър Сити, Уотфорд, НЕК Ниймеген и американския Чикаго Файър, а за последно рита в азерския Габала под ръководството на бившия английски национал Тони Адамс. Джон в момента е свободен агент. 29-годишният Самбегу Бангура има 19 мача и 8 гола за националния отбор на Гвинея. В кариерата си е защитавал цветовете на белгийските Локерен, Стандард Лиеж и ФК Брюксел, Стоук Сити, Боависта и Кадис, а зпрез пролетта игра в Ал Ахли.

Петър Хубчев остава в Ботев Пг

Незадоволителният старт на Ботев Пловдив в първенството предизвика среща на ръководството и спортно-техническия щаб на клуба. Обсъдени бяха актуалните проблеми и причините за слабите резултати и появилото се напрежение. "Канарчетата" нямат загуба от началото на сезона в Източната "Б" група, но са спечелили само 1 от първите си 5 срещи. След като всеки от присъ-

стващите сподели своето виждане по наболелите въпроси, се стигна до единоразно решение да не се правят кадрови промени и Ботев да продължи да следва своята дългосрочна стратегия. Ръководството гласува доверие на старши треньора Петър Хубчев и екипа му и вярва, че отборът ще подобри представянето си и успоредно с това резултатите в първенството.

Алешандре Пато от Милан гледа от земята аргентинската звезда на Барселона Лионел Меси. Сблъсъкът завърши 2:2 на "Камп Ноу". Пато вкара първия гол в мача, а Меси изработи изравнителния

БАРСА ИЗПУСНА МИЛАН НА „КАМП НОУ“

Европейският и световен клубен шампион Барселона стартира с 2:2 като домакин срещу 7-кратния европървенец Милан в мач от 1 кръг в група Н на Шампионската лига. Бразилският нападател на гостите Алешандре Пато откри с петия най-бърз гол в историята на турнира, след като се разписа още в 25-ата секунда. Лионел Меси намери с отличен пас Педро Родригес (36) на 3 метра пред празната врата и испанецът не сбърка. Барса поведе с гол на Давид Вия (50) от фаул. Тимът на Хосеп Гвардиола наложи пълнен контрол и процентът на владеење на топката достигна 70, а гостите почти не напуснаха соб-

ственото си поле. Катаунците пропуснаха няколко много добри възможности да увеличат преднината си, а веднъж и гредата спаси вратата на Абиати. Друг бразилец от "росонерите" - Тиаго Силва (90+2), изравни с глава след центриране от ъглов удар. "Не беше лесно да вкараш гол, когато съперникът ти играе с 8 защитници. Опитвахме, но в края те изравниха след корнър", каза Гвардиола. "Барселона все още е най-добрият отбор в света, но понякога може да завършва и наравно. Ние играхме добре в отбрана", призна треньорът на Милан Масимилиано Алегри. В група Ф шампионът на Германия Борусия Дортмунд също допусна

домакинско равенство 1:1 с английския Арсенал. Гостите от Лондон поведоха още преди почивката чрез Робин ван Перси (40), а сръбският полузащитник Иван Перичич (88) изравни. В група G победителят от последното издание на Лига Европа и шампион на Португалия Порто надделя трудно у дома над украинския първенец Шахтьор Донецк с 2:1. Гостите откриха чрез бразилеца Луис Адриано (12), но сънародникът му Хълк (28) изравни. Трети бразилец Клебер (51) донесе победата на "драконите". Украинците завършиха с 9 души, след като бяха изгонени Ярослав Ракицкий (40) и Дмитрий Чигрински (80).

www.duma.bg

злегайте

ФУТБОЛ

ПО БНТ 1
22.05 Фулъм - Твенте
ПО ФИЛМ+
20.00 Цюрих - Спортинг Лисабон
ПО РИНГ
20.00 ПАОК - Тотнъм
22.05 Стяуа - Шалке 04

резултати

Шампионска лига, I кръг

ГРУПА Е: Челси (Анг) - Байер Лeverкузен (Гер) 2:0, Генк (Бел) - Валенсия (Исп) 0:0

ГРУПА F: Олимпиакос (Гър) - Марсилия (Фр) 0:1, Борусия Дортмунд (Гер) - Арсенал (Анг) 1:1

ГРУПА G: Порто (Пор) - Шахтьор Донецк (Укр) 2:1, АПОЕЛ Никозия (Кип) - Зенит Санкт Петербург (Рус) 2:1

ГРУПА H: Барселона (Исп) - Милан (Ит) 2:2, Викториа Пилзен (Чех) - БАТЕ Борисов (Блрс) 1:1

кратки

Промениха началото на срещите на Черно море и Ботев Пг

Леки промени в началните часове направиха от Спортно-техническата комисия в мача от V² кръг на А група Черно море - Лудогорец и дербито на Източната "Б" група Нефтохимик - Ботев Пг. Мачът на стадион "Тича" във Варна е изтеглен за 16.30 ч. в неделя вместо да започне в 17.00. Дербито на Изток пък ще започне от 19.00 ч. вместо от 17.00, в събота на стадион "Лазур" в Бургас.

Двама юноши на Левски в Израел

Двама футболисти от юношеската формация на Левски ще подпишат професионални договори с израелския първодивизионен тим Ашдог. Това са юношеските национали Янко Ангелов и Тодор Гочев, а Левски ще получи от израелския клуб финансова компенсация за изграждането им като футболисти. Ангелов играе като офанзивен полузащитник и през лятото Станимир Стоилов искаше да го вземе в кипърския Анортосис. Гочев, който пристигна на "Герена" от Нафтес (Бургас), се изявява като ляв защитник. Пробите на двамата са уредени от бившия треньор на Левски и Славия Емил Велев, който игра дълги години за Ашдог.

Зико и Роналдо набират звезди в интернет

Деловото партньорство между легендите на бразилския и световния футбол Зико и Роналдо "се преплетат" в социалната мрежа Phera.com за търсене на млади футболни таланти. Двете култови фигури на футбола възнамеряват да обхванат със своите проекти целия свят от истински любители на футбола и след половин година милиони ползватели от мрежата да се включат в търсенето и откриването на млади и перспективни футболисти. В рамките на една минута младите футболисти ще трябва да представят клипове с изпълненията си и да разкажат за себе си и за своите постижения. В конкурса могат да участват юноши от 10 до 18 години.

Локо Пд
оглежда
ХОЛАНДСКИ
еврошампион

Стр. 31

Снимки БГНЕС
Иво Ангелов (в червен екип) е сграбчил венецуелеца Луис Инясио Лиендо, преди да го пренесе и да спечели бронзовия медал в категория до 60 кг на световното първенство по борба в класическия стил в Истанбул

Иво Ангелов с бронз

Борецът от Перник взе втора олимпийска квота

Иво Ангелов (60 кг) спечели бронзов медал в класическия стил на световното първенство по борба в Истанбул. 25-годишният перничанин надигра с 2:0 (2:0 и 3:0) венецуелеца Луис Лиендо. Борецът на Ловеч имаше изключително тежък жребий и още в I кръг загуби от бронзовия медалист от миналото първенство Алмат Кебиспайев (Каз), който обаче стигна до финала и го изтегли до репешажите. В тях Ангелов отвя поред Руслан Туменбаев (Кирг) с 2:1 (0:1, 1:0 и 1:0) и Карл Екстрьом (Дан) с 2:0 (6:0 и 2:0), преди да сломи и Лиендо с две отлични борби от партер. Отличието на Ангелов е второ за "класиците" ни след златото на

Елис Гури (96) и втората олимпийска квота за Лондон. Световният шампион от Москва 2010 Христо Маринов (84) отпадна рано, след като отстъпи в елиминациите срещу Се-Иеол Лий (РКорея), който обаче не стигна до финала, за да го изтегли. Иван Иванов (120 кг) също падна в елиминациите от Риза Каяалп (Тур), който обаче стигна финал. В репешажите Иванов отстрани Чеби Радуан (Тун) с 2:0 (1:0 и 3:0), но след това загуби от Михал Деак-Бардош (Унг) с 1:2 (0:1, 1:0 и 0:3). Президентът Георги Първанов и спортният министър Свилен Нейков пратиха поздравителни адреси до медалистите от световното по борба в Истанбул.

Медалистите от Истанбул

60 кг: 1. Омид Нороози (Иран) - 2. Алмат Кебиспайев (Каз) 2:1 (2:0, 0:4, 6:5) **3. ИВО АНГЕЛОВ (БЪЛГАРИЯ)** и Заур Курамагомедов (Рус). Олимпийски квоти и за Жи-Хюн Юнг (РКор) и Луис Лиендо (Вен)
84 кг: 1. Алим Селимов (Блрс) - 2. Дамян Яниковски (Пол) 2:0 (1:0, 0:3, 2:0) 3. Назми Авлука (Тур) и Рами Хиетаниеми (Фин); ОК и за Алан Хугаев (Рус) и Саман Тахмасеби (Азерб)
120 кг: 1. Риза Каяалп (Тур) - Лопес Нунес (Куба) 2:0 (2:0, 2:0) 3. Нурамхан Тиналиев (Каз) и Башир Бабаджанзагех (Иран). ОК и за Михали Деак-Бардош (Унг) и Лукаш Банак (Полша)

Тодор Живков „посреща“ колоезачите пред Несебър, руснак влиза първи в града

Георги АРГИРОВ пратеник на ДУМА

Огромна постанка на Тодор Живков посрещна колоезачите от 61-ата Обиколка на България преди финала им в Несебър. Покрай портрета послучай 100-годишнината на бившия държавен ръководител премина колоната в V етап Добрич - Несебър (154 км). Пръв покрай постера премина руснакът Дмитрий Кося-

ков. 23-годишният колоезач от клубния тим Итера Катюша бе най-бърз по трасето и измина разстоянието за 3:31.47 ч. Така Косяков записа четвърта руска победа в Обиколката. I етап спечели съотборникът му Павел Кочетков, II - Валери Кайков, и IV етап Тимофей Крички (двамата от националния отбор на Русия). 6 секунди след Косяков финала пресече германецът Тобиас Баркшат (Бранденбург), а

след още 40 секунди пристигна Иван Стевич от националния тим на Сърбия. Тримата атакуваха малко след Варна на около 80 км преди финала. С редовни сменни те натрупаха аванс над 5 минути пред основната група, но при спускането от Обзорската височина колоната беше на път да ги застигне. В последните километри Стевич не успя да издържи на темпото на останалите

бегълци, но не позволи да бъде застигнат от колоната. Казанлъчанинът Мартин Грашев, който кара за Несебър, пристигна с основната група и запази жълтата фланелка на лидер в състезанието. С второто място в Несебър Баркшат излезе втори и в генералното класиране, а трети остава капитанът на Несебър Спас Гюров. Днес колоната ще измине VI етап - Карнобат - Казанлък (144 км).

Шиникова отпадна на „Алианц къп“

Изабела Шиникова, последната останала българка в турнира на сингъл "Алианц къп" (\$100 000), отпадна във II кръг на турнира след загуба от водачката в схемата Йохана Ларсон с 1:6, 5:7. 19-годишната състезателка на софийския клуб Дема започна притеснена срещу 61-ата в света и спечели само 1 гейм в първия сет. Във II обаче тя бе напълно равностойна на класната си съперничка и при 4:5 спаси 2 мачбола и даже проби съперничката си. После обаче веднага "върна жеста" и напусна корта с вдигната глава, след като записа най-силното участие в кариерата си - 4 победи (3 в квалификациите), които ѝ осигуриха 24 т. за световната ранглиста и \$1520. В момента Изабела е №420 с 97 т., а следващата седмица със 121 т. ще се нареди около 60 места по-напред и за първи път в кариерата си ще влезе в Топ 400. Шиникова е първата българка, достигнала до II кръг в турнира след Цветана Пиронкова, която игра 1/4финал през 2009 г.

Изабела Шиникова връща с 2 ръце топката от бекхенд в 1/8-финала срещу Йохана Ларсон, спечелен от шведката с 6:1, 7:5

КОТООШУ НАЙ-НАКРАЯ ПОБЕДИ В ТОКИО

Българският сумист Калоян Махлянов-Котоошу записа първа победа на големия турнир по сума в Токио. След три поредни поражения в среща от IV кръг Котоошу надви японца Йошиказе, като приложи техниката "цукитаоши". В V кръг Махлянов ще излезе срещу Уаканосато, срещу когото има отрицателен баланс - 5 победи и 8 загуби. Победа записа и другият ни професионален сумист Даниел

Иванов-Аоияма. Заради контузия в кръста той не игра в първите 2 кръга, а във втория си мач на "Аки башьо" във втора дивизия "джурю" победи японца Таманошима. Ако Аоияма беше пропуснал целия турнир заради контузията, "Синята гора" щеше бъде понижен в трета дивизия "макушита" и да загуби елитния си статус "секитори", както и много други привилегии, които ползва.

елегайте

БНТ 1
ЕВРОКОП
1/4-финал
16.00 България - Русия
МОТОЦИКЛЕТИЗЪМ
00:00 Мотоспорт екстра
БОРБА
00.30 СП в Истанбул
КОЛОЕЗДЕНЕ
00.40 Обиколка на България
ПО ЕВРОСПОРТ
СПИДУЕЙ
13.00 Гран При на Италия
14.00 Гран При на Швеция
КОНЕН СПОРТ
15.00, 17.00, 19.00 Европейско първенство
СНУКЪР
22.00 Бразилия мастърс

кратки

Даниела Йорданова с личен резултат на 5000 м

Даниела Йорданова финишира четвърта в бягането на 5000 метра на силния лекоатлетически турнир в италианския град Роверето. Бронзовата медалистка на 1500 м от световните първенства на открито в Осака 2007 и в зала във Валенсия 2008 Йорданова завърши с личен резултат за сезона от 15:31,70 мин. Победи кенийката Призках Чероно с време 15:14,25 мин.

Бруно Шунгов остава в ЛУКойл

Българският шампион ЛУКойл Академик подписа договор за още една година с центъра Бруно Шунгов. Хърватинът пристигна вчера в София, за да се присъедини към подготовката на шампионите за стартиращия днес турнир в Плевен. Високият 221 см център беше част от "студентите" през миналия сезон и в 22 срещи от НБА отбеляза средно 11,2 т. и 5,2 борби, а в турнира Еврочалъндж за 9 мача записа средно 10 т. и 5 борби.

Правец домакин на Евро 2011 по голф

Голф Клуб "Правец" ще бъде домакин на Европейския шампионат по голф за професионалисти с награден фонд 60 хиляди евро. Това уникално по мащаб за региона на Източна Европа международно събитие ще се състои от 26 до 30 септември. В състезанието ще участват 60 професионалисти от Стария континент с призиви класирания в национални състезания, проведени в почти всички държави членки на PGA (Професионалната голф асоциация). В надпреварата ще се включат някои от големите звезди на европейския голф като Крейг Гудфелю, Кристофър Гил и Саймън Едуардс (Англия и Ирландия).

12 страни на турнир по шорттрек в София

194 състезатели от 12 държави са подали заявки за участие в турнира по шорттрек за европеецката купа "Данубия София Оупън" за всички възрасти. Състезанието ще се проведе от утре до неделя в Зимния дворец в София. То е и квалификация за финала на европеецката купа за юноши и девойки. В надпреварата ще участват 27 клубни и национални отбори. Европеецката шампионка Катерина Новотна ще води отбора на Чехия, а ще пристигнат още състезатели от Украйна, Унгария, Полша и др. България ще участва с 28 състезатели от 4 клуба и националния отбор. Входът е свободен.